

Česká zemědělská univerzita v Praze

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Diplomová práce

Zdravý životní styl mládeže

Healthy lifestyle of young population

Jana Vondrášková

Plzeň 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Zdravý životní styl mládeže“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce pana PhDr. Miroslav Polišenského za použití parametrů uvedených přiložené bibliografii.

V Praze dne 30.11.2016

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali při této diplomované práci. Poděkování patří panu PhDr. Miroslavovi Polišenskému za jeho odborné vedení a konzultace. Také bych ráda poděkovala svému otci, který mě vždy podporoval a věřil ve mně stejně tak, jako můj dědeček, který mi poskytnul cenné rady při psaní této práce. Nemalé díky také patří Tereze Fantové a Michaele Větrovské, které mi dodávaly sílu a víru.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jana Vondrášková

Podnikání a administrativa

Název práce

Zdravý životní styl mladé populace

Název anglicky

Healthy lifestyle of young population

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zjistit, zda si vybraná instituce plní své poslání a navrhnout možné financování (fondy Evropské unie,...atd.).

Metodika

Před zahájením DP je nutné provést studium odborné literatury (knihy, odborné články v novinách, v odborných časopisech,...atd.). Na základě studia literatury je potřeba popsat technické, právní a ekonomické aspekty zvolené DP. Nezbytnou součástí DP je popis cíle a hypotézy (jak dosáhnout navrhovaného cíle). Další nutnou součástí DP je terénní šetření, jehož součástí je dotazníkové šetření a fotografování. Na základě získaných podkladů a informací vyhodnotit, zda se podařilo dosáhnout stanoveného cíle.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

instituce, zdraví, mládež, fond, neziskový sektor

Doporučené zdroje informací

BOUKAL P., VÁVROVÁ H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8

DVOŘÁK T. *Obecně prospěšná společnost*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Aspi, 2007. 80 s. ISBN 978-80-7357-450-5

FORET M. *Marketingová komunikace*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství BIZBOOKS, 2010. 464 s. ISBN 978-88-025-1104-16

HYÁNEK, V. *Ekonomika neziskových organizací*. 1. vyd. Brno : Masarykova

KOTLER P. *Marketingový management*. 4. vyd. Praha: Nakladatelství GRADA, 2013. 814 s. ISBN 978-80-247-4150-5

Tauer, Vladimír; Zemánková, Helena. *Získejte dotace z fondů EU*. 1. vyd. Praha: BIZBOOKS, 2009. 160s. ISBN 978-80-251-2649-3

univerzita, 2004. 114 s. ISBN 80-210-3501-3

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišenský, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2016

Abstrakt

Diplomová práce Zdravý životní styl mládeže se snaží podpořit vývoj budoucí generace naší společnosti. Práce se stává z několika hlavních kapitol. Stěžejní kapitolou je teoretická část. Zde se čtenář seznámí se základními pojmy používanými ve sledovaném tématu. Dále jsou zde logicky uvedeny možnosti působení na mládež na základě běžných psychologických zásad. Čtenář se zde seznámí též se zavedenými fondy jak ČR, tak i EU. V poslední části diplomové práce jsou uvedeny výsledky výzkumu provedené ve vybrané základní škole v Plzni. V historii výchovy mládeže lze vysledovat menší péči o zdraví mládeže ale také běžně podstatně větší pohybovou volnost mládeže v době mimo školního vyučování. Provedený výzkum prokázal zlepšující se trend péče o zdraví ve srovnání současného stavu se stavem v roce 2002. Všem organizacím zabývajícím se výchovou mládeže lze doporučit využití fondů.

Klíčová slova: instituce, zdraví, mládež, životní styl, fond

Abstract

The healthy lifestyle of youth promotes development of future generations. This report is divided into several main chapters. The first chapter focuses on theoretical research. This chapter analyses all main concepts and notions of the youth's healthy lifestyle. In this chapter, I also analyze other ways to influence young people's lifestyles using common psychological principles. I studied all established funds, financed by the Czech government and the EU, promoting this initiative. In the second part of my report, I analyze results of my research carried out at an elementary school in Pilsen. I identified a smaller focus on youth's health care and of greater outdoors activities of young people after school hours from **2000** onwards. Compared with 2002, my research has shown an improving current trend in the focus on youth's health care. Based on my findings, I recommend to all organizations involved in educating youth, to use funds promoting youth's healthy lifestyle.

Key words: institution, health, youth, lifestyle, fund

Obsah

Úvod	9
1 Historie školního stravování	10
1.1 Prodejní automaty ve školách	11
1.1.1 Možná opatření	13
2 Výčet právních předpisů vztahujících se k problematice školního stravování	14
3 Teoretická část	16
3.1 Základní pojmy	16
3.1.1 Instituce	16
3.1.2 Mládež	16
3.1.3 Životní styl	16
3.1.4 Zdravý životní styl	17
3.1.5 Obezita	20
3.1.6 Základní živiny jídelníčku	21
3.1.7 Zdravá výživa (složení stravy, pravidla stravování, tekutiny)	24
3.1.8 Pohyb (vhodné sportovní aktivity, význam pohybové aktivity)	28
4 Fondy	33
4.1 Akční plány pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020	33
4.1.1 AP 1 Podpora pohybové aktivity	34
4.1.2 AP 2 Správná výživa a stravovací návyky	35
4.1.3 AP 2a Správná výživa a stravovací návyky (APSV)	35
4.1.4 AP 2b prevence obezity (APPO)	36
4.1.5 AP 2c Bezpečnost potravin (APBP)	36
4.1.6 AP 3 Duševní zdraví	37
4.1.7 AP 4 Omezení zdravotně rizikového chování	37
4.1.8 AP 4a vytvoření interdisciplinárního mezíresortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v České republice	37
4.1.9 AP4b Oblast kontroly tabáku v České republice	39
4.1.10 AP 4c Omezení škod působených alkoholem	39
5 Ostatní fondy	41
5.1 Státní zdravotní ústav (SZÚ) – Škola a zdraví	41
5.2 Zákon č.250/2000 Sb. – Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	

5.2.1	Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016 (investiční)	42
5.2.2	Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016 (neinvestiční - drobné vybavení)	44
6	Výzkumná část	47
6.1	Výzkumná část 1	47
6.1.1	HYPOTÉZY	48
6.1.2	Postup sbírání informací pro výpočet BMI Indexu	48
6.1.3	Vyhodnocení hypotéz	51
6.1.4	Stravování ve vybrané instituci.....	55
6.2	Výzkumná část 2 – Dotazníkové šetření.....	57
6.2.1	Vyhodnocení výzkumné části.....	59
6.3	Navrhovaná řešení.....	62
7	Závěr	63
	Seznam použité literatury	64
	Seznam tabulek	68
	Seznam grafů.....	69
	Seznam obrázků.....	70
	Seznam příloh.....	71

Úvod

Předložená diplomová práce Zdravý životní styl mládeže se snaží podpořit vývoj budoucí generace naší společnosti. Vychází se při tom ze známého a stále aktuálního hesla:

„Ve zdravém těle zdravý duch“.

Pro veškerou mládež je toto heslo nanejvýš aktuální, neboť pouhé čerpání vědomostí ve školách může být jen tehdy co nejefektivnější, bude-li mládež důsledně pečovat současně i o své zdraví.

Práce se stává z několika hlavních kapitol. V první části je věnována pozornost historii péče o zdraví mládeže a to především v jejích výchovných zařízeních. Na ní navazuje výčet možností, kterými je možno dosavadní péči o zdraví mládeže zlepšit. Stěžejní kapitolou je teoretická část. Zde se čtenář seznámí se základními pojmy používanými ve sledovaném tématu. Dále jsou zde logicky uvedeny možnosti působení na mládež na základě běžných psychologických zásad. Čtenář se zde seznámí též se zavedenými fondy jak ČR, tak i EU, které umožňují důmyslně podpořit zdraví mládeže od nejmenších školáků až po studenty středních a vysokých škol. V poslední části diplomové práce jsou uvedeny výsledky výzkumu provedené ve vybrané základní škole v Plzni.

Zbývá poznamenat, že při tvorbě předkládané práce byly použity výsledky z pohovorů s osobnostmi ve vybraných institucích a byla použita nashromážděná literatura. Uvedené podklady jsou přiloženy v příslušném seznamu na konci práce.

Autorka práce věří, že obsah a výsledky předložené práce přispějí spolu s dalšími materiály uvedenými v literatuře a především zodpovědným přispěním všech organizací zabývajících se výchovou a vzděláváním mládeže zlepšit alarmující stav jejího zdraví.

1 Historie školního stravování

[1], [5]

V po válečné době se společnost potýkala s výrazným nedostatkem potravin, kterým trpěli nejen dospělí, ale zejména mladá generace. Snaha o ukončení strádání dětí a mládeže vedla ke vzniku školního stravování. V začátcích školního stravování se vařilo na klasických kamnech, což bylo časově i fyzicky velmi náročné. Oběd tvořila pouze polévka a nebo hrnek mléka s domácím chlebem. Vařit složitější jídla nebylo vůbec jednoduché v tehdejších poměrech. Na trhu chybělo kvalitní maso, mléčné výrobky, ovoce ale i zelenina.

V roce 1951 platili rodiče dětí a mladistvých 2 až 3,20 Kčs. Na úhradu nákladů přispívaly místní národní výbory, horníci a místní organizace. Pro děti ze slabších sociálních vrstev byly obědy hrazeny z peněz nashromážděných rodičovskými sdruženími. V roce 1954 bylo zaznamenáno, že školní stravování mělo značný vliv na zlepšení zdravotního stavu žactva ba i na zlepšení chování a prospěchu mladé generace.

V šedesátých letech má školní stravování první krůčky za sebou a je proto nutné vytvořit nějaké pravidla. V roce 1963 vydalo ministerstvo školství první vyhlášku pro školní stravování. V sedmdesátých letech vznikají na okresních národních výborech funkce inspektorů školního stravování. Ti se starali o školní jídelny a poskytovali jim odbornou pomoc. Také dohlíželi na plnění zásad správné výživy a ovlivnění stravovacích zvyklostí našich dětí. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo v součinnosti s ministerstvem zdravotnictví vyhlášku o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních. Tato vyhláška zakazuje ve školních zařízeních reklamu, nabízení k prodeji nebo prodej potravin ohrožujících zdraví, psychický nebo morální vývoj dětí, žáků a studentů a nebo ohrožující či poškozující životní prostředí a reklamu či nabízení potravin, které jsou v rozporu s výživovými požadavky na zdravou výživu dětí a mladistvých. Zákaz prodeje energetických nápojů, které jsou z hlediska zásad správné výživy naprosto nevhodné, které jsou s nedostatkem pohybu hlavní příčinou obezity. Návrh vyhlášky obsahuje požadavky na potraviny, které budou

nabízeny ve školních zařízeních. Bude se jednat o potraviny v potravinových či nápojových automatech či bufetech. Příloha vyhlášky obsahuje seznam potravin a dále vybrané živiny, které musí jednotlivé druhy potravin obsahovat. Určuje též maximální množství jejich rizikových druhů (sůl, tuk a cukr).

Kuchyně jsou vybaveny moderní technologií, na trhu je nepřehledné množství potravin, ze kterých je možno si vybírat.

Náklady na školní stravování jsou rozděleny do 3 kategorií podle toho, kdo je hradí

1. Náklady na zaměstnance – stát
2. provozní náklady - škola
3. náklady na potraviny – rodiče

1.1 Prodejní automaty ve školách

Nadepsané automaty se objevují až v posledních letech minulého století a zasahují až posoučasnost. Ve školních zařízeních jsou diskutovány a řešeny zásadně v rámci boje s narůstající obezitou mladistvých. Obezita v současné době postihuje stále více mládeže. Automaty s obsahem nevhodných potravin a nápojů jsou součástí celkového „obezitogenního“ prostředí, které dětskou obezitu významně ovlivňuje.

Umístění automatu do škol svým způsobem legitimizuje jejich obsah. Na půdě školy jsou děti vystaveny vzájemně si odporujícím informacím: automaty na chodbě s nezdravými produkty versus informace o zdravé výživě v hodinách Výchovy ke zdraví. Postupně dochází k přijímání opatření, která jejich škodlivé účinky omezují.

Základní školy: potravinový automat je k dispozici v necelé čtvrtině škol, které nabízejí jiné stravovací služby. Další stravovací služby nabízí 36, 7% škol (např: svačiny pro žáka, mléko či ovoce).

Střední školství: Jiné stravovací služby jsou k dispozici ve většině středních škol a to v podobě nápojových automatů a bufetů.

Tabulka 1: Automaty ve školách a jejich regulace ve vybraných zemích

Vybrané země	opatření
Francie	Úplný zákaz automatů na základních a středních školách
Belgie	Některé obce a města obsah automatů částečně regulují. Magistrát Bruselu zcela zakázal automaty na základních a středních školách podle vzoru Francie
Itálie	<p>Zákon nezakazuje automaty na školách, ale jejich obsah je kontrolován vedením škol.</p> <p>V rámci zdravé výživy byl obsah automatů přizpůsoben zásadám zdravé výživy, které byly po určitou dobu nabízeny dětem zdarma.</p> <p>Tato praxe se osvědčila, není tedy nutno zakazovat automaty</p>
Litva	Automaty nejsou zakázány ale jejich obsah je regulován. musí odpovídat přísným výživovým hodnotám.
USA	<p>Otázky výživy a školního stravování jsou regulovány na úrovni jednotlivých států.</p> <p>nejradikálnější přístup je v New Yorku –zákaz automatů s obsahem nezdravých produktů ve všech školách , zákaz prodeje velkých balení slazených nápojů v restauracích, v kinech, na stadionech. Další státy následují vzor New Yorku např: los Angels, oregon,</p> <p>Coca-cola a Pepsi se dobrovolně zavázalo, že své nápoje nebudou nabízet na základních školách.</p>
Velká Británie	Automaty nejsou zakázány ale jejich obsah je regulován: zákaz jídel typu: sladkosti, slazené karbonizované nápoje a typické fastfoodové pokrmy

Finsko:	Automaty nejsou regulovány zákonem, nejsou však moc oblíbené. Důvodem je bezplatné školní stravování pro všechny děti včetně nápojů, je postaven na domácí produkci a tradičních národních výživových zvyklostech. Společnost Coca-cola a Pepsi se zavázala, že své nápoje nebude nabízet tam, kam mají přístup děti do 12 let
Německo	Automaty nejsou regulovány a jsou ve školách rozšířeny jako zdroj rychlého občerstvení.

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

1.1.1 Možná opatření

Regulace stravování dětí ve školách – pokud možno zajistit bezplatné dostupnosti čerstvého ovoce i zeleniny a omezení dostupnosti slazených nápojů. Již současná zkušenost vykazuje efektivnost uvedených zásad.

Přijímána opatření musí však být bezpodmínečně doprovázena všeobecným zvyšováním zdravotního uvědomění a zvyšováním informovanosti dětí a mládeže o vztahu výživy a zdraví. Děti a mladiství by měli rozumět tomu, k čemu jsou přijímána opatření.

Je třeba se zaměřit na obsah automatů používaných ve školách. Podpořit nabídku automatů zabezpečujících zdravou výživu, např: automaty „Happysnack“

Happysnack = dodávky výrobků zdravé výživy do škol prostřednictvím chladících výdejních automatů – v automatech jsou jen zdravé výrobky, vhodné svým složením a množstvím na dopolední svačinu. Slučuje dva projekty Mléko do škol a Ovoce do škol

Organizovat pravidelná jednání se zástupci Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva zemědělství. Na nich aktualizovat a doplňovat zákonná opatření pro školy.

2 Výčet právních předpisů vztahujících se k problematice školního stravování

[5]

Školní zařízení jsou povinna dodržovat předpisy stanovené školstvím a státní správou.

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborným a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělání, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělání
- Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 84/2005 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených územními samosprávnými celky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 430/2001 Sb. o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v organizacích složkách státu a státních příspěvkových organizacích, ve znění pozdějších předpisů

Také jsou povinny dodržovat hygienické předpisy.

- Nařízení Evropského Parlamentu a rady (ES) č. 582/2004 o hygieně potravin
- Zákon č. 258/2000Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů

Podle Vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů je průměrná spotřeba potravin stanovena ze základního sortimentu potravin tak, aby bylo dosaženo správné množství výživových norem. Je nutno do ní zahrnout i odpad.

3 Teoretická část

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Instituce

[42], [43]

Hlavní podstatou instituce jsou zařízení jakou jsou např. manželství, národ, rodina nebo stát, náboženská obec. Instituce je v běžné řeči také nahrazována výrazem organizace. Instituce usnadňuje způsob jednání a spolupráce. Zavedená organizace zabývající se souborem právně upravených vztahů mezi lidmi, věnující se vzdělání, státní správě a kultuře. Na instituci lze pohlížet ze dvou hledisek:

- Funkcionální hledisko
- kulturně-antropologické hledisko

3.1.2 Mládež

Neexistuje jednotná definice. Mládež je demografická skupina obyvatel nacházející se mezi dětstvím a dospělostí. Tato skupina je vymezena věkem od 12 až 27 let.

3.1.3 Životní styl

[3]

Životní styly jsou velmi různorodé. Přesto najdeme společné rysy neboli určitou jednotící linii, která vychází ze sociální a ekonomické stránky současného dění. Životní styl si vybíráme podle svých hodnot, preferencí a představ. Představuje propojení soukromé sféry s veřejnou.

Definice životního stylu: „*Životní styl zahrnuje formy dobrovolného chování v daných životních situacích, které jsou založené na individuálním výběru z různých možností.*“

Je jen na nás, zda se rozhodnem pro zdravé alternativy, které se nabízejí a vyloučíme ty, které zdraví poškozují. Výběr a možnost člověka nejsou vždy svobodné. Závisí na rodinných zvyklostech, tradicích, na ekonomické situaci a jeho sociální pozici.

3.1.4 Zdravý životní styl

[3]

„Lidé neumírají, ale zabíjejí sami sebe“ [3]

V publikaci [3] se mj. uvádí: *Životní styl zahrnuje formy dobrovolného chování v daných životních situacích. Životní styl je tedy charakterizován jako výběr chování a životních možností. Chování člověka je dáno v souladu s rodinnými zvyklostmi a tradicemi. Zdraví je nejdůležitější hodnota života každého jedince. Zdraví pochází z latinského slova SALUS, což znamená zdraví, blaho, štěstí. Významnou roli ve zdraví jedince hraje životní styl každého z nás. Mezi základní složky životního stylu patří výživa, fyzická aktivita, práce, škola, sexuální aktivita, duševní pohoda, sociální vztahy, odolnost vůči stresu nebo různé závislosti. Není snadné vymezit zdraví pomocí definic. Pod výrazem „zdraví“ si lze představit mnoho aspektů, které závisí na kultuře, sociálních podmínkách, ekonomice, rozvoji lékařské vědy a které se s časem mění. V běžné literatuře je zdraví definováno jako *schopnost dobrého fungování*.*

Pojem zdraví obsahuje tři základní složky:

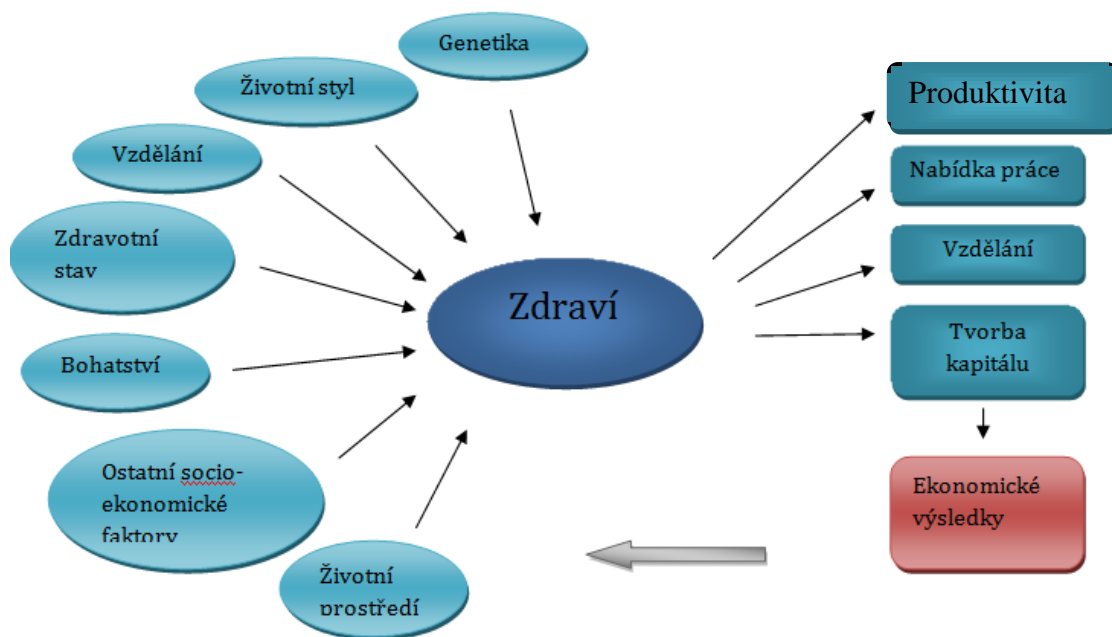
- tělesnou a psychosociální integritu
- nenarušenost životních funkcí a společenských rolí
- adaptibilitu ve smyslu fyziologické a sociologické homeostázy [3].

Světová zdravotnická organizace v roce 1948 vymezila zdraví takto [40]:

„Zdraví je stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a nikoliv pouze nepřítomnost nemoci nebo vady.“ Definiční zdraví pro období mezi dětstvím a dospíváním zahrnuje absenci rizikového chování a bezpečný přechod do dospělosti. To také znamená různé způsoby měření, jako je například sběr objektivních údajů poskytovatelů zdravotní péče nebo více subjektivních údajů o fyzické funkci, psychické pohodě či bolestech nebo nepohodlí.

Zdraví nezačíná v čekárně, u doktora ani v nemocnicích, ale tam, kde lidé žijí, ve školách, na pracovištích, kde se učí a pracují [10].

Obrázek 1: Zdraví.

Zdroj: The Contribution of health to the economy in the EU, Brussels 2005 [27].

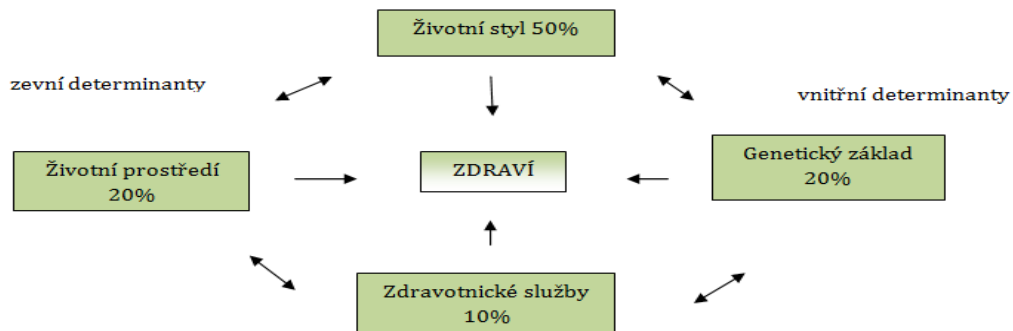
V publikaci [10] se uvádí: *Obecně platí, že mladiství jsou v lepším zdravotním stavu a cítí se zdravější než lidé starších věkových skupin. Nicméně toto období vyžaduje zvláštní pozornost, neboť chování souvisejícím se zdravím se usadí během dospívání a je silně ovlivněn sociálními a environmentálními faktory. S jistotou se dá říci, že čím větší příjem, tím větší je pravděpodobnost mladých lidí vykazujících dobrý nebo velmi dobrý zdravotní stav.*

V současné době není pro mladé lidi hrozbou hlad a infekční nemoci, ale civilizační choroby „jako jsou srdeční choroby, mrtvice, rakovina, obezita, cukrovka, chronických respiračních onemocnění jsou nejčastější příčinou úmrtí mladé populace po celém světě (60% úmrtí mladistvých), které jsou důsledkem životním stylu a způsobem sedavým způsobem života(škola, práce), přejídáním se a také zhoršujícími mezilidskými vztahy. Nejnižší výskyt chronických zdravotních problémů byl zaznamenán v Bulharsku, Rumunsku a Řecku naopak nejvyšší míra mladých s chronickým onemocněním byla zaznamenána ve Finsku, Švédsku a Nizozemí. Chronické zdravotní problémy se liší v závislosti na úrovni příjmů.

Zdraví se skládá ze tří odlišných rozměrů, které jsou navzájem propojeni- rozměr tělesného zdraví, duševního a sociálního zdraví. Zdraví je člověk, který dosáhne rovnováhy v souladu všech tří dimenzí. Starat se o své zdraví by jsme měli od dětství.

Determinanty zdraví se dělí do dvou základních skupin **vnitřní a zevní**.

Obrázek 2: *Vnitřní a zevní determinanty - Vzájemné vztahy mezi zdravím a determinanty zdraví.*

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

Zdraví nejvíce poškozují „rizikové faktory“ jako jsou:

- kouření
- nadměrný konzum alkoholu
- užívání závislých látek (drog)
- nesprávná výživa
- malá pohybová aktivity
- psychická zátěž
- rizikové sexuální chování [10]

3.1.5 Obezita

[10], [28]

Obezita je vážným problémem veřejného zdraví, neboť výrazně zvyšuje riziko chronických onemocnění jako jsou kardiovaskulární choroby, diabetes typu 2, vysoký krevní tlak, koronární onemocnění srdce a některých druhů rakoviny. Kromě toho obezita je spojena s vyšším rizikem psychické nestálosti. Pro společnost má obezita značné přímé i nepřímé náklady, které vyvíjejí tlak na národní systémy zdravotní péče, hospodářské produktivity a sociálních zdrojů.

Největší podíl obézních mladých lidí byl zaznamenán na Maltě a naopak nejnižší v Rumunsku, Bulharsku, Slovensku a v Lotyšsku. Podíl obesity se zvyšuje s věkem.

Výzkumy prováděné mezi českou populací ukazují základní fakta:

- Obézní rodiče mývají 3krát častěji děti s nadváhou až obezitou
- s příchodem třicítky začínáme rychleji nabírat nadbytečná kila
- sedavé zaměstnání nemá nic společného s vyšším BMI
- Negativní vliv nadváhy ovlivňuje naše výkony
- každý třetí člověk s nadváhou trpí depresemi.

Na světě trpí více než jeden a půl miliardy lidí nadváhou, jedna třetina z nich je obézní. Tento typ lidí je velmi drahý pro společnost. Za rok 2008 bylo utraceno za léčbu obézních lidí v sousedním Německu více než 863 miliónů euro. České úřady nedokážou přesně vyčíslit o kolik stát ročně přijde s bojem proti obezitě. Díky těmto lidem také přicházíme o tzv. výtěžná činná léta. Obezita zkracuje v průměru život o 15 let. Tito lidé jsou častěji nemocní nemocní, dříve odcházejí do důchodu a dříve umírají. V České republice má problém s nadváhou 1,5 milionu obyvatel a každý třetí z dospělých má nadváhu. Toto číslo každý rok narůstá. Pouhých 5% obézních dětí má podmíněnou obezitu geneticky. U zbytku obézních dětí je dána nadváha nepoměrem mezi příjmem a výdajem energie. Roční průměrné náklady na léčbu jednoho obézního jedince činí 115 000Kč. Výdaje vynaložené na léčbu jsou ročně cca 9 miliard Kč. Musíme si uvědomit, že narůstající číslo je důsledkem našeho životního stylu. Ve většině

evropských zemí lidé volí k cestě do zaměstnání a do školy kolo, zatím co Češi stále častěji volí jízdu autem či MHD. Stejně tak ve většině zemí jsou zakázány reklamy na energetické nápoje, byly odstraněny automaty na slazené nápoje ze škol [28], [29].

Základní faktory ovlivňující zdravý životní styl jsou:

- výživa
- pitný režim
- pohybová aktivita (pohyb)
- stres
- relaxace
- denní režim
- kouření
- alkohol
- návykové látky
- sexuální chování [10]

3.1.6 Základní živiny jídelníčku

[4], [10]

Zdravotně nezávadné potraviny jsou takové potraviny, které neobsahují žádné chemické ani biologické škodliviny a po jejich požití nedojde k poruchám zdraví. Správné složení stravy představuje pyramida zdravé výživy. Základ pyramidy tvoří přílohy (rýže, těstoviny, obiloviny, celozrnné pečivo, luštěniny a oříšky). To jsou potraviny, které představují základ zdravé výživy. Potraviny umístěné na vrcholu pyramidy bychom měli konzumovat jen ve velmi malém množství. Ve druhém patře pyramidy je ovoce a zelenina. Ve třetím patře jsou živočišné potraviny jak mléčné, tak masové. Vrchol pyramidy tvoří tuky a sladkosti, kterým bychom se měli spíše vyhýbat.

V současné době není pro mladé lidi hrozbou hlad.

Obecné zásady zdravé výživy:

- Častý pohyb na čerstvém vzduchu
- dostatek pohybu
- střídmost v jídlu
- jíst spíše častěji a menší porce
- jídlo si v průběhu dne vhodně rozložit
- jíst v klidu
- preferovat bílkoviny a vitamíny před sacharidy
- nekouřit a nepít větší množství alkoholu.

Naše tělo získává energii ze šesti základních složek potravy:

1. Karbohydrátů (cukry)
2. proteinů (bílkoviny)
3. lipidů (tuků)
4. vitamínů
5. minerálů
6. vody.

Hodnota potravin je dvojího druhu:

- Energetická - množství energie, která se v těle uvolní při konzumaci jídla a závisí na obsahu základních složek potravy – na podílu bílkovin, tuků a sacharidů
- biologická – podmíněná přítomností ochranných látek ve stravě – minerálních látek a vitamínů.

3.1.6.1 Sacharidy

[4], [10]

Zdroj rychle využitelné energie. Hlavním zdrojem sacharidů je pečivo, rýže, těstoviny, cukrovinky, med, atd. Rozdělení:

- Monosacharidy – glukóza, fruktóza a galaktóza – jednoduché cukry vyskytující se v hroznu a medu
- disacharidy – sacharóza – cukr, maltóza (slad) a laktóza- mléčný cukr pro kojence)

- polysacharidy – škrob (obiloviny, luštěniny, brambory a celulóza neboli vláknina)

3.1.6.2 Bílkoviny

[4], [10]

Rozhodující a nenahraditelná složka potravy. Bílkoviny najdeme v mléčných výrobcích, v mase, v rybách, vejcích a luštěninách. Bílkoviny se skládají z aminokyselin, které jsou nezbytnou součástí naší výživy, protože se podílí na tvorbě všech našich tkání.

Nedostatek bílkovin vede k těmto defektům:

- Úbytek svalové hmoty
- zpomalování metabolismu
- pocit hladu

Rozdělení:

- Živočišného původu – maso, mléko, vejce
- rostlinného původu – luštěniny, sója, obiloviny, brambory a zelenina

Pouze při pestré stravě a při vhodné kombinaci živočišných a rostlinných potravin může být zajištěno potřebné množství bílkovin pro stavbu nových tkání.

Pokud dítě nebo mladiství má dlouhodobě nedostatek bílkovin způsobuje to poruchy vývoje jak mentálního tak fyzického. Zdroje bílkovin je důležité střídat.

3.1.6.3 Tuky

[4], [10]

Tuky patří mezi nejvíce energetické živiny ze všech. Nezbytná součást výživy, rozpouštějí se v nich vitamíny (vitamíny rozpustných v tucích - A, D, E, K). Skutečná potřeba tuku závisí na věku, pohlaví a fyzické aktivitě.

1g bílkovin / sacharidů = 17KJ

1g tuku = 38 KJ

Tuky potřebujeme pro správné vstřebávání vitamínů, jsou zdrojem esenciálních mastných kyselin, pro podporu růstu. Musíme hledět na jejich dru. Základní dělení:

- Rostlinné (oříšky, semínka,..)
- živočišné (maso, sádlo,..)

Základní stavební jednotky jsou mastné kyseliny, které dělíme na nasycené (rostlinného původu - pro zdraví jsou prospěšnější) a nenasycené (živočišného původu). Poměr nenasycených a nasycených kyselin by měl být 2 k 1.

Pochutiny – látky, které nejsou výživné, ale zlepšují organoleptické vlastnosti potravin a povzbuzují trávení (koření).

Základní složky potravy plní tři hlavní funkce

1. Dodávají energii
2. staví a udržují tělesné tkáně
3. regulují tělesné funkce

Přebytečné látky se ukládají ve formě tuku. energii tělu dodávají pouze karbohydráty, lipidy a proteiny.

3.1.7 Zdravá výživa (složení stravy, pravidla stravování, tekutiny)

3.1.7.1 Výživa

[4], [10]

Člověk potřebuje energii k zajištění své činnosti a stavební látky k výstavbě tkání a orgánů, obojí přijímá potravou. U mladistvých také musí zabezpečit růst s přírůstkem výšky a hmotnosti. Správná výživa se skládá ze dvou složek a to kvantitativní a kvalitativní.

Kvantitativní – příjem potravin musí zajišťovat správné množství energie. Např: lidé, kteří pracují v kanceláři budou mít nižší energetický příjem než lidé kteří vykonávají fyzickou práci. Zvýšené energetické nároky se objevují i v dětství, dospívání, těhotenství či kojení. Pokud přijímáme více energetické hodnoty než je náš výdej, se v těle ukládá zásobní tuk a vzniká nadváha či obezita.

Kvalitativní – předpokladem správné stravy je rozmanitost a vyváženost (živin, vitamínů a minerálů). Nevyvážená strava při nesprávných stravovacích zvyklostech může být příčinou některých onemocnění. Zdravotní stav jedince je úzce propojen s výživou a životním stylem.

Výživa by měla obsahovat vyvážený poměr všech látek jako jsou cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny, minerální látky a stopové prvky, vláknina a v neposlední řadě voda. Mezi hlavní živiny potravin patří cukry, tuky a bílkoviny.

Bílkoviny nebo-li proteiny jsou obsaženy v mase, vejcích, mléce, mléčných výrobcích, luštěninách, mouce, chlebu a bramborech. Bílkoviny představují hlavní stavební materiál ke stavbě buněk, krve, hormonů, enzymů a protilátek. Pro člověka je příjem proteinu více důležitý než příjem cukrů a tuků.

Příjem tuků ve stravě je nezbytnou součástí energetického příjmu pro organismus. Kromě zdroje energie také tuky složí ke stavbě buněk a některých hormonů, chrání nás před úniky tepla, umožňují střežování vitamínů.

Sacharidy nebo-li cukry mají v organismu důležitou funkci. Hlavní zdroj a krátkodobá zásoba energie.

3.1.7.2 Stravovací návyky

V posledních letech v České republice se snížila spotřeba živočišného tuku, vepřového a hovězího masa, vajec a také došlo k nežádoucímu snížení spotřeby mléka a mléčných výrobků. Nežádoucí je také konzumace výrobků s vysokým podílem cukrů, smažených brambůrků a pití sladkých nápojů. Konzumace zeleniny a ovoce je stále mezi obyvateli České republiky neoblíbené stejně tak jako konzumace tmavého či celozrnného pečiva. Česká republika patří mezi země v Evropě s nejnižší konzumací ovoce a zeleniny.

Podmínkou osvojení si správných stravovacích návyků je úroveň vzdělání. Čím vyšší vzdělání člověk má, tím více si uvědomuje nutnost vyvážené a pestré stravy. V současné době je kladen velký důraz na děti a na jejich správné stravovací návyky, protože jen tak budou chráněny před časově blízkými (např: zubní kaz) ale i časově vzdálenými zdravotními problémy (např: nádorové onemocnění). Strava musí odpovídat kvantitativně a kvalitativně věkovým zvláštnostem dítěte, mladistvého a zásadám správné výživy. Je nutné dodržovat min. 5 denních dávek potravy s dostatečným pitným režimem. Nezbytnou součástí stravovacích návyků je snídaně.

3.1.7.3 Pitný režim

Člověk nedokáže žít bez vody více než 2 až 3 dny. Dospělí člověk by měl vypít 20 – 40 ml na kg tělesné váhy za 24 hodin, což je asi 2- 3 litry denně.

Projevy nedostatku tekutin:

malátnost, ospalost, bolesti hlavy

suchá, bledá, málo vypjatá kůže

acetonový zápach z úst

zapadlé, lesklé oči, kruhy pod očima

slabé močení, barva moči sytě žlutá

zvýšená teplota (hlavně u dětí)

3.1.7.4 Trendy ve stravování

Vegetariánství

[33], [37], [38], [32], [31]

Vegetariáni jsou lidé, kteří nejedí maso, odmítají určitou živočišnou potravu. Lidé se rozhodnout nekonzumovat maso z několika důvodů a to:

- etické důvody- úcta ke zvířatům, která vnímají bolest a stres
- zdravotní preference
- politické, ekologické, kulturní, estetické, ekonomické nebo osobní preference

Existuje několik podskupin vegetariánství podle toho, které živočišné produkty odmítají:

- Semivegetariáni –nejedí pouze červené maso –(hovězí, skopové, vepřové, zvěřinu)
- Pesco - vegetariáni – nejedí žádné maso s výjimkou ryb
- Lakto – ovo vegetariáni – nejedí žádné maso a ani ryby
- Lakto – vegetariáni – nejedí maso, ryby a ani vejce

- Vegani – nejedí žádné živočišné produkty – veškeré druhy masa, ryby, mléko, mléčné výrobky, vejce a někteří z nich nejedí ani včelí med
- Frutariáni – nejedí žádné živočišné potraviny ani luštěniny a obiloviny. jedí jen čerstvé nebo sušené ovoce, ořechy, med a olivový olej [32],[31]

BIO produkty

Bio – potraviny se stávají oblíbenou součástí každodenní stravy. V současné době můžeme tyto potraviny najít v každém supermarketu, ve specializovaných prodejnách a na trzích. Bio – potraviny pocházejí z ekologického zemědělství. Ekologické zemědělství je zemědělství s velmi kladným vztahem k půdě, rostlinám, zvířatům a přírodě bez používání umělých hnojiv, postřiků a umělých látek. Předností bio – potravin je vysoká kvalita, výrazná a pravá chuť. Bio – potravina může být buď rostlinného nebo živočišného původu – ovoce, zelenina, obiloviny, olejniny, mléko, vejce nebo zvířata v kusech.[33], [37], [38]

Obrázek 3: *BIO - potraviny*

Zdroj: [37]

Bio – potraviny musí být značené podle zákona evropským logem „lístečkem“ a podle České Republiky „zelenou zebrou“.

Obrázek 4: Označení BIO produktů

Zdroj: [37]

3.1.8 Pohyb (vhodné sportovní aktivity, význam pohybové aktivity)

3.1.8.1 Pohybová aktivita

[3], [4], [10]

Pohyb je základní projev existence života. Pohybový aparát člověka je rozsáhlý funkční celek složený ze tří podsystémů: nosného, výkonového a třídícího. Pravidelný pohyb hraje nejen preventivní, ale i terapeutickou roli v organismu člověka. Pro zdraví člověka je nejdůležitějším a nejpřirozenějším předpokladem aktivní pohyb. Pokud člověk nevyvíjí žádnou tělesnou aktivitu může dojít ke zdravotnímu oslabení, které dělíme do tří skupin: oslabení pohybového systému, oslabení vnitřních orgánů a oslabení smyslových orgánů. Tělesná výchova směřuje vždy ke zdraví člověka a je součástí zdravého životního stylu.

Pohybová činnost dětí ve škole by měla sledovat zájmy pedagogické, více se zabývat zdravotní prevencí a přispívat k výchově zdraví, méně se orientovat na sportovní výsledky a sportovní limity. Pohybové činnosti dětí ve školách jsou zahrnuty před

výukou, po výuce, o přestávkách, ve školní družině, cvičení v přírodě, školy v přírodě, lyžařský výcvik, školní výlety a další pohybové aktivity.

S pohybem je spojen pojem zdatnost. Zdatnost je dělena do dvou základních skupin: aerobní a svalová zdatnost.

Aerobní zdatnost – účelné přijímat, přenášet a využívat kyslík k pohybové činnosti (např: k redukci tělesného tuku). Zajišťuje přísun kyslíku do buněk, jako zdroj buněk využívá svalový glykogen a tělesný zásobní tuk. Cvičení je krátkodobé, jako zdroj energie využívá zásobní glykogen v játrech a kosterních svalech.

Svalová zdatnost – svalová síla, svalová vytrvalost, flexibilita

Třetím ukazatelem zdatnosti je složení těla, které je dáno poměrem podkožního tuku, minerálních látek, svaloviny a ostatní tělesné hmoty. Složení těla se liší u dětí, žen a mužů. Optimální podíl tuků: děti – do 10%, muži – od 10% do 15%, ženy – od 20% do 30%

Způsob života, nedostatek pohybu přivádí každého člověka k výraznému konfliktu mezi jeho vrozenou dispozicí k pohybu a skutečným pohybovým režimem. Bohužel v současné době většinu pracovní doby i volného času trávíme v sedě.

Úroveň zdatnosti má vliv na zdraví a výkonnost, člověk může zlepšovat zdatnost pokud pravidelně vykonává aerobní činnost, která zlepšuje úroveň kardiorespirační vytrvalosti pokud nutí svaly k činnosti. Je nejdůležitější součástí zdatnosti. Představuje schopnost dodávat základní živiny, speciální kyslík pracujícím svalům. aerobní cvičení, které zatěžuje velké svalové skupiny.

Lze ho posoudit pomocí vzorečku BMI. BMI – je vnímán jako nejvíce užitečný ukazatel obezity u dospělých, pokud jsou k dispozici pouze ukazatele o výšce a váze.

BMI se vypočítá poměrem tělesné hmotnosti (kg) a výškou² (m). Členění do 4 kategorií:

$BMI = \text{tělesná váha v kg} / \text{tělesná výška (m)} * \text{výška (m)}$

Tabulka 2: BMI Index

BMI	Kategorie
<18.5	Podváha
18.5 - 24.9	Normální váha
25,0 – 29,9	Nadváha
30,0 – 34,9	Obezita 1. stupně
35,0 – 39,9	Obezita 2. stupně
>40	Obezita 3. stupně

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň,2016

Pohyb slouží jako prevence kardiovaskulárních onemocnění, pozitivně působí na krevní tlak, působí na chemické pochody v krvi a další. Pohybová aktivita zvyšuje pracovní výkonnost, zvyšuje produktivitu práce a pracovní kapacitu a naopak snižuje počet pracovních úrazů.

[41]

Se zdravým životním stylem souvisí i pojem stress, který působí na organismus negativním vlivem. Je doprovázen vnějšími projevy. Existuje mnoho definic stresu. MUDr. Ing. Bc. Markéta Kastorová, Ph.D. definuje stres ve své knize jako:

„Stres je soubor regulačních mechanismů, který vyvolává zátěž, tíseň, tlak, která ohrožuje vnitřní homeostázu organismu a integritu lidské osobnosti. Jedná se o komplexní proces, který vzniká jako odpověď na nadměrné požadavky kladené na naše tělesné a duševní zdraví. Je to adaptivní stresová odpověď, spouštěná jak fyzickými, tak emočními stresy, zabezpečuje přesuny v energetickém zásobení orgánů. zvýšení kardiovaskulární a imunitní reaktivity, zvýšení vigility a pohotovosti behaviorálních projevů. U predisponovaných osob stres přispívá ke vzniku poruch homeostázy, imunitních a mentálních funkcí.“

3.1.8.2 Spánek a relaxace

[3], [4], [10]

Biologický život člověka má vždy určitý rytmus, období bdění a období spánku, období aktivit a odpočinku. Rytmus spánku a bdění se pravidelně střídá. Potřeba spánku se v průběhu života každého z nás mění. Nespavost potkala téměř každého z nás. Chronickými problémy se spánkem trpí kolem 10-15% populace, v poslední době toto číslo spíše narůstá.

Zásady kvalitního odpočinku:

- Odpočinout si má člověk vždy, když pocítí první příznaky únavy
- odpočinek je nejvhodnější tak, že děláme zcela jiné aktivity
- neměl by být pravidlem odpočinek „na výkon“
- přednost by měla být dávana těm aktivitám, kdy je vyžadována vlastní činnost
- důležité je, aby člověk přihlížel ke svým potřebám
- alespoň část odpočinkovým aktivit volit samostatně
- čas od času bychom měli změnit stereotyp života.

Smyslem zdravého života

Myšlenky S.R.Coveye vyjadřují úsilí člověka dosáhnout v životě soběstačnosti a nezávislosti. Autor považuje za důležité, aby lidé:

- Byli proaktivní - chápali život jako výzvu
- začínali s myšlenkou na konec
- dávali přednost důležitým věcem- stanovovali si priority a v rámci hlavního cíle dosahovali dílčích cílů.

Obrázek 5: *Pyramida lidských potřeb – Maslowova pyramida*

Zdroj: [30]

4 Fondy

4.1 Akční plány pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020

[18], [24]

Zdraví 2020 je program ochrany zdraví a prevence nemocí. Tento program byl podpořen českou vládou v roce 2014. Cílem programu je především nastartování mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace. Hlavním výstupem Zdraví 2020 je vytvoření akčních plánů, které blíže specifikují konkrétní cíle, odpovědnost, ukazatele, termíny pro plnění klíčových témat.

Finanční prostředky na tento program jsou z Evropského strukturálního a investičního fondu EU pro zdravotnictví 2014 – 2020, podporu v rámci finančního programu Evropské unie – Třetího akčního programu Evropské unie v oblasti zdraví pro roky 2014-2020. Další náklady týkající se tohoto programu budou pokryty ze státního rozpočtu.

V současné době existuje 13 akčních plánů (AP), některé z nich obsahují dílčí plány, dle rozsahu. Pro tuto diplomovou práci jsou nejdůležitější první 4 akční plány, které se skládají z několika dílčích cílů.

1. AP 1 Podpora pohybové aktivity

2. AP 2 Správná výživa a stravovací návyky

- **AP 2a Správná výživa a stravovací návyky**
- **AP 2b prevence obezity**
- **AP 2c Bezpečnost potravin**

3. AP 3 Duševní zdraví

4. AP 4 Omezení zdravotně rizikového chování

- **AP 4a vytvoření interdisciplinárního mezíresortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v České republice**
- **AP4b Oblast kontroly tabáku v České republice**
- **AP 4c Omezení škod působených alkoholem**

4.1.1 AP 1 Podpora pohybové aktivity

Výzkumy prokázaly, že pohybová aktivita hraje významnou roli v prevenci a léčbě řady chronických onemocnění u dětí, mladistvých ale i u dospělých.

Současná evidence

V České republice je pohyb u dětí nedostačující. Mezinárodní doporučení Evropské unie plní pouze 25% chlapců a 20% dívek. Popularita pohybu v současné době u dětí klesá. Děti dávají přednost pasivnímu trávení volného času jako je sledování televize, hraní her na počítači či tabletu. Sledovanost televize se mezi dětmi v roce 2014 zvýšila oproti roku 2002 o 6%.

Za posledních 15let se zvyšuje i výskyt nadváhy mezi dětmi. Nadváhou trpí v dnešní době více než 20% chlapců a 10% dívek. Tento výsledek je zajímavý z důvodu toho, že podle průzkumu (HBSC) chlapci více sportují než dívky a přesto jsou více citliví na obezitu. Krizové léta u dívek jsou mezi 16 a 20.

Program Podpora pohybové aktivity je rozdělen do 8 strategických oblastí:

Podpora pohybové aktivity ve vzdělávání

aktivní mobilita

podpora sportu pro všechny a aktivního využívání volného času

podpora pohybové aktivity ve zdravotnictví a sociálních službách

podpora pohybové aktivity u zaměstnavatelů

pohybová aktivita, prostředí a infrastruktura

podpora pohybové aktivity v médiích

výzkum a evaluace podpory pohybové aktivity.

4.1.2 AP 2 Správná výživa a stravovací návyky

Tento akční plán je rozdělen do tří dílčích akčních plánů:

1. AP 2a Správná výživa a stravovací návyky

2. AP 2b prevence obezity

3. AP 2c Bezpečnost potravin

4.1.3 AP 2a Správná výživa a stravovací návyky (APSV)

Nedostatek pohybu a nevhodně volená strava představují největší rizika životního stylu. Tyto rizika se projevují pozvolna po dobu několika let. Prvním důsledkem těchto rizik bývá obezita, vysoký krevní tlak, diabetes, mozkové cévní příhody a také se zvyšuje pravděpodobnost nádorového onemocnění.

Hlavním znakem nesprávné stravy je nedostatečná energetická a nutriční nevyváženost potravy s nadměrným příjmem soli, jednoduchých cukrů. Ve stravě je postrádáno ovoce a zelenina.

Cílem APSV je zajistit správnou výživu a vyváženou stravu. Dlouhodobým cílem APSV je snížit počet předčasného úmrtí, předcházet nemocím způsobených nedostatkem konkrétních živin nebo podvýživou.

Klíčové priority APSV pro roky 2016 – 2020

- 1. Podpora prostředí s nutričně vhodnými potravinami a nápoji*
- 2. Podpora získávání a osvojování si správné výživy a zdravého životního stylu v průběhu celého života již od útlého věku a zejména, u nejvíce zranitelných skupin obyvatelstva*
- 3. Posilování zdravotního systému směrem k podpoře správné výživy a zdravého životního stylu včetně institucionálního stravování*

4. Podpora systematického sledování, hodnocení a výzkumu správné výživy a nutričního stavu

5. Posílení role veřejné správy v oblasti správné výživy a přizvání k řízení a rozhodování všech složek společnosti i sociálních skupin, tvorba komunit a aliancí

4.1.4 AP 2b prevence obezity (APPO)

Cílem akčního plánu je zvládnout problém s přibývajícím obezitou u dětí, mladistvých a dospělých. Do roku 2020 cílem programu je zvýšit délku života obyvatel o jeden rok.

Klíčové priority APPO pro roky 2016 – 2020

1. Podpora systematického monitoringu výskytu, hodnocení a výzkumu obezity a sní spojených komorbidit a jejich determinant

2. Tvorba antiobezigenního prostředí

3. Podpora zdravotní gramotnosti a osvojování si chování zaměřeného na prevenci obezity v průběhu celého života, zejména u nejvíce zranitelných skupin obyvatelstva

4. Posilování zdravotního systému směrem k adekvátní léčbě obezity, dle EBM

5. Posílení státní správy v oblasti řízení prevence obezity, zaktivizování občanské společnosti a tvorba aliancí a komunit

4.1.5 AP 2c Bezpečnost potravin (APBP)

Problematika bezpečnosti potravin prošla vývojem. Na vývoji se podílel jak zájem spotřebitelů o bezpečnost a kvalitu potravin, tak i členství v Evropské unii a možnosti výhod spolupráce v rámci Evropské unie.

Klíčové priority APBP pro roky 2016 – 2020

1. Vědecky podložené hodnocení zdravotních rizik

2. Řízení zdravotních rizik

3. Komunikace zdravotních rizik a vzdělávání

4.1.6 AP 3 Duševní zdraví

Cílem tohoto akčního plánu je zlepšit duševní zdraví současné populace prostřednictvím preventivních opatření a aktivit. Péče o duševní zdraví v České republice je dlouhodobě opomíjená.

Akční plán „Duševní zdraví“ koresponduje s apelem definovaným v originální verzi strategického rámce Health 2020 publikovaného Světovou zdravotnickou organizací a vyplývá z již vypracované a schválené národní Strategie reformy psychiatrické péče (Ministerstvo zdravotnictví, 2013)

4.1.7 AP 4 Omezení zdravotně rizikového chování

Akční plán číslo 4 Zdraví 2020 se skládá ze tří dílčích akčních plánů.

- **AP 4a vytvoření interdisciplinárního mezíresortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v České republice**
- **AP4b Oblast kontroly tabáku v České republice**
- **AP 4c Omezení škod působených alkoholem**

4.1.8 AP 4a vytvoření interdisciplinárního mezíresortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v České republice

Rizikové projevy chování najdeme od extrémních projevů chování „běžného“ společensky přijatelného (např: adrenalinové sporty) až po chování na hranici patologie (např: sebevražedné pokusy, užívání návykových látek). Česká republika patří mezi zeměmi Evropské Unie na první místo ve výskytu rizikového chování mezi občany. Hlavním cílem akčního plánu je snížit výskyt rizikového chování.

Mezi rizikové chování podle ministerstva školství patří:

- Rizikové zdravotní návyky (např: pití alkoholu, braní drog, atd.), gamblerství, nesprávné stravovací návyky a poruchy příjmu potravy

- sexuální rizikové chování
- agresivní chování např: šikana, týrání, vandalismus, atd.)
- záškoláctví
- působení sekt
- rizikové sportovní aktivity (adrenalinové sporty)
- chování vedoucí ke vzniku a šíření infekčních onemocnění

Klíčové priority pro roky 2016 – 2020

1. *Zastavení nárůstu prevalence užívání tabáku a alkoholu u dětí i dospívajících a posunutí hranice zahájení tohoto chování do vyššího věku a dále zastavení nárůstu prevalence tohoto rizikového chování u dospělé populace*
2. *Zastavení nárůstu prevalence pravidelného užívání konopných a dalších drog u dětí a dospívajících a posunutí hranice zahájení tohoto chování do vyššího věku.*
3. *Snížení prevalence užívání těkavých látek u dětí v sociálně slabých rodinách a vyloučených lokalitách poznamenaných chudobou*
4. *Zastavení nárůstu prevalence pravidelného užívání sedativ, analgetik a nesteroidních antiflogistik u dětí a dospívajících a posunutí hranice zahájení tohoto chování do vyššího věku.*
5. *Zvýšit zdravotní gramotnost včetně posilování samostatnosti a odpovědnosti při rozhodování ve prospěch zdraví u dětí a dospívajících a jejich rodičů specificky v oblasti rizikového chování.*
6. *Snížení nárůstu prevalence sexuálně přenosných onemocnění ve vybraných rizikových skupinách. Snížení počtu těhotenství v adolescenci. Snížení počtu umělých přerušení v těhotenství.*
7. *Snížení prevalence úrazů v důsledku rizikových sportovních aktivit a dopravního provozu, včetně rizik spojených s užíváním návykových látek a alkoholu. Snížení agresivity a autoagresivity. Snížení počtu sebevražd v dětském a adolescentním věku.*

8. *Zvýšit povědomí o tzv. přístupu založeného na důkazech (evidence based) a vědecky podloženém přístupu (research based) v oblasti prevence a zvýšit informovanost donorů a politiků o výsledcích vědy v prevenci*
9. *Zvýšit povědomí a zastavit nárůst rizikového chování (u rodičů i dětí) spojeného s radikálně odmítavými postoji k očkování atd.*
10. *Zvýšit mediální gramotnost u všech rizikových skupin a zainteresovaných jedinců s nimi pracujících jako součást posilování a zlepšení zdravotní gramotnosti rizikových skupin dětí a dospívajících.*

4.1.9 AP4b Oblast kontroly tabáku v České republice

Mezi základní problém rizikového chování patří spotřeba tabáku. Vysoká spotřeba tabáku je hlavní příčinou poškození zdraví a vysoké úmrtnosti. Podle výzkumu v České republice zemře důsledkem cigaret více než 16 000 občanů ročně.

Hlavní cíle:

1. *Snížit výskyt současného užívání tabákových výrobků u osob starších 15 let do roku 2018 minimálně o 8 % a do roku 2020 minimálně o 10 % (a do roku 2025 minimálně o 30 %)*
2. *Snížit expozici osob tabákovému kouři v prostředí.*
3. *Zajistit další nezbytná systémová a jiná opatření k posílení komplexní ochrany před škodami působenými tabákem v ČR.*

4.1.10 AP 4c Omezení škod působených alkoholem

Tento akční plán je důsledkem nadměrné konzumace alkoholu mezi dospělými obyvateli ale i mezi dětmi a mladistvými. Česká republika se nachází na předních příčkách světového žebříčku v konzumaci alkoholických nápojů. Vysoká spotřeba alkoholu způsobuje nenávratné zdravotní problémy. Cílem akčního plánu je trvale snížit konzumaci alkoholu a jeho následků.

Mezi dílčí cíle k dosažení snížení konzumace alkoholu jsou:

1. *Snížení spotřeby alkoholických nápojů v dospělé populaci o 3,5% spotřeby čistého lihu na osobu do roku 2018 a o 5 % spotřeby čistého lihu na osobu do roku 2020.*

- 2. Snížení prevalence užívání alkoholu u osob mladších 18 let o 3,5% do roku 2018 o 5 % do roku 2020 a posunutí věkové hranice první zkušenosti s alkoholem o 3 roky do roku 2020.*
- 3. Snižování rizik vyplývajících z užívání alkoholických nápojů.*
- 4. Zajištění dalších opatření nezbytných pro realizaci protidrogové politiky v oblasti alkoholu.*

5 Ostatní fondy

5.1 Státní zdravotní ústav (SZÚ) – Škola a zdraví

[22], [23], [26]

Škola a zdraví je program, jehož hlavním cílem je zlepšit celkový zdravotní stav obyvatel zejména mladistvých. Program má za úkol naučit mladou populaci k odpovědnosti za své zdraví. Hlavní roli hrají rodiče a pedagogové. Nedílnou součástí je i škola, kterou projde celý národ dané země.

Program „Škola a zdraví“ přichází s celou řadou projektů na podporu zdravého životního stylu dětí a mládeže. Např:

- Program Jablíčko – program podporující děti ze slabších sociálních poměrů, každému dítěti by měl být umožněn správný start do života
- Program Škola podporující zdraví – na programu se podílejí školy, které nevnímají zdraví jen jako nepřítomnost nemoci. Vnímají zdraví jako výsledek tělesného, duševního a sociálního zdraví, které odpovídá i programu WHO (World Health Organization). Školy se snaží dosáhnout „Zdravého životního stylu“ pomocí podpory komunikace, spolupráce, důraz na odpovědnost k vlastnímu zdraví
- Nabídka pro školy
- Zdravotně výchovné materiály
- atd.

5.2 Zákon č.250/2000 Sb. – Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

[26]

Instituce neboli školy mohou čerpat peněžní prostředky od zřizovatele, což je město. Finanční prostředky od zřizovatele upravuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Mimo zřizovatele mohou školy žádat o dotace/příspěvky od kraje. Financovat projekty, které škola chce realizovat a zlepšit tím zdraví dětí a mládeže je možné krýt z

dotačních fondů: Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016 (investiční) a Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016 (neinvestiční - drobné vybavení).

Upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla pro hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků.

Finanční hospodaření příspěvkových organizací: Instituce hospodaří s finančními prostředky, které částečně získá svojí činností a finančními prostředky, které dostane od svého zřizovatele. Dále hospodaří s penězi od sponzorů a nadačních fondů. Organizace mají také k dispozici finanční prostředky na úhradu provozních výdajů, které jsou kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Přesné znění zákona je v příloze této diplomové práce.

5.2.1 Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016 (investiční)

[22]

Cílem dotačního programu je poskytnutí prostředků na vybavení a modernizaci sportovišť, které jsou ve vlastnictví Plzeňského kraje, obcí, škol a školských zařízení nebo spolků působících v oblasti tělovýchovy a sportu. Účelem programu je přispět k vytvoření dostatečné nabídky moderních sportovních a tělovýchovných zařízení v Plzeňském kraji. Hlavním cílem je modernizace a vybudování sportovišť, které je možno využívat v odpoledních hodinách a ve volných dnech.

Hlavní myšlenkou dotačního programu je vytvoření podmínek pro sportovní hry, podpora organizací, které zařizují sportovní činnost dětí a mládeže na území kraje.

Zařízení může podat žádost od 4.2.2016 do 29.2.2016. Celková částka, kterou program disponuje je 8 000 000 Kč a jednotlivé zařízení může žádat maximálně o 5 000 000 Kč. Podmínky pro udělení dotace:

Kdo může žádat o podporu z nadačního fondu?

- Fyzické osoby, fyzické osoby podnikající, obce a právnické osoby, v jejichž vlastnictví je sportoviště a kteří naplňují cíle tohoto programu
- příspěvkové organizace zřízené krajem
- fyzické osoby a právnické osoby, které mají závazky po lhůtě splatnosti vůči kraji nemohou být žadateli dotačního fondu

Žádat o příspěvek smí žadatel pouze jednou. Žádost musí být podána elektronicky. Žádost musí být kompletní včetně povinných příloh nejpozději v den uzavěrky pro příjem žádostí.

Kritéria pro poskytnutí dotace/příspěvku:

1. Přínos projektu k rozvoji tělovýchovy, sportu dětí a mládeže v kraji
2. odborná kvalita a připravenost projektu včetně technického zajištění a přiměřenosti rozpočtu projektu
3. naplněnost cílů a podmínek vyhlášeného Programu

Jde o investiční příspěvek na dlouhodobý majetek v souladu s paragrafem § 14 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Minimální hodnota, kterou mohou zařízení a organizace žádat je 40 000 Kč a maximální částka je 5 000 000 Kč.

Žádost musí obsahovat povinné přílohy, které musí být součástí žádosti:

- Vyplněný a podepsaný Formulář žádosti o dotaci/příspěvek a podrobný popis projektu
- základní organizační dokument (zřizovací listina), případně fyzických osob živnostenský list
- doklad o statutárním orgánu právnické osoby a způsobu jeho jednání
- smlouva o zřízení bankovního účtu
- vyplněné, podepsané a popřípadě orazítkované čestné prohlášení
- prohlášení zřizovatele, že příslušný orgán obce schválil podání žádosti
- přehled majetkových vztahů

Uvedení nesprávných údajů, nedodání povinných dokumentů je důvodem pro vyřazení žádosti z dalšího hodnocení. Schvalovací úřad si může kdykoliv průběhu schvalovacího procesu vyžádat případné další dokumenty související s realizací projektu.

Přesné znění podmínek a celkového postupu při podávání a schvalování žádosti je v příloze této diplomové práce.

5.2.2 Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016 (neinvestiční - drobné vybavení)

[23]

Tento program vznikl na podporu pravidelné celoroční sportovní činnosti dětí a mládeže na území kraje v oblasti tělovýchovy a sportu. Účelem podpory je zajistit pravidelný pohyb dětí a mládeže na území kraje.

- *Podpora organizacím, které pravidelně v průběhu roku zajišťují sportovní činnost dětí a mládeže na území Plzeňského kraje, odborně a organizačně řídí a podporují činnost spolků, zabezpečují činnost družstev talentovaných dětí a mládeže a talentovaných jednotlivců soutěžících na krajské, republikové a mezinárodní úrovni.*
- *Podpora při pořádání a organizování sportovních akcí, soustředění a sportovních soutěží zejména pro děti a mládež zaměřených na reprezentaci a propagaci Plzeňského kraje, pořádání sportovních akcí celostátního a mezinárodního významu, podpora tělovýchovných a sportovních akcí škol a školských zařízení v Plzeňském kraji.*
- *Podpora reprezentačních výběrů startujících za Plzeňský kraj, reprezentantů České republiky, kteří mají trvalé bydliště na území Plzeňského kraje.*
- *Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže zaměřených na sportovní a tělovýchovnou činnost, podpora propagace sportu a jeho pozitivního působení na hodnotovou orientaci dětí a mládeže, soutěživost, rozvoj a zachování všesportovní zdatnosti dětí, mládeže a dospělých.*

- *Neinvestiční podpora materiálně technického vybavení sportovních organizací, příspěvek na náklady spojené s provozem a údržbou objektů sloužících k provozování pravidelné sportovní činnosti, podpora spolkové činnosti.*
- *Podpora tělovýchovné a sportovní činnosti dětí a mládeže s handicapem, vytváření vhodných podmínek pro sport a zájmové aktivity dětí, mládeže a osob s handicapem.*

Stejně tak jako u programu Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016 (investiční) může být jedním žadatelem podána jen jedna žádost. Žadatel o dotaci/příspěvek musí podat žádost nejpozději v den uzávěrky pro příjem žádostí. Žádost musí obsahovat pravdivý údaje jinak může být vyřazena ze seznamu žadatelů o dotaci/příspěvek.

Kritéria pro hodnocení žádosti:

- Musí mít přínos k rozvoji tělovýchovy a sportu v kraji
- odbornost a připravenost projektu
- splnění podmínek programu

Celková částka, kterou má program k dispozici na podporu sportu v kraji je 10 000 000 Kč. Institut či zřizovatel může žádat minimálně 10 000 Kč a maximálně 200 000 Kč. Zřízení může požádat o dotaci/příspěvek od 4.2.2016 do 29.2.2016.

Finanční prostředky poskytované na program jsou neinvestiční. Dotace je přísně účelová, je poskytována na základě uzavření smlouvy se zařízením. Musí být použita pouze v rámci realizovaného projektu, ve kterém nesmí být kalkulován zisk. Dotaci/příspěvek lze čerpat od 1.1.2016 do 31.12.2016.

Podmínky pro udělení dotace/příspěvku:

- Žádost včetně povinných příloh musí být podaná elektronicky
- žádost musí být podána do nejpozději do uzávěrky
- povinné a i nepovinné přílohy musí obsahovat podpis
- dotace je poskytována jen pro neinvestiční účely

Z této dotace nelze hradit v rámci projektu:

- Výdaje na občerstvení, pohoštění, stravné/stravu a dary
- úhradu DPH, pokud je příjemce dotace plátcem DPH a uplatňuje odpočet - část nákladů odpovídající DPH není možné hradit z poskytnuté dotace
- výdaje na úhradu členských poplatků ve střešních, zahraničních nebo nadnárodních organizacích
- výdaje na financování podnikatelských nebo výdělečných aktivit
- výdaje, u kterých nelze prokazatelně doložit, že byly využity v rámci projektu
- výdaje na úhradu nákladů spojených s použitím soukromých vozidel
- krytí investičních nákladů (např. zařízení kanceláří, kluboven, stavební nebo jiné investice)
- úhradu pojištění, pokut, nákladů sankčního charakteru
výdaje, které nelze účetně doložit

Stejně tak jako program Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016 (investiční) žádost v tomto dotačním programu musí obsahovat povinné dokumenty:

- a) Vyplněný a podepsaný formulář žádosti o dotaci/příspěvek včetně popisu projektu
- b) základní organizační dokument
- c) doklad o statutárním orgánu právnické osoby a způsobu jeho jednání
- d) kopie zakladatelských dokumentů v aktuálním znění
- e) výpis ze spolkového rejstříku k datu podání žádosti
- f) smlouva o zřízení bankovního účtu
- g) vyplněné, podepsané a popřípadě orazítkované čestné prohlášení
- h) prohlášení zřizovatele, že příslušný orgán obce schválil podání žádosti
- i) příspěvkové organizace dokládají jen přílohy a),f) a g)
- j) přehled majetkových vztahů

Uvedení nesprávných údajů, nedodání povinných dokumentů je důvodem pro vyřazení žádosti z dalšího hodnocení. Schvalovací úřad si může kdykoliv průběhu schvalovacího procesu vyžádat případné další dokumenty související s realizací projektu.

Přesné znění podmínek a celkového postupu při podávání a schvalování žádosti je v příloze této diplomové práce.

6 Výzkumná část

6.1 Výzkumná část 1

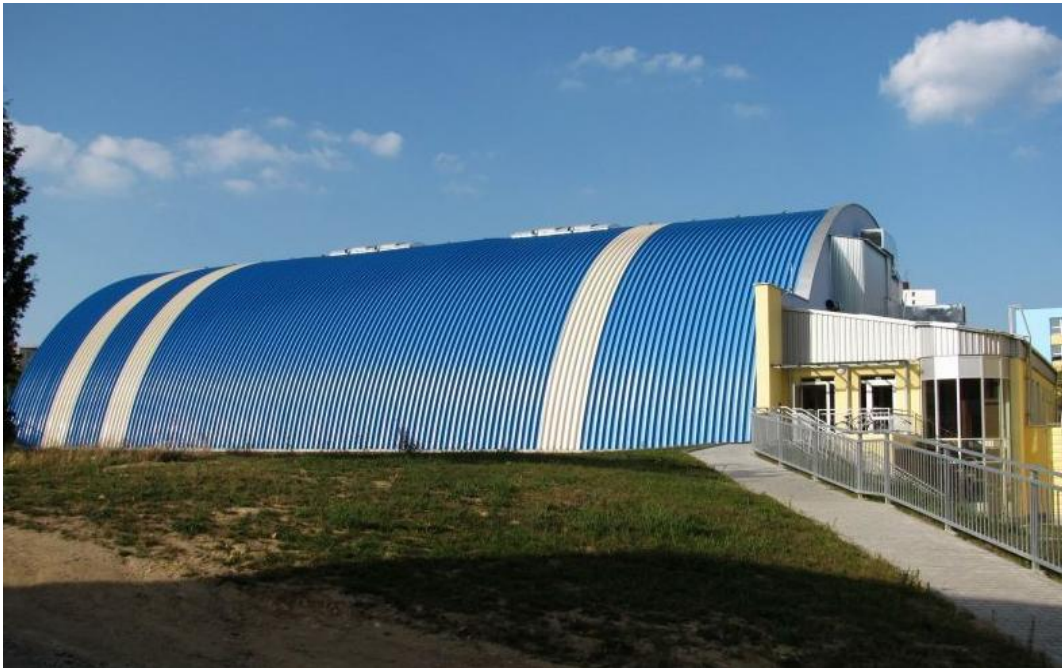
Cílem práce bylo zjistit a porovnat, jestli současná mladá generace žije zdravějším životním stylem než mládež v minulosti. K porovnání současného vývoje mladé populace s vývojem před několika lety byl použit index BMI – BODY MASS INDEX. Pro výzkum byla použita data z roku 2002, která byla získána výzkumem prováděným Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky v Praze a data, které jsem získala na vybrané základní škole vážením a měřením dvou devátých tříd, které jsou smíšené (dívky a chlapci). Vybraná instituce je základní škola v Plzni (31. základní škola). Škola v současné době má 850 žáků. Škola je více zaměřena na pohybovou aktivitu svých žáků. Škola má k dispozici vlastní sportovní areál a sportovní halu. Škola disponuje vlastní jídelnou [19], [24].

Obrázek 6: 31. základní škola

Zdroj: [39]

Obrázek 7: 31. základní škola

Zdroj: [39]

6.1.1 HYPOTÉZY

H1: V současné době dívky dbají na svůj zdravý životní styl, kondici, postavu a celkový zevnějšek více než před několika lety.

H2: V současné době chlapci dbají na svůj zdravý životní styl, kondici a postavu více než před několika lety.

H3: Mladá populace se více věnuje sedavým volnočasovým aktivitám než dříve. (PC, sociální sítě)

H4: Chlapci jsou v porovnání s dívkami na tom lépe.

H5: Škola dodržuje zásady zdravého životního stylu a stará se o zdraví svých dětí/mladistvých.

6.1.2 Postup sbírání informací pro výpočet BMI Indexu

Pro data jsem oslovila studenty deváté třídy, které navštěvují vybranou instituci. Studentům je v rozmezí 14 až 15 let. Dívky a chlapci byli měřeny a váženi během hodiny tělesné výchovy. Výzkumu se zúčastnilo 51 studentů z toho 24 dívek a 27 chlapců.

$$\text{BMI} = \text{Váha (kg)} / (\text{Výška (m)} * \text{výška (m)})$$

Tabulka 3: Výpočet BMI dívek

Dívky		
Výška (m)	Váha (kg)	BMI
1,59	45	17,80
1,61	58	22,38
1,67	54	19,36
1,67	57	20,44
1,62	53	20,20
1,71	45	15,39
1,68	50	17,72
1,67	49	17,57
1,65	50	18,37
1,67	70	25,10
1,65	54	19,83
1,65	55	20,20
1,65	53	19,47
1,73	57	19,05
1,75	52	16,98
1,71	55	18,81
1,70	63	21,80
1,53	43	18,37
1,60	56	21,88
1,66	85	30,85
1,65	63	23,14
1,65	48	17,63
1,67	60	21,51

1,60	56	21,88
Průměr:1,66 m	Průměr:55,5 kg	Průměr BMI: 20,29

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

Podle výzkumu provedeným Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky v Praze průměrná výška dívek v roce 2002 činila 1,649 m a průměrná hmotnost byla 68,4 kg. Tedy průměrné BMI bylo 21,5. V porovnání se získanými daty v současné době můžeme vidět, že průměrná výška žen se téměř nemění ale průměrná váha klesla téměř o 10 kg. Tedy BMI u dívek kleslo z 21,5 na 20,29. Hodnoty indexu je možné rozdělit do 5 skupin. Obě hodnoty se nacházejí ve skupině normální váhy.

Tabulka č. 2: Výpočet BMI chlapců

Tabulka 4: Výpočet BMI chlapců

Chlapci		
Výška (m)	Váha (kg)	BMI
1,7	70	24,22
1,75	75	24,49
1,66	75	27,22
1,76	80	25,83
1,83	83	24,78
1,63	52	19,57
1,72	72	24,34
1,55	54	22,48
1,70	60	20,76
1,62	57	21,72
1,76	57	18,40
1,63	57	21,45
1,80	68	20,99
1,65	59	21,67
1,55	55	22,89

1,63	56	21,08
1,79	72	22,47
1,74	63	20,81
1,69	60	21,01
1,60	60	23,44
1,63	54	20,32
1,83	64	19,11
1,71	58	19,84
1,89	70	19,60
1,66	58	21,05
1,65	56	20,57
1,80	70	21,60
Průměr: 1,71 m	Průměr: 63,5 kg	Průměr: 21,092

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

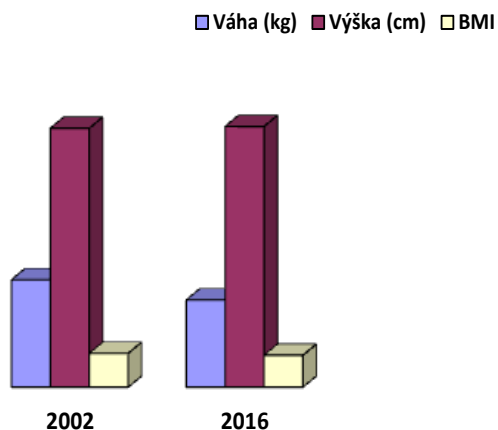
U chlapců průměrná výška byla v roce 2002 1,778 m a váha 82,1 kg. Průměrná výška a váha současných chlapců podle provedeného měření a vážení je 1,71 m a 63,5kg. Tedy BMI u chlapců klesla hodnota indexu z 23,1 na 21,029.

6.1.3 Vyhodnocení hypotéz

K ověření Hypotéz lze vycházet ze získaných výsledků měření a z výsledku výzkumu z roku 2002.

Hypotéza č.1 zda dívky více dbají na svůj zdravý životní styl. Podle výsledků výzkumu a porovnání s výsledky z roku 2002 lze konstatovat:

Graf 1: Porovnání BMI dívek 2002 s BMI dívek 2016

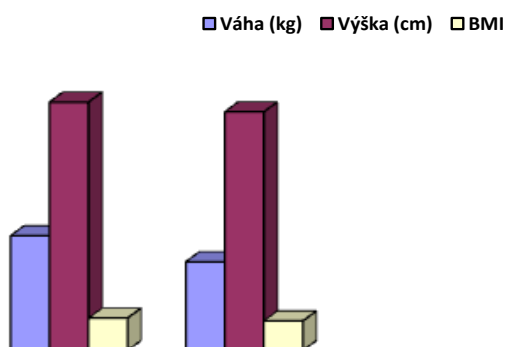
Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

H1: V současné době dívky dbají na svůj zdravý životní styl, kondici, postavu a celkový zevnějšek více než před několika lety.

Hypotéza číslo jedna se výzkumným šetřením potvrdila.

Stejně tak jako hypotézy číslo jedna můžeme říci, že se hypotéza číslo 2 potvrdila.

Graf 2: Porovnání BMI chlapců 2002 s BMI chlapců 2016

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

H2: V současné době chlapci dbají na svůj zdravý životní styl, kondici a postavu více než před několika lety.

Hypotéza číslo dvě se výzkumným šetřením potvrdila.

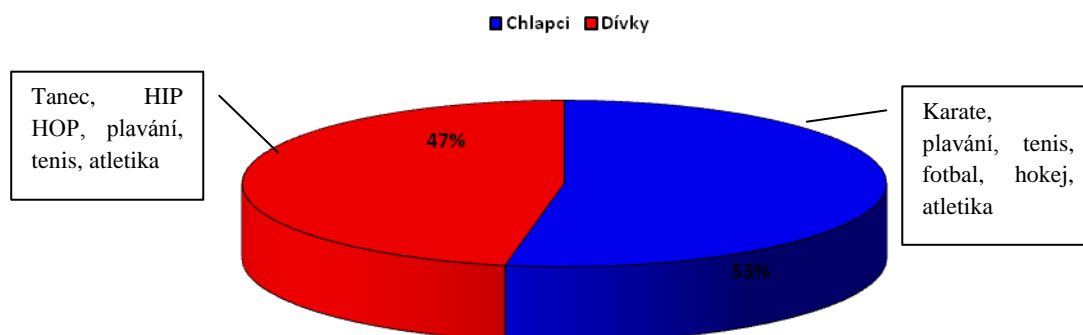
Ověření 3 hypotézy:

z porovnání BMI indexu z roku 2002 a ze současného průzkumu je zřejmé, že mladá populace je na tom mnohem lépe. Není možné říci s určitostí co má vliv na zlepšení BMI indexu u mladé populace. Zda je to kvalitnější a zdravější strava nebo zda je to způsobené zvýšením pohybové aktivity. Potvrzení této hypotézy bylo podloženo ještě dotazníkovou otázkou mezi studenty.

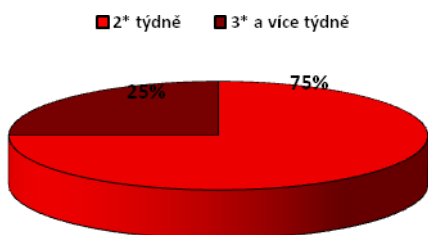
Sportuješ? Pokud ANO - Jaký sport provozuješ a jak často?

Otázka byla rozdělena. Pokud respondent odpověděl kladně, následovaly další dvě otázky. Otázka se týkala pohybové aktivity mládeže. Z 51 respondentů odpovědělo ANO 37 žáků (72%). Z toho 27 chlapců a 10 dívek. V dílčích grafech jsou znázorněny, jak často provozují dívky a chlapci sport. Z 24 dívek 12 dívek provozuje pohybovou aktivitu 2krát týdně a 4 odpovědělo, že jí dělá 3krát a vícekrát týdně. 11 chlapců odpovědělo, že pohybovou aktivitu provozuje 3krát a vícekrát týdně a 10 chlapců uvedlo, že pohyb provozují 2krát týdně. Z grafů je viditelné, že sport je oblíbenější mezi chlapci.

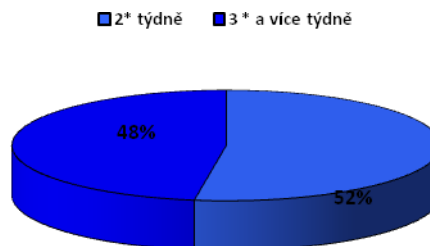
Graf 3: Sportuješ? Pokud ANO – Jaký sport provozuješ a jak často?

Dívky

Chlapci

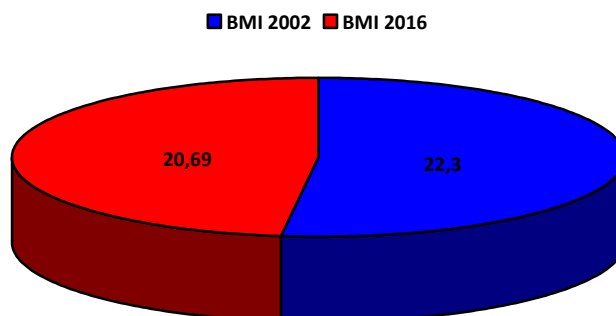
Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

H3: Mladá populace se více věnuje sedavým volnočasovým aktivitám než dříve. (PC, sociální sítě)

Hypotéza číslo tři se výzkumným šetřením nepotvrdila

Poslední hypotéza vychází s porovnání BMI chlapců a dívek. Porovnáme BMI z roku 2002 a ze současné doby. Vybraná škola je zaměřena na rozvoj pohybové aktivity žáků. Škola podporuje zejména tyto sporty: gymnastika a sportovní gymnastika, judo, házená, lední hokej a lehká atletika.

Graf 4: Porovnání průměrného BMI 2002 a BMI 2016

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

H4: Chlapci jsou v porovnání s dívkami na tom lépe.

Hypotéza číslo tři se výzkumným šetřením nepotvrdila

V poslední hypotéze bylo zjištěno, že škola dodržuje více zásady zdravého životního stylu. Tento fakt je podložen zjištěnými výsledky měření BMI Indexu.

H5: Škola dodržuje zásady zdravého životního stylu a stará se o zdraví svých dětí/mladistvých.

Hypotéza číslo pět se výzkumem šetřením potvrdila.

6.1.4 Stravování ve vybrané instituci

Škola poskytuje školní stravovací služby pro děti, žáky, studenty a jiné osoby. Školní stravování je povinno řídit se výživovými normami. Tato vyhláška je doplněna finančními limity na nákup potravin. Vybraná instituce dodržuje zásady spotřebního koše podle vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Tento fakt potvrzují i výsledky výzkumné části. BMI zkoumaných studentů ukázalo, že jejich tělesné zdraví se zlepšilo oproti roku 2002. Přesné znění vyhlášky je uvedeno v příloze této diplomové práce včetně jejich příloh. Vyhláška obsahuje dvě přílohy a to: přílohu o výživových normách a přílohu o finančních limitech na nákup potravin. V druhé příloze vyhlášky jsou uvedeny finanční limity, které jsou rozděleny do 4 skupin podle věku žáků a studentů. Pro potřeby této diplomové práce jsou důležité pouze dvě skupiny a to 3. (strávníci 11-14let) a 4.(strávníci 15 a více). Vybraná instituce disponuje vlastní jídelnou pro žáky a zaměstnance školy. Žáci 11 – 14 let platí za oběd 24 Kč (36 Kč doplatek obědů při nemoci) a žáci 15 a více 26 Kč (34 Kč doplatek obědů při nemoci). [19]

Tabulka 5: Výživové normy pro školní stravování

3. Strávníci 11-14 let	
Snídaně	10,00 až 16,00
Přesnídávka	7,00 až 12,00
Oběd	19,00 až 34,00
Svačina	7,00 až 11,00
Večeře	15,00 až 27,00
Celkem (celodenní)	58,00 až 100,00
4. Strávníci 15 a více let	

Snídaně	11,00 až 17,00
Přesnídávka	7,00 až 12,00
Oběd	20,00 až 37,00
Svačina	7,00 až 11,00
Večeře	17,00 až 34,00
Celkem (celodenní)	62,00 až 111,00
II. večeře	9,00 až 16,00

Zdroj: [34]

Příklad: Poskytovaný jídelníčku 31. Základní školy v týdnu od 7.11. do 11.11.2016

Pondělí 7. listopadu 2016

Oběd 1	Houbová omáčka s hovězím masem, hous. knedlíky, ovoce <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce 07-Mléko</i>
Oběd 2	Zapečené fazole se čtyřmi druhy sýrů, chléb, ovoce <i>01-Obiloviny obsahující lepek 07-Mléko</i>
Polévka	rajčatová s domácím strouháním <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce</i>

Úterý 8. listopadu 2016

Oběd 1	Krůtí kousky ve smetanové omáčce, rýže, tvaroh <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce 07-Mléko</i>
Oběd 2	Halušky se zelím a slaninou, tvaroh, ovo. čaj <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce</i>
Polévka	čočková <i>01-Obiloviny obsahující lepek</i>

Středa 9. listopadu 2016

Oběd 1	Obalované rybí filé se sýrem, bramborová kaše, džus <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce 04-Ryby 07-Mléko</i>
Oběd 2	Kuřecí čína, rýže, ovoce, džus <i>01-Obiloviny obsahující lepek 13-Vlčí bob</i>

Polévka	kulajda <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce 07-Mléko</i>
---------	---

Čtvrtek 10. listopadu 2016

Oběd 1	Kančí guláš, těstoviny, moučník, ovo. čaj <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce</i>
Oběd 2	Asijská pánev (kuřecí maso), zeleninová rýže, přesnídávka <i>01-Obiloviny obsahující lepek 13-Vlčí bob</i>
Polévka	ze zeleného hrášku <i>01-Obiloviny obsahující lepek</i>

Pátek 11. listopadu 2016

Oběd 1	Vepřové rizoto sypané sýrem, salát, čaj <i>07-Mléko</i>
Oběd 2	Sýrový salát (sýry, kukuřice, kapie), Chiaspitz, čaj <i>01-Obiloviny obsahující lepek 03-Vejce 07-Mléko</i>
Polévka	dršťková <i>01-Obiloviny obsahující lepek</i>

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016, [20]

6.2 Výzkumná část 2 – Dotazníkové šetření

Pro výzkumnou část této práce byl zvolen dotazník, který je nejběžnějším způsobem sběru a získávání informací a dat.

„Dotazník obsahuje soubor otázek, na něž mají respondenti odpovídat. Pro svou pružnost jsou nejčastěji používaným nástrojem pro sběr primárních informací. Musejí však být velmi pečlivě připraveny, vyzkoušeny a zbaveny sebemenších nedostatků dříve, než jsou uplatněny v širokém měřítku.“[13]. **Dobrý dotazník by měl splňovat dva požadavky:**

- Účelově technický – kdy je třeba sestavit a formulovat otázky tak, aby

dotazovaný mohl odpovídat co nejpřesněji a hlavně na to, co nás zajímá.

- Psychologický – je potřeba, aby byly vytvořeny takové podmínky, aby se dotazovanému úkol zdál snadný, příjemný, chtěný. Jde o to, aby respondent odpovídal po pravdě a stručně.

Tyto požadavky se mohou následně dělit do čtyř oblastí:

- celkový dojem,
- formulace otázek,
- typologie otázek,
- manipulace s dotazníkem.[17].

Při sestavování dotazníku se musí dbát na počet, formu, obsah, stylizaci a pořadí otázek. K nejčastějším chybám v dotazníku patří otázky, na které nelze odpovědět nebo na ně není třeba znát odpověď. Odpověď respondenta může ovlivnit i forma odpovědi. Dotazník může být složen z otázek s uzavřeným koncem a z otázek s otevřeným koncem. Otázky s uzavřeným koncem, jsou otázky na něž jsou předem stanovené odpovědi. U otázek s otevřeným koncem respondenti odpovídají prostřednictvím svých vlastních vět. Odpovědi na otázky s uzavřeným koncem se velmi dobře vyhodnocují, naopak výhodou odpovědi na otázky s otevřeným koncem je skutečnost, že často odhalí nové skutečnosti. Autor dotazníku by měl používat velmi jednoduché, snadno pochopitelné, přímé formulace, které nejsou nijak zaujaté. Otázky musejí na sebe logicky navazovat. [13]. Platí zde zásada, že čím konkrétněji se ptáme, tím konkrétnější odpověď dostaneme. [17]. Pro účely této diplomové práce byl dotazník složen z otázek s uzavřeným koncem.

Dotazník byl rozdán mezi rodiče studentů pro větší vypovídající schopnost. Dotazník obsahuje jen 4 otázky s uzavřeným koncem to je, že respondenti si museli vybrat ze dvou možných odpovědí. Na dotazník odpověděli rodiče přibližně 45 studentů.

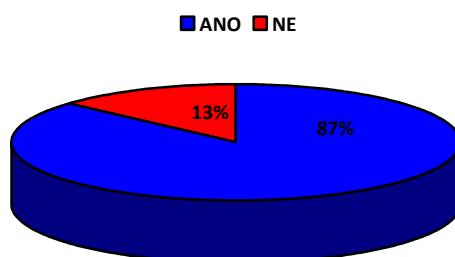
Cílem výzkumné práce bylo získat informace o tom, zda rodiče by uvítali větší podporu zdravého životního stylu ze strany školy. Dotazníky byly dobrovolné a anonymní.

6.2.1 Vyhodnocení výzkumné části

1. Myslíte si, že třeba zvýšit pohybové aktivity ve volném čase dětí/mládeže formou školních klubů, zvýšením počtů volnočasových kroužků (zdravá výživa, atd.)?

První otázka byla směřována na pohyb dětí. Na otázku odpovědělo všech 45 respondentů. Respondenti si mohli vybrat ze dvou možných odpovědí a to ANO nebo NE. 39 dotazovaných rodičů zvolilo odpověď ANO, zbytek tedy 6 dotazovaných odpovědělo, že není třeba zvýšit pohybové aktivity dětí ve volném čase.

Graf 5: Myslíte si, že třeba zvýšit pohybové aktivity ve volném čase dětí/mládeže formou školních klubů, zvýšením počtů volnočasových kroužků (zdravá výživa, atd.)?

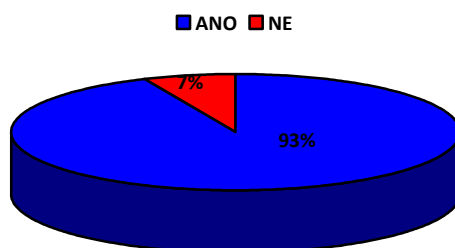

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

2. Myslíte si, že besedy s odborníky (lékaři, policisty, atd.) by pomohly zlepšit životní styl dětí/mládeže.

Respondenti na tuhle otázku odpověděli jednotně s výjimkou 3 dotazovaných, kteří odpověděli, že besedy s odborníky by nepřispěli ke zlepšení zdravého životního stylu mladé populace.

Graf 6: Myslíte si, že besedy s odborníky (lékaři, policisty, atd.) by pomohly zlepšit životní styl dětí/mládeže.

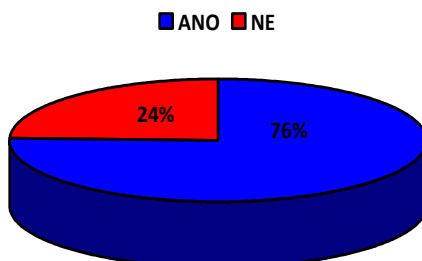

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

Myslíte si, že je nutné podpořit spolupráci s rodiči? Např: zřídit poradenské středisko, společné cvičení rodičů a dětí/mládeže.

Většina dotazovaných rodičů by společné cvičení s dětmi, poradenskou činnost a podobné akce typu „ rodiče a děti/mládež“ uvítala. 11 dotazovaných rodičů odpovědělo, že si nemyslí, že společné akce rodičů a dětí vedli ke zlepšení zdravého životního stylu. 34 respondentů odpovědělo ANO a 11 odpovědělo NE.

Graf 7: Myslíte si, že je nutné podpořit spolupráci s rodiči? Např: zřídit poradenské středisko, společné cvičení rodičů a dětí/mládeže.

Zdroj: Vlastní zpracování, Plzeň, 2016

Při volnočasových aktivitách poskytovaných školou i jinými organizacemi musejí být zabezpečeny bezpečnostní podmínky a pedagog volného času. Pedagog volného času musí

mít odbornou kvalifikaci. Vybraná instituce má k dispozici 5 kvalifikovaných pedagogů. při 850 žáků, které škola má je 5 kalifikovaných pedagogů málo. V současné době se více dbá na bezpečnost žáků/studentů. Pojetí pohybové aktivity přináší stále více možných rizik – žáci mají více svobody, větší otevřenost učebních osnov, svobodnější volba učitelů, nové aktivit, atd. Nejdůležitější předpisy a zákony, kterými se musí školy a jiné instituce řídit:

- Základním dokumentem je Školský zákon,
- Pracovní řád a Zákoník práce,
- školní řád,
- organizační směrnice (směrnice pro výlety, lyžařské výcviky, cykloturistiku apod.),
- znalost učebních osnov, volit správné formy a metody práce dodržovat didaktické zásady (přiměřenosti, individuálního přístupu k žákům, postupného zvyšování zatížení apod.),
- znalost pravidel a organizačních a bezpečnostních předpisů pro sportovní odvětví,
- znalost předpisů pojišťovny,
- zvládnout žáky kázeňsky a organizačně,
- prevence - dlouhodobá výchova žáků k účasti na bezpečnostních opatřeních. Udržovat v žádoucím stavu náradí a náčiní a provádět pravidelnou kontrolu zařízení pro tělesná cvičení, náradí a náčiní,
- znát opatření při úrazu žáka a zásady první pomoci,
- rozšiřovat své vědomosti a dovednosti týkající se bezpečnosti didaktického procesu.

Instituce musí přesně definovat pravidla bezpečnosti během volnočasových aktivit poskytujícím dětem. Musí stanovit kdo je zodpovědný za žáky/studenty během aktivity. Např: Pokud volnočasová aktivita bude plavání v bazénu, je třeba definovat, zda za zranění, utopení je zodpovědný plavčík nebo doprovázející pedagog.

6.3 Navrhovaná řešení

Podle výsledku dotazníkového šetření bylo zjištěno, že rodiče žáků by měli zájem o zvýšení pohybových aktivit nabízených ze strany školy. Škola disponuje v současné době 850 žáky a 5 kvalifikovanými pedagogy pro poskytování pohybových aktivit.

Jedna třída má v průměru 25 žáků/studentů tedy škola disponuje 34 třídami. Škola je zaměřena na pohybovou aktivitu dětí, v rozvrhu každé třídy jsou 4 hodiny tělesné výchovy týdně to je 28 hodin tělesné výchovy pro celou školu za den. Jak bylo řečeno škola má pouze 5 kvalifikovaných pedagogů na tělesnou výchovu, což znamená, že v současné době jsou učitelé přetížení. Učitelé jsou povinni odučít 28 hodin týdně. Optimum množství hodin týdně pro jednoho učitele je 20 hodin. Tedy 28 hodin – 20 hodin je 8 hodin. Pokud vydělíme těchto 8 hodin 4mi dostaneme počet učitelů, o který je nutné zvýšit současný počet pedagogů tedy o 2, aby byli učitelé optimálně vytíženi a mohli poskytovat žákům/studentům kvalitní výuku s dostatkem času na přípravu a na další pedagogické aktivity. Ovšem tento počet je optimální při současném počtu hodin pohybové aktivity. Pokud by škola byla ochotna přidat hodiny pohybu, byla by třeba zvýšit kvalifikovaný personál o 3 pedagogy. Tyto vzniklé náklady je možné hradit z výše uvedených fondů.

Přesto, že výsledky výzkumu ukázaly, že současná mládež více dbá o svůj životní styl, stále existuje řada opatření, kterými škola může přispět k jeho zlepšení:

- Rozšířit nabídku pohybových zájmových kroužků
- rozšířit nabídku kroužků zaměřených na zdravou výživu
- umožnit pohyb dětí/mládeže během přestávek (např: volný vstup do tělocvičny, na venkovní hřiště, atd.)
- přednášky s odborníky na téma zdravý životní styl (lékaři, policisté, výživové poradci, sportovci, atd.)
- podpora pitného režimu dětí/mládeže formou volně dostupné pitné vody

7 Závěr

Závěrem je třeba shrnout podstatné výsledky předložené práce, především odstavců v nichž jsou uvedeny a kvantitativně zhodnoceny výsledky výzkumů.

- 1) V historii výchovy mládeže lze vysledovat menší péči o zdraví mládeže ale také běžně podstatně větší pohybovou volnost mládeže v době mimo školního vyučování.
- 2) V současné době všeobecně psychicky náročnější životní styl mladých lidí, ovlivňovaný moderní technikou (výpočetní technika, mobilní telefony, televize atp.) a podstatně vyššími nároky na získané vědomosti omezují pohyb mladých lidí, vedou k otýlosti až k podlomenému zdraví. S potěšením lze konstatovat, že provedený výzkum (viz. hypotézy kapitola 6) prokázal zlepšující se trend péče o zdraví ve srovnání současného stavu se stavem v roce 2002. Tento trend je třeba zachovat a zdravý životní styl dále podporovat vhodně organizovaným sportem, zdravou výživou a dalšími opatřeními uváděnými v kapitole 2.
- 3) Všem organizacím zabývajícím se výchovou mládeže lze doporučit využití fondů jejich výčet je v kapitolách 4 a 5.
- 4) Výsledky výzkumu ve vybrané základní škole (kapitola 6) potvrzují, že v běžných městských školách je sice péči o zdravý rozvoj mladých lidí věnována patřičná pozornost, ale přesto děti volají po zvětšení podílu hodin počtu tělesné výchovy k ostatní výuce, po besedách s odborníky na zdravou výživu atd.

Závěrem je možno konstatovat, že zdravý rozvoj mladé generace nelze považovat za katastrofální, je však třeba poskytovat mladým lidem možnosti rekreačního sportu (nejen vybírat vrcholové sportovce) a kontrolovat stravu ve školních jídelnách, v automatech atp.

Seznam použité literatury

- [1] *Ministerstvo školství , mládeže a tělovýchovy* [online].2016 [1cit. 2016 – 09-08]. Pamlsková vyhláška.Dostupná z www:
<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/pamlskova-zacne-platit-20-zari-2016>
- [2] VONDRÁŠKOVÁ, Jana, 2012. *Analýza přání a potřeb veřejnosti Chotíkově a návrhy řešení, Bakalářská práce*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická. Vedoucí práce Pavel Česal.
- [3] VYORALOVÁ, Vladimíra, 2005. *Zdravý životní styl dětí a mládeže v kontextu procesu podpory zdraví, Rigorózní práce*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce doc. MUDr. Marie Havelková.
- [4] NOVÁKOVÁ, Erika, 2011, *Zdravý životní styl u současné mládeže, Bakalářská práce*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Mgr. Helena Řeháčová
- [5] Osobní rozhovor s Bc. Janou Bradovou. Referent na úseku školství Odboru školství mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje
- [9] ZEMÁNEK, P. *Školní hygiena*. 1.vyd. Olomouc: Nakladatelství Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4019-4
- [10] Čeledová, L.,Čevelda, R.*Výchova ke zdraví*.1.vyd. Grada, 2010. 128 s.ISBN 978-80-247-3213-8.
- [11] BOUKAL P., VÁVROVÁ H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8
- [12] DVOŘÁK T. *Obecně prospěšná společnost*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Aspi, 2007. 80 s. ISBN 978-80-7357-450-5
- [13] FORET M. *Marketingová komunikace*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství BIZBOOKS, 2010. 464 s. ISBN 978-88-025-1104-16
- [14] HYÁNEK, V. *Ekonomika neziskových organizací*. 1. vyd. Brno : Masarykova

[15] KOTLER P. *Marketingový management*. 4. vyd. Praha: Nakladatelství GRADA, 2013. 814 s. ISBN 978-80-247-4150-5

[16] Tauer, Vladimír; Zemánková, Helena. *Získejte dotace z fondů EU*. 1. vyd. Praha: BIZBOOKS, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3

[17] univerzita, 2004. 114 s. ISBN 80-210-3501-3

[18] *ZDRAVÍ 2020, Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí*. [online] 2016 [cit. 2016 – 10-11]. Dostupné z www: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/112f4b22-7c87-4321-a22e-b3052cf8f710/Zdravi_2020_Narodni_strategie_ochrany_a_podpory_zdravi_a_prevence_nemoci.pdf?ext=.pdf

[19] 31. základní škola Plzeň [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. 31. základní škola Plzeň. Dostupné z www: <http://www.zs31.plzen-edu.cz/>

[20] 31. základní škola Plzeň [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. Jídelní lístek. Dostupné z www: <http://www.zs31.plzen-edu.cz/skolni-jidelna-1/jidelni-listek/>

[21] 31. základní škola Plzeň [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. Ceny obědů. Dostupné z www: <http://www.zs31.plzen-edu.cz/skolni-jidelna-1/ceny-obedu/ceny-obedu.aspx>

[22] *Plzeňský kraj eDotace*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016. Dostupné z www: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/351/>

[23] *Plzeňský kraj eDotace*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016. Dostupné z www: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/352/>

[24] *Aktuální informace Ústavu zdravotnických informací a statistiky české republiky*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 11-11]. Výběrové šetření o zdravotním stavu české populace (HIS CR 2002)-Index tělesné hmotnosti (III.díl). Dostupné z www: <https://www.google.cz/webhp?hl=cs&ictx=2&sa=X&ved=0ahUKEwjSucDd46fQAhXG0RoKHduxDK0QPQgD#hl=cs&q=statistika+BMI+indexu+u+młodistv%C3%BDch+2002>

[24] *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Dostupné z www: http://www.mzcr.cz/verejne/dokumenty/zdravi-2020-narodni-strategie-ochrany-a-podpory-zdravi-a-prevence-nemoci_8690_3016_5.html

- [25] *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. Akční plány pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020. Dostupné z www: http://www.mzcr.cz/verejne/dokumenty/akcni-plany-pro-implementaci-narodni-strategie-zdravi-2020_10814_3016_5.html
- [26] *Zákon č. 250/2000 Sb.*[online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dostupné z www: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- [27] *Health&Consumer protection Directorate-general*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. The contribution of health to the economy in the European union. Dostupné z www: http://ec.europa.eu/health/ph_overview/Documents/health_economy_en.pdf
- [28] *Žij zdravě*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. Češi a obezita-jak jsme na tom?. Dostupné z www: <http://www.zijzdrave.cz/kila-navic/obezita-a-nadvaha/cesi-a-obezita-%E2%80%93-jak-jsme-na-tom/>
- [29] *Lidové noviny*. [online]. 2016 [cit. 2016 – 08-11]. Člověk XXL –jaká je cena za obezitu. Dostupné z www: http://ceskapozice.lidovky.cz/clovek-xxl-jaka-je-cena-za-obezitu-dl1-/tema.aspx?c=A110702_054204_pozice_22878
- [30] *Maslowova pyramida*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 08-10]. Maslowova pyramida potřeb. Dostupná z www: https://cs.wikipedia.org/wiki/Maslowova_pyramida
- [31] *Vitalita.cz*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 08-10]. 7 světových top trendů pro zdravé stravování v roce 2015. Dostupné z www: <http://dieta.vitalia.cz/clanky/7-svetovych-top-trendu-pro-zdrave-stravovani-v-roce-2015/>
- [32] *Zdravě.cz*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 08-10]. Vegetariáni a vegani. Dostupné z www: <http://vegetariani-a-vegani.zdrave.cz/>
- [33] *Wikipedie*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 08-10]. Bioprodukt. Dostupné z www: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Bioprodukt>
- [34] *Vyhláška č.107/2005 Sb.* [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-11]. Vyhláška o školním stravování. Dostupné z www: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-107>
- [35] KOTLER, P. *Marketing Management*. Plzeň. Praha: Grada. 2002. ISBN 80-247-0016-6.
- [36] Foret, M.; Stávková, J. *Marketingový výzkum – jak poznat své zákazníky*. Plzeň. Praha: GRADA. ISBN 80-247-0016-6.
- [37] *Ženy.cz*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-13]. Být, či nebýt BIO? Dostupné z www: https://www.google.cz/search?q=bio+potraviny&biw=954&bih=816&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjGoOnBs6rQAhULC8AKHXzmBj8Q_AUIBigB#imgrc=7b3s2JeP1rdBXM%3A

- [38] *Biopotraviny*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-13]. Kolik stojí a kde je nakoupit. Dostupné z [www: https://www.google.cz/search?q=bio+potraviny&biw=954&bih=816&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjGoOnBs6rQAhULC8AKHXzmBj8Q_AUIBigB#imgrc=L3iQfR8du3cabM%3A](https://www.google.cz/search?q=bio+potraviny&biw=954&bih=816&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjGoOnBs6rQAhULC8AKHXzmBj8Q_AUIBigB#imgrc=L3iQfR8du3cabM%3A)
- [39] *Fotografie*. [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-13]. Fotografie nového kabátu školy. Dostupné: http://www.zs31.plzen-edu.cz/fotogalerie-3/galid_242/fotogalerie-noveho-kabatku-skoly.aspx
- [40] *Co je podpora a ochrana zdraví* [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-13]. Zásadní dokumenty WHO, EU, MZ v oblasti podpory zdraví. Dostupné z [www: http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/CINDI/kurz/podpora_20zdravi.pdf](http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/CINDI/kurz/podpora_20zdravi.pdf)
- [41] Kasterová M. *Poradce zdravého životního stylu*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Nová Forma. 378s. ISBN 978-80-7453-250-4
- [42] *Wikipedie* [online]. 2016 [cit. 2016 - 11-13]. Instituce. Dostupné z [www: https://cs.wikipedia.org/wiki/Instituce](https://cs.wikipedia.org/wiki/Instituce)
- [43] Malinowsky B. *Vědecká teorie kultury*. 1 vyd. Brno: Krajské kulturní středisko. 185s. ISBN 04-152-6251-8

Seznam tabulek

Tabulka 1: Automaty ve školách a jejich regulace ve vybraných zemích.....	12
Tabulka 2: BMI Index.....	30
Tabulka 3: Výpočet BMI dívek	49
Tabulka 4: Výpočet BMI chlapců.....	50
Tabulka 5: Výživové normy pro školní stravování	55

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání BMI dívek 2002 s BMI dívek 2016	52
Graf 2: Porovnání BMI chlapců 2002 s BMI chlapců 2016	52
Graf 3: Sportuješ? Pokud ANO – Jaký sport provozuješ a jak často?	53
Graf 4: Porovnání průměrného BMI 2002 a BMI 2016	54
Graf 5: Myslíte si, že třeba zvýšit pohybové aktivity ve volném čase dětí/mládeže formou školních klubů, zvýšením počtů volnočasových kroužků (zdravá výživa, atd.)?	59
Graf 6: Myslíte si, že besedy s odborníky (lékaři, policisty, atd.) by pomohly zlepšit životní styl dětí/mládeže.	60
Graf 7: Myslíte si, že je nutné podpořit spolupráci s rodiči? Např: zřídit poradenské středisko, společné cvičení rodičů a dětí/mládeže.	60

Seznam obrázků

Obrázek 1: <i>Zdraví</i>	18
Obrázek 2: <i>Vnitřní a zevní determinanty - Vzájemné vztahy mezi zdravím a determinanty zdraví</i>	19
Obrázek 3: <i>BIO - potraviny</i>	27
Obrázek 4: <i>Označení BIO produktů</i>	28
Obrázek 5: <i>Pyramida lidských potřeb – Maslowova pyramida</i>	32
Obrázek 6: <i>31. základní škola</i>	47
Obrázek 7: <i>31. základní škola</i>	48

Seznam příloh

Příloha A: Plzeňský kraj eDotace – Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016

Příloha B: Plzeňský kraj eDotace – Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016

Příloha C: Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příloha D: Vyhláška č.107/2005 Sb. vyhláška o školním stravování

Příloha E: Výsledky vážení a měření mladistvých

Příloha A:

Pravidla pro žadatele a příjemce dotace/příspěvku z dotačního programu

PŘÍSPĚVKY NA VYBUDOVÁNÍ A MODERNIZACI SPORTOVIŠŤ V ROCE 2016

Článek I.

Úvodní ustanovení

Plzeňský kraj vyhláší na základě usnesení Rady Plzeňského kraje č. 4202/15 ze dne 14. 12. 2015 program „**Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016**“ (dále jen „Program“) a schvaluje Pravidla pro žadatele a příjemce dotace/příspěvku z dotačního programu „**Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016**“ (dále jen „Pravidla“). Dotační program je vyhlášen v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Plzeňského kraje.

Článek II.

Účel, cíle programu a důvod podpory

- poskytnutí podpory na vybudování a modernizaci sportovišť, která jsou ve vlastnictví Plzeňského kraje, obcí, škol a školských zařízení nebo spolků působících v oblasti tělovýchovy a sportu
- přispět k vytvoření dostatečné nabídky moderních sportovních a tělovýchovných zařízení v Plzeňském kraji
- podpora sportovních zařízení, která mají charakter obecních sportovišť, využívaných v dopoledních hodinách školami a školskými zařízeními, odpoledne a ve volných dnech sportovními oddíly a sportující veřejností

- vytvoření podmínek pro sportovní hry zařazené do školních i klubových sportovních soutěží
- podpora organizací, které pravidelně v průběhu roku zajišťují sportovní činnost dětí a mládeže na území Plzeňského kraje

Článek III.

Okruh způsobilých žadatelů a závazné podmínky

Žadatelé mohou být fyzické osoby, fyzické osoby podnikající, obce a právnické osoby, v jejichž vlastnictví je sportoviště a kteří naplňují cíle tohoto Programu a souvisí s předmětem podpory dle čl. II. těchto Pravidel.

Žadatelé mohou být příspěvkové organizace zřízené Plzeňským krajem.

Žadatelé nemohou být fyzické nebo právnické osoby, které mají závazky po lhůtě splatnosti vůči Plzeňskému kraji nebo jinému veřejnoprávnímu subjektu.

Preferováni budou žadatelé se sídlem v Plzeňském kraji.

Jedním žadatelem může být do tohoto Programu podána pouze jedna žádost.

Žádost o dotaci/příspěvek včetně příloh se podává výhradně elektronicky prostřednictvím aplikace eDotace, která je přístupná na adrese <http://dotace.plzensky-kraj.cz/>. Součástí žádosti musí být příloha, která obsahuje popis technického stavu sportoviště (včetně fotodokumentace) a využitelnost sportoviště v průběhu dne (ověřitelný rozvrh obsazenosti sportoviště).

Žadatel je povinen podat úplnou a obsahově správně vyplněnou žádost včetně všech povinných příloh nejpozději v den uzávěrky pro příjem žádostí.

Změna formuláře žádosti, nevyplnění všech požadovaných údajů, uvedení nepravdivých, neúplných nebo zkreslujících údajů nebo nedodání povinných příloh je důvodem pro

vyřazení žádosti z dalšího hodnocení. Nedostatky v náležitostech podaných žádostí lze na výzvu učiněnou administrátorem prostřednictvím systému eDotace odstraňovat po termínu uzávěrky.

Nesoulad mezi údaji uvedenými v žádosti a údaji ve veřejném/spolkovém rejstříku je důvodem k vyřazení žádosti.

Projekt musí odpovídat cílům Programu dle čl. II. těchto Pravidel a musí být podrobně popsán včetně kvalitního zpracování položkového rozpočtu při zachování zásad hospodárnosti a efektivnosti.

Přesné podmínky poskytnutí dotací budou specifikovány ve smlouvách uzavíraných s příjemci dotace a vyzněních.

Článek IV.

Kritéria pro poskytnutí dotace/příspěvku

Kritéria pro hodnocení (preferenze projektů):

- 1) přínos projektu k rozvoji tělovýchovy, sportu dětí a mládeže v Plzeňském kraji
- 2) odborná kvalita a připravenost projektu včetně technického zajištění a přiměřenosti rozpočtu projektu
- 3) naplněnost cílů a podmínek vyhlášeného Programu.

Článek V.

Předpokládaný celkový objem peněžních prostředků programu

Předpokládaný celkový objem peněžních prostředků na realizaci programu z rozpočtu Plzeňského kraje je 8 mil. Kč.

Článek VI.

Kriteria pro stanovení výše dotace/příspěvku

Jedná se o investiční dotaci na pořízení dlouhodobého hmotného majetku v souladu s § 14 vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jehož hodnota převyšuje 40.000,- Kč.

Tzn. minimální výše plánovaných investičních nákladů předloženého projektu žadatele o dotaci/příspěvek je **40.000,- Kč**.

Určujícím kritériem pro stanovení výše poskytnuté dotace/příspěvku je přiměřený, srozumitelný rozpočet, náklady obvyklé v místě a čase.

Maximální výše poskytnuté dotace může dosahovat částky až **500.000,- Kč**.

Článek VII.

Výše dotace/příspěvku

Dotace/příspěvek bude příjemci poskytnut/a na částečné krytí celkových nákladů spojených s realizací konkrétního projektu ve výši maximálně 80 % skutečně vynaložených celkových nákladů. Zbytek nákladů hradí příjemce z ostatních zdrojů. Finanční prostředky jsou poskytovány jako investiční.

Dotace musí být použita pouze na účel uvedený ve smlouvě o poskytnutí dotace. Dotaci lze použít pouze na úhradu nezbytných nákladů realizovaného projektu nebo činnosti v souladu s rozpočtem, ve kterém nesmí být kalkulován zisk.

Příspěvek je rovněž přísně účelový a je poskytován školám a školským zařízením zřizovaným Plzeňským krajem na základě vyrozumění o schválení příspěvku Radou Plzeňského kraje. Příspěvek lze použít pouze na úhradu nezbytných nákladů realizovaného projektu nebo činnosti v souladu s rozpočtem, ve kterém nesmí být kalkulován zisk.

Článek VIII.

Doba čerpání dotace/příspěvku a termín ukončení realizace projektu

Poskytnutou dotaci/příspěvek lze čerpat **od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016** (dotaci/příspěvek lze použít na náklady předfinancované příjemcem vynaložené na realizaci projektu od 1. 1. 2016).

Finanční prostředky na projekt budou převedeny na účet příjemce jednorázově (u příjemců – příspěvkových organizací obcí – budou finanční prostředky převedeny prostřednictvím rozpočtu jejich zřizovatele), a to nejdéle do 40 dnů od účinnosti smlouvy o poskytnutí dotace. Čerpání dotace se řídí podmínkami specifikovanými ve smlouvě.

Článek IX.

Účel čerpání dotace/příspěvku

- 1) Vynaložené náklady musí být nezbytně využity k uskutečnění projektu efektivně a hospodárně.
- 2) Dotace/příspěvek je poskytován/a výhradně **na investiční náklady** žadatele v roce 2016 spojené s realizací projektu.
- 3) Z dotace/příspěvku **nelze hradit:**
 - výdaje na občerstvení, pohoštění, stravné/stravu a dary
 - projektovou dokumentaci u projektu, který zároveň nebude daný kalendářní rok realizován
 - výdaje, u kterých nelze prokazatelně doložit, že byly využity v rámci projektu
 - krytí ostatních investičních nákladů mimo konkrétní sportoviště (např. zařízení kanceláří, kluboven, stavební nebo jiné investice v rámci sportovního areálu)
 - úhradu pojištění, pokut, nákladů sankčního charakteru
 - výdaje, které nelze účetně doložit
 - úhradu DPH, pokud je příjemce dotace plátcem DPH a uplatňuje odpočet - část nákladů odpovídající DPH není možné hradit z poskytnuté dotace,
 - mzdové náklady.

Článek X.

Žádost o poskytnutí dotace/příspěvku

- 1) **Žádost o dotaci/příspěvek včetně příloh se podává výhradně elektronicky prostřednictvím aplikace eDotace, která je přístupná na adrese <http://dotace.plzensky-kraj.cz/>**
- 2) Žádosti musí být podány nejpozději v poslední den lhůty pro podávání žádostí (termín uzávěrky), tj. **29. 2. 2016**. Žádosti podané po tomto termínu **nebudou předloženy k dalšímu projednávání**.
- 3) Povinné a nepovinné přílohy žádosti, jejichž povinnou náležitostí je **podpis**, jsou vyžadovány **výhradně** v elektronické podobě (vložit do systému eD formou: jedna vícestránková příloha/např. stanovy = **jeden** skenovaný soubor elektronické přílohy), a to ve formátu *.pdf (tj. formuláře nebo jiné dokumenty listinného charakteru). Ostatní přílohy (fotografie a obrázky) se dokládají elektronicky ve formátu *.jpg. Maximální velikost jedné přílohy nesmí přesáhnout 10 MB – při překročení tohoto limitu neumožní aplikace podání žádosti.
- 4) **Povinné přílohy:**
 - a) **vyplněný a podepsaný Formulář žádosti o dotaci/příspěvek a podrobný popis projektu**
 - b) **základní organizační dokument** (zřizovací listina, stanovy), v případě fyzických osob živnostenský list.
 - c) **doklad o statutárním orgánu právnické osoby a způsobu jeho jednání** – např.:
 - odkaz na údaj zaznamenaný ve veřejném rejstříku, kopie jmenovacího dekretu, zápisu z valné hromady, pověření, zápisu z jednání správní rady, usnesení zastupitelstva obce;
 - právnické osoby transformované dle § 3045 z. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, nově založené spolky a příspěvkové organizace zřizované obcemi současně předloží **kopie zakladatelských dokumentů v aktuálním znění**
 - v případě, kdy za žadatele jedná jiná osoba na základě jím uděleného oprávnění, je povinnou přílohou žádosti kopie plné moci udělené žadatelem s přesným uvedením rozsahu zmocnění k jednání a úředně ověřeným podpisem žadatele.
 - d) **smlouva o zřízení bankovního účtu** (popř. potvrzení banky o vedení účtu, na který bude poskytovatelem v případě přidělení dotace/příspěvku poskytnut/a).

V případě, kdy je žadatelem příspěvková organizace obce, jsou vyžadovány doklady dle tohoto bodu vztahující se k bankovnímu účtu zřizovatele, prostřednictvím kterého má být dotace žadateli poukázána.

- e) **vyplněné, podepsané a popřípadě orazítkované čestné prohlášení**
- f) V případě, kdy je žadatel příspěvkovou organizací obce, v žádosti musí být uvedeno **prohlášení zřizovatele, že příslušný orgán obce schválil** podání žádosti, případné přijetí dotace a její vypořádání v souladu s ustanovením zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.
- g) Příspěvkové organizace Plzeňského kraje dokládají jen přílohy pod písmeny a), d) a e).
- h) při podání žádosti žadatel doloží **„Přehled majetkových vztahů“** (týká se jen právnických osob)
- 5) Změna formuláře žádosti, nevyplnění všech požadovaných údajů, uvedení nepravdivých, neúplných nebo zkreslujících údajů nebo nedodání povinných příloh **je důvodem pro vyřazení žádosti z dalšího hodnocení. Nedostatky v náležitostech podaných žádostí lze na výzvu** učiněnou administrátorem prostřednictvím systému eDotace **odstraňovat** po termínu uzávěrky. Plzeňský kraj si vyhrazuje právo vyžádat si kdykoli v průběhu administrace, hodnocení, realizace a vyúčtování projektu další případné dokumenty související s realizací projektu.

Článek XI

Postup při projednávání žádosti

- 1) Žádosti o dotace/příspěvky jsou po termínu uzávěrky po formální stránce zkontrolovány Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. Žádosti nesplňující závazné podmínky dle čl. II. budou administrátorem vyřazeny z dalšího projednávání.
- 2) Žádosti splňující formální požadavky jsou Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje předloženy “Komisi pro výběr žadatelů o poskytnutí dotace z Dotačního programu Plzeňského kraje **„Příspěvky na vybudování a modernizaci sportovišť v roce 2016“** jmenované Radou Plzeňského kraje (dále jen „Komise“). Komise v souladu se svým jednacím řádem posuzuje jednotlivé žádosti tak, že zhodnotí u každého projektu míru naplnění kritérií dle čl. IV. Pravidel.

- 3) Člen Komise, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané žádosti nebo osobám, jichž se žádost dotýká, nemůže nestranně rozhodovat, nemůže o předmětné žádosti hlasovat.
- 4) Komise si vyhrazuje právo přizvat k hodnocení jednotlivých žádostí nezávislé posuzovatele, kteří musí být schopni odborně žádost hodnotit. Posuzovatel nesmí být osoba, u níž lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané žádosti nebo osobám, jichž se žádost dotýká, nemůže nestranně rozhodovat. Posuzovatel vyjádří své doporučení nebo nedoporučení žádosti k poskytnutí dotace. Své stanovisko posuzovatel v hodnocení zdůvodní.
- 5) Komise je oprávněna navrhnout snížení výše dotace/příspěvku, o kterou žadatel žádá, a takto upravenou ji doporučit ke schválení orgánům Plzeňského kraje.
- 6) Všechny žádosti zhodnocené Komisí budou společně s jejím stanoviskem předloženy k rozhodnutí orgánům Plzeňského kraje příslušným k rozhodnutí o poskytnutí dotace dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění. Dotace se poskytují výhradně na základě usnesení Rady Plzeňského kraje nebo Zastupitelstva Plzeňského kraje a na základě písemné smlouvy o poskytnutí dotace.
- 7) Všichni žadatelé budou o výsledku rozhodnutí orgánů Plzeňského kraje vyrozuměni prostřednictvím aplikace eDotace.

Článek XII.

Podpora malého rozsahu – “de minimis“

Poskytovatel je oprávněn dotaci poskytnout v režimu podpor de minimis. Na tuto skutečnost bude příjemce upozorněn před podpisem smlouvy o poskytnutí účelové dotace.

Článek XIII.

Smlouva o poskytnutí dotace

- 1) Na základě rozhodnutí Rady Plzeňského kraje nebo Zastupitelstva Plzeňského kraje uzavře poskytovatel s příjemcem dotace písemnou smlouvu o poskytnutí účelové finanční dotace.
- 2) Poskytovatel je oprávněn před podpisem smlouvy vyzvat příjemce k doložení souvisejících dokumentů.
- 3) Příjemci dotace bude zaslán návrh smlouvy prostřednictvím aplikace eDotace. Příjemce dotace bude současně vyzván k podpisu smlouvy ve lhůtě do 40 (čtyřiceti) dnů od doručení

návrhu smlouvy. Pokud je příjemcem dotace obec, u které musí před podpisem smlouvy přijetí dotace schválit usnesením příslušný orgán obce, je lhůta pro podpis a doručení návrhu smlouvy Plzeňskému kraji 60 (šedesát) dnů. Pokud příjemce nevrátí zpět podepsanou smlouvu ve stanoveném termínu, dotace nebude poskytnuta. Smlouvu lze podepsat i osobně na Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje po předchozí domluvě, popřípadě doručit podepsanou s razítkem (u obcí bez státního znaku).

4) Ve smlouvě se uvede:

- a) název projektu, na který je dotace poskytována
- b) přesný účel, k němuž je dotace poskytována
- c) doba, na kterou je dotace poskytována (nejzazší termín pro čerpání dotace)
- d) výše dotace
- e) možnost jednostranného odstoupení od smlouvy před uskutečněním finančního plnění poskytovatele vůči příjemci dle smlouvy
- f) povinnost příjemce doložit vyúčtování použití dotace ve stanoveném termínu a formě
- g) povinnost příjemce vrátit dotaci, nebude-li použita v souladu s účelem, k němuž byla poskytnuta, nebo nebude-li dotace řádně vyúčtována
- h) příp. prohlášení o tom, že příslušný orgán obce schválil přijetí poskytnuté dotace
- i) podmínky sledování realizace projektu a jeho kontroly
- j) skutečnost, že při nakládání s veřejnými prostředky musí být dodržena rozpočtová kázeň podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
- k) povinnost příjemce umožnit provedení kontroly realizace projektu pracovníkem Odboru školství, mládeže a sport Krajského úřadu Plzeňského kraje. Příjemce se zavazuje při jakékoliv vlastní prezentaci sportoviště, pro jehož modernizaci byla čerpána podpora, po nabytí účinnosti smlouvy uvádět, že byla uskutečněna za finanční podpory Plzeňského kraje.
- l) v případě, že předmět smlouvy zatím nebyl realizován, zavazuje se příjemce, že na propagační materiály související s předmětem smlouvy, při akcích souvisejících s předmětem smlouvy a na webových stránkách, které odkazují na předmět smlouvy, viditelně umístí logo Plzeňského kraje. V případě, že předmět smlouvy byl již realizován, zavazuje se příjemce, že umístí viditelně logo Plzeňského kraje na webové stránky, které odkazují na předmět smlouvy. Příjemce prohlašuje, že byl seznámen s podobou loga Plzeňského kraje ke dni podpisu této smlouvy.

- m) sankce v případě porušení smluvní/ních podmínky/nek ze strany příjemce, která je ve smlouvě upravena odvodem ve výši 5 % - 100 % poskytnuté dotace
- n) postup v případě návrhu na uzavření dodatku smlouvy

Článek XIV.

Finanční vypořádání dotace / příspěvku

Vyúčtování přidělené/ho dotace/příspěvku předkládá příjemce výhradně elektronicky prostřednictvím aplikace eDotace vložím vyplněného a podepsaného formuláře „Vyúčtování“ účelové neinvestiční dotace/příspěvku jako jednoho souboru ve formátu *.pdf (naskenují se dohromady), včetně požadovaných příloh.

Dále požadované **přílohy k vyúčtování** předkládá příjemce **fyzicky** (písemnou formou prostřednictvím podatelny Krajského úřadu Plzeňského kraje, dále jen „KÚPK“) – čitelné a **řádně očíslované** účetní doklady související s náklady hrazenými z poskytnuté dotace (faktury, smlouvy nebo dohody včetně potvrzení o jejich proplacení - výpis z bankovního účtu, příjmový/výdajový doklad; paragony příp. další). Doklady menšího formátu doporučujeme nalepit na čistý list A4. Část nákladů uplatňovaná z poskytnuté dotace nesmí být vykázána prostřednictvím příslušného dokladu k jinému účelu než k vyúčtování v rámci programu. Doklady, k jejichž úhradě bylo použito dotačních prostředků, musí být vedeny v účetní evidenci příjemce dotace odděleně od ostatního účetnictví (analyticky nebo s označením).

Předložené účetní doklady musí mít jasně specifikovanou souvislost s projektem a vymezen účel, druh či objem poskytované služby.

Nejzazší termín pro předložení vyúčtování dotace je stanoven na **16. leden 2017**.

Poskytovatel si vyhrazuje právo provést kontrolu vyúčtované účelové dotace/příspěvku, která/ý zahrnuje věcnou a finanční kontrolu skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných subjektů dle platné legislativy.

Zpracované vyúčtování přidělené dotace musí být doloženo řádně a bezchybně. Je možné je předkládat kdykoliv po realizaci projektu, přičemž nejzazší termín předložení vyúčtování je stanoven na 16. 1. 2017. Příjemce je povinen předložit poskytovateli vyúčtování použití dotace v elektronické formě prostřednictvím systému eDotace, a to včetně všech požadovaných příloh

včas. (U dotací vyplácených před termínem pro předložení závěrečné zprávy a vyúčtování bude pozdní předložení závěrečné zprávy a vyúčtování sankcionováno odvodem do rozpočtu poskytovatele ve výši 5 - 10 % dotace). V případě, kdy administrátor shledá, že podané vyúčtování vykazuje nedostatky, vyzve KÚPK prostřednictvím elektronického systému eDotace příjemce k jejich odstranění ve 14 denní lhůtě od data doručení výzvy. Jestliže v této lhůtě nebudou nedostatky vyúčtování odstraněny, je příjemce povinen dotaci v plné výši, popřípadě v části nedoložené vyúčtováním, vrátit nebo nebude dotace zcela či v části nedoložené vyúčtováním vyplacena. Lhůta pro vrácení dotace bude stanovena písemnou výzvou KÚPK.

Článek XV.

Závěrečná ustanovení

- 1) **Na poskytnutí dotace/příspěvku není právní nárok.**
- 2) Výběrové dotační řízení se vyhlašuje zveřejněním v informačním systému s dálkovým přístupem – eDotace na adrese <http://dotace.plzensky-kraj.cz/>.
- 3) Příjemce dotace je povinen Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje písemně oznámit změnu všech okolností, které by mohly mít vliv na realizaci účelu dotace, a to nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy tato změna nastala.
- 4) Poskytnutí dotace, stejně jako nečerpání nebo nedočerpání dotace ve schválené výši, nezakládá nárok žadatele na poskytnutí dotace v následujících letech.
- 5) Dotace/příspěvek nebude proplacen/a nebo ji/ho bude povinen příjemce vrátit zpět v případě, že:
 - a) uvede v žádosti nepravdivé, neúplné nebo zkreslující údaje
 - b) předloží dokumenty, které jsou v rozporu se skutečným stavem
 - c) má závazek po lhůtě splatnosti vůči Plzeňskému kraji
 - d) bude jednostranně odstoupeno od smlouvy
 - e) poruší povinnosti stanovené smlouvou
- 6) Žadatel souhlasí se zveřejněním údajů o subjektu a výši poskytnuté dotace/příspěvku, fyzická osoba souhlasí se zpracováním osobních údajů v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.
- 7) Podáním žádosti bere žadatel na vědomí závaznost znění tohoto Programu.
- 8) Komunikace mezi žadatelem a Plzeňským krajem jako poskytovatelem probíhá přednostně prostřednictvím elektronické komunikace.

Nedílnou součástí Pravidel jsou tyto přílohy:

Příloha č. 1 – Formulář žádosti o dotaci/příspěvek

Příloha č. 2 – Čestné prohlášení podle typu žadatele (pro obce a dobrovolné svazky obcí; pro právnické osoby; pro fyzické osoby podnikající, pro fyzické osoby)

Příloha č. 3 – Formulář „Vyúčtování účelové investiční dotace/příspěvku“

Příloha č. 4 – Přehled majetkových vztahů (pouze u právnických osob)

Příloha č. 5 – Souhlas se zveřejněním osobních údajů

Kontaktní osoba – administrátor dotačního programu:

Mgr. Jana Filipková

Oddělení mládeže a sportu – kancelář č. 480

Krajský úřad Plzeňského kraje

Odbor školství, mládeže a sportu

Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Telefon: 377 195 257, 724 158 913

E-mail: jana.filipkova@plzensky-kraj.cz

Další kontaktní osoby:

Mgr. Irena Kroftová, vedoucí oddělení mládeže a sportu, tel.: 377 195 320,

e-mail: irena.kroftova@plzensky-kraj.cz

Bc. Petra Mašková, oddělení mládeže a sportu, tel.: 377 195 436,

e-mail: petra.maskova@plzensky-kraj.cz

Časový harmonogram:

4. 1. 2016 – zveřejnění programu

4. 2. 2016 – zahájení podávání žádostí o dotace

29. 02. 2016 - uzávěrka podávání žádostí o dotace/příspěvky

Termíny projednání žádostí v orgánech Plzeňského kraje budou zveřejněny v průběhu roku.

V případě schválení dotace bude v následujících 3 měsících připravena smlouva.

31. 12. 2016 - konec lhůty pro dokončení realizace projektu/akce

16. 01. 2017 - nejzazší termín pro předložení vyúčtování a závěrečné zprávy poskytnuté dotace/příspěvku

Příloha B:

Pravidla pro žadatele a příjemce dotace/příspěvku z dotačního programu/titulu

PODPORA TĚLOVÝCHOVY A SPORTU V ROCE 2016

Článek I.

Úvodní ustanovení

Plzeňský kraj vyhlašuje na základě usnesení Rady Plzeňského kraje č. 4202/15 ze dne 14. 12. 2015 program „**Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016**“ (dále jen „Program“) a schvaluje Pravidla pro žadatele a příjemce dotace/příspěvku z dotačního programu/titulu „Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016“ (dále jen „Pravidla“). Dotační program je vyhlášen v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Plzeňského kraje a Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením s platností pro Českou republiku od 28. října 2009.

Článek II.

Účel, cíle programu a důvod podpory

Program je vyhlášen s cílem podpory pravidelné celoroční sportovní činnosti dětí a mládeže na území Plzeňského kraje v oblasti tělovýchovy a sportu.

- Podpora organizacím, které pravidelně v průběhu roku zajišťují sportovní činnost dětí a mládeže na území Plzeňského kraje, odborně a organizačně řídí a podporují činnost spolků, zabezpečují činnost družstev talentovaných dětí a mládeže a talentovaných jednotlivců soutěžících na krajské, republikové a mezinárodní úrovni.
- Podpora při pořádání a organizování sportovních akcí, soustředění a sportovních soutěží zejména pro děti a mládež zaměřených na reprezentaci a propagaci Plzeňského kraje, pořádání sportovních akcí celostátního a mezinárodního významu, podpora tělovýchovných a sportovních akcí škol a školských zařízení v Plzeňském kraji.

- Podpora reprezentačních výběrů startujících za Plzeňský kraj, reprezentantů České republiky, kteří mají trvalé bydliště na území Plzeňského kraje.
- Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže zaměřených na sportovní a tělovýchovnou činnost, podpora propagace sportu a jeho pozitivního působení na hodnotovou orientaci dětí a mládeže, soutěživost, rozvoj a zachování všesportovní zdatnosti dětí, mládeže a dospělých.
- Neinvestiční podpora materiálně technického vybavení sportovních organizací, příspěvek na náklady spojené s provozem a údržbou objektů sloužících k provozování pravidelné sportovní činnosti, podpora spolkové činnosti.
- Podpora tělovýchovné a sportovní činnosti dětí a mládeže s handicapem, vytváření vhodných podmínek pro sport a zájmové aktivity dětí, mládeže a osob s handicapem.

Článek III.

Okruh způsobilých žadatelů a závazné podmínky

Žadatelé mohou být fyzické osoby, fyzické osoby podnikající a právnické osoby, jejichž projekt naplňuje cíle tohoto Programu a souvisí s předmětem podpory dle čl. II těchto Pravidel. Žadatelé musí mít ve svých stanovách uveden jako hlavní předmět činnosti zaměření na tělovýchovu a sport.

Žadatelé mohou být příspěvkové organizace zřízené Plzeňským krajem. Příspěvková organizace zřizovaná Plzeňským krajem v případě vyhovění žádosti obdrží v souladu s ust. § 28 odst. 4 zákona č. 205/2000 Sb. příspěvek na provoz.

Žadatelé nemohou být fyzické nebo právnické osoby, které mají závazky po lhůtě splatnosti vůči Plzeňskému kraji nebo jinému veřejnoprávnímu subjektu.

Preferováni budou žadatelé se sídlem v Plzeňském kraji.

Projekt nebo jeho část se musí uskutečnit na území Plzeňského kraje, u nadregionálních projektů lze z poskytnuté dotace/příspěvku hradit pouze část projektu uskutečněnou na území Plzeňského kraje.

Jedním žadatelem může být do tohoto Programu podána pouze **jedna žádost**.

Žadatel je povinen podat úplnou a obsahově správně vyplněnou žádost včetně všech povinných příloh nejpozději v den uzávěrky pro příjem žádostí.

Nesoulad mezi údaji uvedenými v žádosti a údaji ve veřejném/spolkovém rejstříku je důvodem k vyřazení žádosti.

Projekt musí odpovídat cílům Programu dle čl. II. těchto Pravidel, musí být v žádosti podrobně popsán včetně kvalitního zpracování položkového rozpočtu při zachování zásad hospodárnosti a efektivnosti.

Přesné podmínky poskytnutí dotací budou specifikovány ve smlouvách uzavíraných s příjemci dotace nebo ve vyzněních.

Článek IV.

Kritéria pro hodnocení žádostí

Kritéria pro hodnocení (preferenci projektů):

- 4) přínos projektu k rozvoji tělovýchovy a sportu v Plzeňském kraji a k jeho propagaci
- 5) odborná kvalita a připravenost projektu včetně technického zajištění a přiměřenosti rozpočtu projektu
- 6) naplněnost cílů a podmínek vyhlášeného Programu.

Článek V.

Předpokládaný celkový objem peněžních prostředků programu

Předpokládaný celkový objem peněžních prostředků z rozpočtu Plzeňského kraje na realizaci programu je maximálně 10 000 000 Kč.

Článek VI.

Kritéria pro stanovení výše dotace/příspěvku

Minimální výše plánovaných neinvestičních nákladů předloženého projektu žadatele o dotaci/příspěvek je 10 000 Kč včetně DPH.

Maximální výše dotace na jednoho žadatele je 200 000 Kč.

Určujícím kritériem pro stanovení výše poskytnuté dotace/příspěvku je přiměřený, srozumitelný rozpočet, náklady obvyklé v místě a čase.

Článek VII.

Výše dotace/příspěvku

Maximální výše podílu dotace/příspěvku na celkových nákladech projektu může činit až 100 %. **Finanční prostředky jsou poskytovány jako neinvestiční.**

Dotace je přísně účelová. Je poskytována na základě písemně uzavřené smlouvy. Lze ji použít pouze na úhradu nezbytných nákladů realizovaného projektu nebo činnosti v souladu s rozpočtem, ve kterém nesmí být kalkulován zisk.

Příspěvek je rovněž přísně účelový a je poskytován školám a školským zařízením zřízovaným Plzeňským krajem na základě vyrozumění o schválení příspěvku Radou Plzeňského kraje. Příspěvek lze použít pouze na úhradu nezbytných nákladů realizovaného projektu nebo činnosti v souladu s rozpočtem, ve kterém nesmí být kalkulován zisk.

Článek VIII.

Doba čerpání dotace/příspěvku a termín ukončení realizace projektu

Poskytnutou dotaci/příspěvek lze čerpat **od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016** (dotaci/příspěvek lze použít na náklady předfinancované příjemcem na realizaci projektu od 1. 1. 2016).

Článek IX.

Podmínky pro poskytnutí dotace, lhůta pro podávání žádostí

- 1) **Žádost o dotaci/příspěvek včetně příloh se podává výhradně elektronicky prostřednictvím aplikace eDotace, která je přístupná na adrese <http://dotace.plzensky-kraj.cz/>**

- 2) Žádosti musí být podány nejpozději v poslední den lhůty pro podávání žádostí (termín uzávěrky), tj. **29. 02. 2016. Žádosti podané po tomto termínu nebudou předloženy k dalšímu projednávání.**
- 3) Povinné a nepovinné přílohy žádosti, jejichž povinnou náležitostí **je podpis**, jsou vyžadovány **výhradně** v elektronické podobě (vložit do systému eD formou: jedna vícestránková příloha/např. stanovy = **jeden** skenovaný soubor elektronické přílohy).
- 4) Vynaložené náklady musí být nezbytně využity k uskutečnění projektu efektivně a hospodárně.
- 5) Dotace/příspěvek je poskytován/a výhradně **na neinvestiční náklady** žadatele v roce 2016 spojené s realizací projektu.
- 6) Výdaje na dopravu lze z dotace/příspěvku uplatnit pouze:
 - při použití prostředku hromadné dopravy na základě doložení souvisejících dokladů (např. jízdenky, účtenky),
 - formou úhrady faktury dopravci.

Z dotace/příspěvku **nelze hradit:**

- výdaje na občerstvení, pohoštění, stravné/stravu a dary
- úhradu DPH, pokud je příjemce dotace plátcem DPH a uplatňuje odpočet - část nákladů odpovídající DPH není možné hradit z poskytnuté dotace
- výdaje na úhradu členských poplatků ve střešních, zahraničních nebo nadnárodních organizacích
- výdaje na financování podnikatelských nebo výdělečných aktivit
- výdaje, u kterých nelze prokazatelně doložit, že byly využity v rámci projektu
- výdaje na úhradu nákladů spojených s použitím soukromých vozidel
- krytí investičních nákladů (např. zařízení kanceláří, kluboven, stavební nebo jiné investice)
- úhradu pojištění, pokut, nákladů sankčního charakteru
- výdaje, které nelze účetně doložit.

Účel čerpání požadovaných finančních prostředků musí být žadatelem uveden ve formuláři Žádosti o dotaci/příspěvek.

7) **Povinné přílohy:**

- i) **vyplněný a podepsaný Formulář žádosti o dotaci/příspěvek včetně popisu projektu** (formulář Žádosti o dotaci/příspěvek - je přílohou č. 1 těchto Pravidel)
- j) **základní organizační dokument** (zřizovací listina, stanovy), v případě fyzických osob živnostenský list
- k) **doklad o statutárním orgánu právnické osoby a způsobu jeho jednání** – např.:
 - *odkaz na údaj zaznamenaný ve veřejném rejstříku*, kopie jmenovacího dekretu, zápisu z valné hromady, pověření, zápisu z jednání správní rady, usnesení zastupitelstva obce
- l) právnické osoby transformované dle § 3045 z. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, nově založené spolky a příspěvkové organizace zřizované obcemi současně předloží **kopie zakladatelských dokumentů v aktuálním znění**. V případě, kdy za žadatele jedná jiná osoba na základě jí uděleného oprávnění, je povinnou přílohou žádosti **kopie plné moci** udělené žadatelem s přesným uvedením rozsahu zmocnění k jednání a **úředně ověřeným podpisem** žadatele.
- m) **výpis ze spolkového rejstříku k datu podání žádosti** (jako aktuálního dokladu
o existenci organizace/spolku – uvedeno datum zápisu, datum vzniku, spisová značka, název, sídlo, identifikační číslo, právní forma)
- n) **smlouva o zřízení bankovního účtu** (popř. potvrzení banky o vedení účtu, na který bude poskytovatelem v případě přidělení dotace/příspěvku poskytnut/a). V případě, kdy je žadatelem *příspěvková organizace obce*, jsou vyžadovány doklady dle tohoto bodu vztahující se k bankovnímu účtu zřizovatele, prostřednictvím kterého má být dotace žadateli poukázána
- o) **vyplněné, podepsané a popřípadě orazítkované čestné prohlášení** (formulář čestného prohlášení dle charakteru žadatele je přílohou č. 2 těchto Pravidel)
- p) v případě, kdy je žadatel příspěvkovou organizací obce, k žádosti musí být přiloženo **prohlášení zřizovatele, že příslušný orgán obce schválil** podání žádosti, případné přijetí dotace a její vypořádání v souladu s ustanovením § 27 odst. 5 a § 28 zákona č. 250/2000 Sb. (formulář - je přílohou č. 6 těchto Pravidel)
- q) příspěvkové organizace Plzeňského kraje dokládají jen přílohy pod písmeny a), f) a g).
- r) při podání žádosti žadatel doloží **„Přehled majetkových vztahů“** (týká se jen právnických osob)

Změna formuláře žádosti, nevyplnění všech požadovaných údajů, uvedení nepravdivých, neúplných nebo zkreslujících údajů nebo nedodání povinných příloh **je důvodem pro vyřazení žádosti z dalšího hodnocení. Nedostatky** v náležitostech podaných **žádostí lze na výzvu** učiněnou administrátorem prostřednictvím systému eDotace **odstraňovat** po termínu uzávěrky.

Plzeňský kraj si vyhrazuje právo vyžádat si kdykoli v průběhu administrace, hodnocení, realizace a vyúčtování projektu další případné dokumenty související s realizací projektu.

Článek X.

Postup a lhůta při rozhodování o žádosti

1) Žádosti o dotace/příspěvky jsou po termínu uzávěrky po formální stránce zkontrolovány Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. Žádosti nesplňující závazné podmínky dle čl. II. budou administrátorem vyřazeny z dalšího projednávání.

2) Žádosti splňující formální požadavky jsou Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje předloženy Hodnoticí komisi dotačního programu/titulu Plzeňského kraje „Podpora tělovýchovy a sportu v roce 2016“ jmenované Radou Plzeňského kraje (dále jen „Komise“). Komise v souladu se svým jednacím řádem posuzuje jednotlivé žádosti tak, že zhodnotí u každého projektu míru naplnění kritérií dle čl. IV. Pravidel.

3) Člen Komise, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané žádosti nebo osobám, jichž se žádost dotýká, nemůže nestranně rozhodovat, nemůže o předmětné žádosti hlasovat.

4) Komise si vyhrazuje právo přizvat k hodnocení jednotlivých žádostí nezávislé posuzovatele, kteří musí být schopni odborně žádost hodnotit. Posuzovatel nesmí být osoba, u níž lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané žádosti nebo osobám, jichž se žádost dotýká, nemůže nestranně rozhodovat. Posuzovatel vyjádří své doporučení nebo nedoporučení žádosti k poskytnutí dotace. Své stanovisko posuzovatel v hodnocení zdůvodní.

5) Komise je oprávněna navrhnout snížení výše dotace/příspěvku, o kterou žadatel žádá, a takto upravenou ji doporučit ke schválení orgánům Plzeňského kraje.

6) Všechny žádosti zhodnocené Komisí budou společně s jejím stanoviskem předloženy k rozhodnutí orgánům Plzeňského kraje příslušným k rozhodnutí o poskytnutí dotace dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění. Dotace/příspěvky se poskytují výhradně na základě usnesení Rady Plzeňského kraje nebo Zastupitelstva Plzeňského kraje a na základě písemné veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace/vyrozumění v případě poskytnutí příspěvku.

7) Všichni žadatelé budou o výsledku rozhodnutí orgánů Plzeňského kraje vyrozuměni prostřednictvím aplikace eDotace do 30 dnů od schválení usnesení Rady/Zastupitelstva.

Článek XI.

Podpora malého rozsahu – “de minimis“

Poskytovatel je oprávněn dotaci poskytnout v režimu podpor de minimis. Na tuto skutečnost bude příjemce upozorněn před podpisem veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí účelové dotace.

Článek XII.

Smlouva o poskytnutí dotace

1) Na základě rozhodnutí Rady Plzeňského kraje nebo Zastupitelstva Plzeňského kraje uzavře poskytovatel s příjemcem dotace veřejnoprávní písemnou smlouvu o poskytnutí účelové finanční dotace.

2) Poskytovatel je oprávněn před podpisem veřejnoprávní smlouvy vyzvat příjemce k doložení příp. dalších souvisejících dokumentů.

3) Příjemci dotace bude zaslán návrh veřejnoprávní smlouvy a příjemce dotace bude současně vyzván k podpisu smlouvy ve lhůtě do 40 (čtyřiceti) dnů od doručení návrhu veřejnoprávní smlouvy. Pokud je příjemcem dotace obec, u které musí před podpisem veřejnoprávní smlouvy přijetí dotace schválit usnesením příslušný orgán obce, je lhůta pro podpis a doručení návrhu veřejnoprávní smlouvy Plzeňskému kraji 60 (šedesát) dnů.

Veřejnoprávní smlouvu lze podepsat i osobně na Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje, popřípadě doručit podepsanou.

4) Ve veřejnoprávní smlouvě se uvede:

- o) název projektu/účel nebo činnost, na který/ou je dotace poskytována

- p) doba, na kterou je dotace poskytována (nejzazší termín pro čerpání dotace)
- q) výše dotace
- r) možnost jednostranného odstoupení od smlouvy před uskutečněním finančního plnění poskytovatele vůči příjemci dle veřejnoprávní smlouvy
- s) povinnost příjemce doložit finanční vypořádání použití dotace ve stanoveném termínu a požadované formě
- t) povinnost příjemce vrátit dotaci, nebude-li použita v souladu s účelem, k němuž byla poskytnuta, nebo nebude-li dotace řádně vypořádána
- u) příp. prohlášení o tom, že příslušný orgán obce schválil přijetí poskytnuté dotace.
- v) podmínky sledování realizace projektu a jeho kontroly
- w) skutečnost, že při nakládání s veřejnými prostředky musí být dodržena rozpočtová kázeň podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
- x) příjemce se zavazuje při prezentaci akce po nabytí účinnosti veřejnoprávní smlouvy uvádět, že byla uskutečněna za finanční podpory Plzeňského kraje
- y) v případě, že předmět veřejnoprávní smlouvy zatím nebyl realizován, zavazuje se příjemce, že na propagační materiály související s předmětem veřejnoprávní smlouvy, při akcích souvisejících s předmětem veřejnoprávní smlouvy a na webových stránkách, které odkazují na předmět veřejnoprávní smlouvy, viditelně umístí logo Plzeňského kraje. V případě, že předmět veřejnoprávní smlouvy byl již realizován, zavazuje se příjemce, že umístí viditelně logo Plzeňského kraje na webové stránky, které odkazují na předmět veřejnoprávní smlouvy. Příjemce prohlašuje, že byl seznámen s podobou loga Plzeňského kraje ke dni podpisu této veřejnoprávní smlouvy.
- z) sankce v případě porušení smluvní/ních podmínky/nek ze strany příjemce, která je ve veřejnoprávní smlouvě upravena odvodem ve výši 5% - 100% poskytnuté dotace
- aa) postup v případě návrhu na uzavření dodatku veřejnoprávní smlouvy.

Článek XIII.

Finanční vypořádání dotace/příspěvku

Finanční vypořádání použití dotace (vyplněný formulář Finanční vypořádání použití dotace/příspěvku) předkládá příjemce elektronicky prostřednictvím aplikace eDotace vložením vyplněného a podepsaného formuláře Finanční vypořádání

použití dotace (příloha č. 3 Pravidel) jako jednoho souboru ve formátu *.pdf (naskenují se dohromady).

Požadované **přílohy k finančnímu vypořádání použití dotace** předkládá příjemce **fyzičky** (písemnou formou prostřednictvím podatelny Krajského úřadu Plzeňského kraje, dále jen „KÚPK“) – čitelné a **řádně očíslované** účetní doklady související s náklady hrazenými z poskytnuté dotace (faktury, smlouvy nebo dohody včetně potvrzení o jejich proplacení - výpis z bankovního účtu, příjmový/výdajový doklad; paragony příp. další). Doklady menšího formátu doporučujeme nalepit na čistý list A4. Část nákladů uplatňovaná z poskytnuté dotace nesmí být vykázána prostřednictvím příslušného dokladu k jinému účelu než k finančnímu vypořádání použití dotace v rámci programu/titulu. Doklady, k jejichž úhradě bylo použito dotačních prostředků, musí být vedeny v účetní evidenci příjemce dotace odděleně od ostatního účetnictví (analyticky nebo s označením). Předložené účetní doklady musí mít jasně specifikovanou souvislost s projektem a vymezen účel, druh či objem poskytované služby.

Nejzazší termín pro předložení finančního vypořádání použití dotace/příspěvku je stanoven na **16. leden 2017**.

Poskytovatel si vyhrazuje právo provést kontrolu finančního vypořádání použití účelové dotace, která zahrnuje věcnou a finanční kontrolu skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných subjektů dle platné legislativy.

Finanční vypořádání použití dotace/příspěvku musí být doloženo řádně a bezchybně do termínu stanoveného ve veřejnoprávní smlouvě. Příjemce je povinen předložit poskytovateli finanční vypořádání použití dotace v elektronické formě prostřednictvím systému eDotace včas. (U dotací vyplácených před termínem pro předložení závěrečné zprávy a finančního vypořádání použití dotace bude pozdní předložení závěrečné zprávy a finančního vypořádání použití dotace sankcionováno odvodem do rozpočtu poskytovatele ve výši 5-10 % dotace). V případě, kdy administrátor shledá, že podané finanční vypořádání použití dotace vykazuje nedostatky, vyzve KÚPK příjemce k jejich odstranění ve 14 denní lhůtě od data doručení výzvy. Jestliže v této lhůtě nebudou nedostatky odstraněny, je příjemce povinen dotaci v plné výši, popřípadě v části nedoložené finančním vypořádáním použití dotace vrátit/nebude dotace zcela či v části nedoložené finančním vypořádáním použití dotace vyplacena. Lhůta pro vrácení dotace bude stanovena písemnou výzvou KÚPK.

Článek XIV. Závěrečná ustanovení

- 1) **Na poskytnutí dotace/příspěvku není právní nárok.**
- 2) Výběrové dotační řízení se vyhlašuje zveřejněním v informačním systému s dálkovým přístupem – eDotace na adrese <http://dotace.plzensky-kraj.cz/>
- 3) Příjemce dotace/příspěvku je povinen Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje písemně oznámit změnu všech okolností, které by mohly mít vliv na realizaci účelu dotace, a to nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy tato změna nastala.
- 4) Poskytnutí dotace/příspěvku, stejně jako nečerpání nebo nedočerpání dotace ve schválené výši, nezakládá nárok žadatele na poskytnutí dotace v následujících letech.
- 5) Dotace nebude proplacena nebo ji bude povinen příjemce vrátit zpět v případě, že:
 - f) uvede v žádosti nepravdivé, neúplné nebo zkreslující údaje
 - g) předloží dokumenty, které jsou v rozporu se skutečným stavem
 - h) má závazek po lhůtě splatnosti vůči Plzeňskému kraji
 - i) bude jednostranně odstoupeno od veřejnoprávní smlouvy
 - j) poruší povinnosti stanovené veřejnoprávní smlouvou.
- 6) Žadatel souhlasí se zveřejněním údajů o subjektu a výši poskytnuté dotace, fyzická osoba souhlasí se zpracováním osobních údajů v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.
- 7) Podáním žádosti bere žadatel na vědomí závaznost znění tohoto Programu.
- 8) Komunikace mezi žadatelem a Plzeňským krajem jako poskytovatelem probíhá přednostně prostřednictvím elektronické komunikace.

Nedílnou součástí Pravidel jsou tyto přílohy:

Příloha č. 1 – Formulář žádosti

Příloha č. 2 – Čestné prohlášení žadatele o dotaci z rozpočtu Plzeňského kraje (obec, dobrovolný svazek obcí; ostatní právnické osoby; fyzická osoba)

Příloha č. 3 – Formulář finanční vypořádání použití dotace

Příloha č. 4 – Souhlas se zveřejněním osobních údajů

Příloha č. 5 – Přehled majetkových vztahů – příloha pro žadatele, je-li právnickou osobou (formulář formou přílohy)

Příloha č. 6 – Prohlášení zřizovatele

Kontaktní osoba – administrátor dotačního programu:

Mgr. Lenka Berková

oddělení mládeže a sportu – kancelář č. 318

Krajský úřad Plzeňského kraje

Odbor školství, mládeže a sportu

Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Telefon: 377 195 322

E-mail: lenka.berkova@plzensky-kraj.cz

Časový harmonogram:

4. 1. 2016	zveřejnění vyhlášení dotačního programu na úřední desce
4. 2. 2016	zahájení podávání žádostí o dotaci/příspěvek
29. 2. 2016	uzávěrka podávání žádostí o dotaci/příspěvek
březen/duben 2016	komise pro posouzení podaných žádostí
duben – září	schvalování přidělení finančních prostředků dle harmonogramu jednání Rady/Zastupitelstva Plzeňského kraje; harmonogram uveřejněn na stránkách PK http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/terminy-schuzi-rady-plzenskeho-kraje-v-roce-2016 , http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/terminy-zasedani-zastupitelstva-plzenskeho-kraje-v-roce-2016
duben – září	příprava návrhů smluv a vyrozumění, převod peněz
31. 12. 2016	konec lhůty pro dokončení realizace projektu/akce
16. 1. 2017	nejzazší termín pro předložení finančního vypořádání poskytnuté dotace/příspěvku

Příloha C:

250/2000 Sb.

ZÁKON

ze dne 7. července 2000

o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Změna: 450/2001 Sb.
Změna: 320/2001 Sb.
Změna: 320/2002 Sb.
Změna: 421/2004 Sb.
Změna: 557/2004 Sb.
Změna: 557/2004 Sb. (část), 562/2004 Sb.
Změna: 635/2004 Sb.
Změna: 342/2005 Sb.
Změna: 245/2006 Sb.
Změna: 138/2006 Sb., 140/2006 Sb.
Změna: 270/2007 Sb.
Změna: 27/2008 Sb.
Změna: 477/2008 Sb.
Změna: 421/2009 Sb.
Změna: 306/2008 Sb.
Změna: 227/2009 Sb.
Změna: 281/2009 Sb.
Změna: 465/2011 Sb., 466/2011 Sb.
Změna: 458/2011 Sb.
Změna: 171/2012 Sb.
Změna: 303/2013 Sb.
Změna: 24/2015 Sb.
Změna: 24/2015 Sb. (část)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy a působnost zákona

(1) Tento zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků,¹⁾ jimiž jsou obce²⁾ a kraje,³⁾ a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků.

(2) Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí²⁾ (dále jen "svazek obcí"), pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.

(3) Ustanovení tohoto zákona, která se vztahují na rozpočty a finanční hospodaření obcí, platí ve statutárních městech²⁾ a v hlavním městě Praze rovněž pro jejich městské části nebo obvody. Obsah rozpočtu městských částí nebo obvodů, včetně struktury jejich příjmů a výdajů, stanoví město ve své pravomoci.

(4) Ustanoveními části druhé a třetí tohoto zákona se řídí také hospodaření Regionálních rad regionů soudržnosti^{2a)} s výjimkou ustanovení § 7 až 10.

ČÁST DRUHÁ

FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

§ 2

Nástroje finančního hospodaření

(1) Finanční hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem.

(2) Územní samosprávný celek a svazek obcí vede účetnictví podle zvláštního zákona.⁴⁾

§ 3

Rozpočtový výhled

(1) Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku nebo svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet (§ 4).

(2) Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku.

§ 4

Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí

(1) Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.

(2) Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním.

(3) Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu.

(4) Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let.

(5) Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit

a) finančními prostředky z minulých let, nebo

b) smluvně zabezpečenou půjčkou,⁵⁾ úvěrem,⁶⁾ návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku (dále jen "návratné zdroje").

(6) Kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku se převádí k použití v dalším roce, a to ke krytí rozpočtových výdajů, anebo se převádí do peněžních fondů (§ 5).

(7) Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.

§ 5

Peněžní fondy územních samosprávných celků a svazků obcí

(1) Územní samosprávný celek a svazek obcí může zřizovat peněžní fondy, a to pro konkrétní účely anebo bez účelového určení.

(2) Zdrojem peněžních fondů územního samosprávného celku nebo svazku obcí mohou být zejména

a) přebytky hospodaření z minulých let,

b) příjmy běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce,

c) převody prostředků z rozpočtu během roku do účelových peněžních fondů.

§ 6

Obsah rozpočtu

(1) Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.

(2) Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se

- a) cizích prostředků,
- b) sdružených prostředků.

(3) Podnikatelská činnost územního samosprávného celku nebo svazku obcí se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu územního samosprávného celku nebo svazku obcí.

§ 7

Příjmy rozpočtu obce

(1) Příjmy rozpočtu obce tvoří zejména

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- d) příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- e) příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,⁷⁾
- f) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,⁸⁾
- g) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- h) dotace z rozpočtu kraje,
- i) prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- j) přijaté peněžité dary a příspěvky,
- k) jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

(2) Obec může použít prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.

(3) Obec může k úhradě svých potřeb použít též návratných zdrojů (§ 4 odst. 5 písm. b).

(4) Obec může ke krytí dočasného časového nesouladu mezi čerpáním rozpočtovaných výdajů a plněním rozpočtových příjmů určených k jejich úhradě použít

návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce. Návratná finanční výpomoc je bezúročná. Její opožděné splácení se považuje za zadržení peněžních prostředků.

§ 8

Příjmy rozpočtu kraje

(1) Příjmy rozpočtu kraje tvoří zejména

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- c) příjmy z hospodářské činnosti organizace, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem rozpočtu kraje, který organizaci zřídil nebo založil,
- d) příjmy ze správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je kraj pověřen podle zvláštních zákonů, zejména správní poplatky z této činnosti a dále příjmy z vybraných pokut uložených v pravomoci kraje podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- e) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,⁸⁾
- f) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- g) přijaté peněžité dary a příspěvky,
- h) jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů kraje,
- i) prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem kraje.

(2) Kraj může použít prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.

(3) Kraj může k úhradě svých potřeb použít též návratných zdrojů (§ 4 odst. 5 písm. b).

(4) Kraj může ke krytí dočasného časového nesouladu mezi čerpáním rozpočtovaných výdajů a plněním rozpočtových příjmů určených k jejich úhradě použít návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu jiného kraje. Návratná finanční výpomoc je bezúročná. Její opožděné splácení se považuje za zadržení peněžních prostředků.

§ 9

Výdaje rozpočtu obce

(1) Z rozpočtu obce se hradí zejména

- a) závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- b) výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- c) výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- d) závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- e) závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- f) úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- g) výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- h) výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- i) jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.

(2) Vedle výdajů podle odstavce 1 hradí obec ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

§ 10

Výdaje rozpočtu kraje

(1) Z rozpočtu kraje se hradí zejména

- a) závazky vyplývající pro kraj z plnění povinností uložených zvláštními právními předpisy,
- b) výdaje na činnost orgánů kraje v jeho samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- c) výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je kraj pověřen zvláštními právními předpisy,
- d) závazky vyplývající pro kraj z uzavřených smluvních vztahů v jeho hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupil,
- e) dotace do rozpočtů obcí v kraji,

f) závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými územními celky nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,

g) úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,

h) výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,

i) výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro kraj,

j) jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti kraje, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely,

k) dotace Regionální radě regionu soudržnosti.

(2) Vedle výdajů podle odstavce 1 hradí kraj ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných finančních výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

Dotace a návratná finanční výpomoc

§ 10a

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) poskytovatelem územní samosprávný celek, městská část hlavního města Prahy, svazek obcí nebo Regionální rada regionu soudržnosti,

b) dotací peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu územního samosprávného celku, městské části hlavního města Prahy, svazku obcí nebo Regionální rady regionu soudržnosti právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, s výjimkou příspěvku podle § 28 odst. 4 a § 31 odst. 1 písm. b),

c) návratnou finanční výpomocí peněžní prostředky poskytnuté bezúročně z rozpočtu územního samosprávného celku, městské části hlavního města Prahy, svazku obcí nebo Regionální rady regionu soudržnosti právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, které je jejich příjemce povinen vrátit do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě,

d) finančním vypořádáním dotace přehled o čerpání a použití poskytnutých peněžních prostředků a o vrácení nepoužitých peněžních prostředků do rozpočtu poskytovatele,

e) finančním vypořádáním návratné finanční výpomoci přehled o čerpání a použití poskytnutých peněžních prostředků a o jejich vrácení do rozpočtu poskytovatele,

f) programem pro poskytování dotací nebo návratných finančních výpomocí (dále jen „program“) souhrn věcných, časových a finančních podmínek podpory účelu určeného poskytovatelem v programu.

(2) Dotace nebo návratná finanční výpomoc se poskytuje na účel určený poskytovatelem v programu (§ 10c), na jiný účel určený žadatelem v žádosti nebo na účel stanovený zvláštním právním předpisem²²⁾. Na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc není právní nárok, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak²²⁾.

(3) Dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, s výjimkou návratné finanční výpomoci podle § 34 odst. 1, lze poskytnout na základě žádosti o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy (dále jen „žádost“), popřípadě na základě povinnosti vyplývající ze zvláštního právního předpisu²²⁾; žádost obsahuje alespoň

a) jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště žadatele o dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, je-li žadatel fyzickou osobou, a je-li tato fyzická osoba podnikatelem, také identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, nebo, je-li žadatel právnickou osobou, název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

b) požadovanou částku,

c) účel, na který žadatel chce dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít,

d) dobu, v níž má být dosaženo účelu, u návratné finanční výpomoci i lhůty pro navrácení poskytnutých peněžních prostředků a výši jednotlivých splátek,

e) odůvodnění žádosti,

f) je-li žadatel právnickou osobou, identifikaci

1. osob zastupujících právnickou osobu s uvedením právního důvodu zastoupení,
2. osob s podílem v této právnické osobě,
3. osob, v nichž má přímý podíl, a o výši tohoto podílu,

g) seznam případných příloh žádosti,

h) den vyhotovení žádosti a podpis osoby zastupující žadatele, v případě zastoupení na základě plné moci i plnou moc.

(4) Nevyhoví-li poskytovatel žádosti, sdělí bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno a důvod nevyhovění žádosti.

(5) Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci obsahuje alespoň

a) název, sídlo, identifikační číslo poskytovatele dotace nebo návratné finanční výpomoci,

b) jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště, je-li příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci fyzickou osobou, a je-li tato fyzická osoba podnikatelem, také identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, nebo, je-li příjemce dotace nebo

návratné finanční výpomoci právnickou osobou, název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

c) číslo bankovního účtu poskytovatele a příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci, nebo způsob, jakým budou prostředky poskytnuty,

d) poskytovanou částku nebo částku, do jejíž výše může být dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta; u dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž součástí jsou peněžní prostředky kryté ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu nebo z Národního fondu, výši takových peněžních prostředků a zdroj jejich krytí; u dotace, která není poskytována jednorázově, výši jednotlivých částek nebo způsob jejich stanovení a termíny jejich poskytnutí,

e) účel, na který jsou poskytované peněžní prostředky určeny,

f) dobu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,

g) u návratné finanční výpomoci lhůty pro navrácení poskytnutých peněžních prostředků a výši jednotlivých splátek,

h) podmínky, které je příjemce povinen při použití peněžních prostředků splnit,

i) případně další podmínky související s účelem, na něž byly peněžní prostředky poskytnuty, které je příjemce povinen dodržet,

j) dobu pro předložení finančního vypořádání dotace nebo návratné finanční výpomoci a číslo účtu, na který mají být nepoužité peněžní prostředky nebo návratná finanční výpomoc vráceny,

k) je-li příjemcem dotace nebo návratné finanční výpomoci právnická osoba, povinnosti příjemce v případě přeměny nebo zrušení právnické osoby s likvidací,

l) den podpisu smlouvy smluvními stranami a jejich podpisy.

(6) Ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace lze z podmínek stanovených podle odstavce 5 písm. i) vymezit podmínky, jejichž porušení bude považováno za méně závažné, za které se uloží odvod za porušení rozpočtové kázně nižší, než odpovídá výši neoprávněně použitých nebo zadržovaných peněžních prostředků. Ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace se pro stanovení nižšího odvodu uvede pevná částka, procento nebo procentní rozmezí, v jehož rámci bude odvod stanoven. Procento nebo procentní rozmezí se stanoví z poskytnutých prostředků, v souvislosti s jejichž použitím došlo k porušení rozpočtové kázně.

(7) Podmínky poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž součástí jsou peněžní prostředky, které poskytovatel dotace nebo návratné finanční výpomoci obdržel ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu nebo z Národního fondu, musí být v souladu s podmínkami, za kterých byly poskytovateli dotace nebo návratné finanční výpomoci peněžní prostředky poskytnuty.

(8) Ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace může poskytovatel stanovit výdaje nebo náklady, jejichž výše nemusí být prokazována a které budou vyúčtovány paušální částkou; paušální výdaje nebo náklady se stanoví

- a) procentem ze skutečně vynaložených a prokázaných, poskytovatelem stanovených výdajů nebo nákladů,
- b) na základě poskytovatelem stanovených jednotkových nákladů, nebo
- c) jako pevná částka pokrývající veškeré výdaje nebo náklady nebo jejich část.

§ 10b

(1) Spory z právních poměrů při poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci rozhoduje podle správního řádu

- a) Ministerstvo financí, je-li jednou ze smluvních stran kraj, svazek obcí, jehož členem je hlavní město Praha, nebo Regionální rada regionu soudržnosti,
- b) krajský úřad v přenesené působnosti, je-li smluvní stranou obec nebo svazek obcí, jehož členem není hlavní město Praha, v jehož správním obvodu se obec nachází nebo v jehož správním obvodu má svazek obcí sídlo,
- c) Magistrát hlavního města Prahy v přenesené působnosti, je-li jednou ze smluvních stran městská část hlavního města Prahy.

(2) Ministerstvo financí plní úkoly nadřízeného správního orgánu krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy ve vztahu k povinnosti stanovené v odstavci 1.

(3) Proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 nelze podat odvolání ani rozklad.

§ 10c

(1) Poskytovatel zveřejní program na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů před počátkem lhůty podle odstavce 2 písm. f). Poskytovatel, kterým je svazek obcí, zveřejní program na úředních deskách členských obcí způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů před počátkem lhůty podle odstavce 2 písm. f). Program se zveřejňuje nejméně po dobu 90 dnů ode dne zveřejnění.

(2) Program obsahuje alespoň

- a) účel, na který mohou být peněžní prostředky poskytnuty,
- b) důvody podpory stanoveného účelu,
- c) předpokládaný celkový objem peněžních prostředků vyčleněných v rozpočtu na podporu stanoveného účelu,

- d) maximální výši dotace nebo návratné finanční výpomoci v jednotlivém případě, nebo kritéria pro stanovení výše dotace,
- e) okruh způsobilých žadatelů,
- f) lhůtu pro podání žádosti,
- g) kritéria pro hodnocení žádosti,
- h) lhůtu pro rozhodnutí o žádosti,
- i) podmínky pro poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci,
- j) vzor žádosti, případně obsah jejích příloh.

§ 10d

(1) Poskytovatel, s výjimkou svazku obcí, zveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci a její dodatky na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy nebo jejího dodatku. Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci do výše 50 000 Kč se nezveřejňuje; pokud uzavřením dodatku k veřejnoprávní smlouvě bude dotace nebo návratná finanční výpomoc zvýšena nad 50 000 Kč, poskytovatel zveřejní veřejnoprávní smlouvu a její dodatek na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření dodatku. Veřejnoprávní smlouva včetně dodatků musí být zveřejněna nejméně po dobu 3 let ode dne zveřejnění.

(2) Poskytovatel, kterým je svazek obcí, zveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci a její dodatky na úředních deskách členských obcí způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy nebo jejího dodatku. Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci do výše 50 000 Kč se nezveřejňuje; pokud uzavřením dodatku k této veřejnoprávní smlouvě bude dotace nebo návratná finanční výpomoc zvýšena nad 50 000 Kč, svazek obcí zveřejní veřejnoprávní smlouvu a její dodatek na úředních deskách členských obcí způsobem umožňující dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření dodatku. Veřejnoprávní smlouva včetně dodatků musí být zveřejněna nejméně po dobu 3 let ode dne zveřejnění.

(3) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná veřejnoprávní smlouva nebo její dodatek informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu²³⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva nebo její dodatek bez informací vyloučených ze zpřístupnění včetně uvedení důvodu vyloučení. Ze zveřejnění jsou vyloučeny údaje, o kterých to stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁴⁾.

ČÁST TŘETÍ

ROZPOČTOVÝ PROCES

§ 11

Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku

(1) Územní samosprávný celek vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž

- a) státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí,
- b) rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji.

(2) V případě, že se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

(3) Územní samosprávný celek zveřejní návrh svého rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku¹⁰⁾ na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce může být návrh rozpočtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu rozpočtu. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.

§ 11a

Zveřejnění návrhu rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti

Regionální rada regionu soudržnosti zveřejní návrh svého rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání výboru Regionální rady regionu soudržnosti na své informační tabuli a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na informační tabuli může být návrh rozpočtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu rozpočtu. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané kraje, jehož územím je vymezen region soudržnosti, uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění.

§ 12

Rozpočtová skladba

(1) Rozpočet územního samosprávného celku a rozpočet svazku obcí se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

(2) Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit

a) výkonné orgány územního samosprávného celku a svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu,

b) právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti územního samosprávného celku při svém hospodaření,

c) právnické osoby zřízené v působnosti svazku obcí,

d) další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu.

§ 13

Rozpočtové provizorium

(1) Nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria.

(2) Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni i na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy a u právnických osob financovaných z územních rozpočtů stanoví

a) zastupitelstvo kraje pro hospodaření kraje,

b) zastupitelstvo obce pro hospodaření obce,

c) orgány svazku obcí pro hospodaření svazku obcí.

(3) Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.

§ 14

Rozpis rozpočtu

(1) Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu územního samosprávného celku a orgánech svazku obcí se jeho rozpis provádí neprodleně.

(2) Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit.

(3) Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.

§ 15

Hospodaření podle rozpočtu a kontrola

(1) Územní samosprávný celek a svazek obcí uskutečňuje své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a vykonává kontrolu svého hospodaření podle zvláštního právního předpisu upravujícího finanční kontrolu ve veřejné správě^{10a)} po celý rozpočtový rok.

(2) Územní samosprávný celek a svazek obcí vykonává kontrolu hospodaření jím zřízených nebo založených právnických osob.

§ 16

Změny rozpočtu

(1) Rozpočet může být po jeho schválení změněn z důvodu

- a) změny v organizaci hospodářství financovaného rozpočtem (organizační změny),
- b) změny právních předpisů ovlivňujících výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů (metodické změny); patří mezi ně také cenové změny ovlivněné změnami právní úpravy regulovaných cen, nebo
- c) změny objektivně působících skutečností ovlivňujících plnění rozpočtu příjmů či výdajů (věcné změny).

(2) Změna rozpočtu se provádí rozpočtovým opatřením. Rozpočtová opatření se evidují podle časové posloupnosti. Rozpočtová opatření se uskutečňují povinně, a to i jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku.

(3) Rozpočtovým opatřením je

- a) přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,
- b) použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- c) vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

(4) Rozpočtové opatření se provádí před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje. Po provedení rozpočtově nezajištěného výdaje lze rozpočtové opatření provést pouze při živelní pohromě nebo havárii ohrožující životy a majetek, při plnění peněžní

povinnosti uložené pravomocným rozhodnutím, při obdržení dotace před koncem kalendářního roku nebo pokud se jedná o finanční prostředky podle § 28 odst. 12.

§ 17

Závěrečný účet

(1) Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu.

(2) V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob.

(3) Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

(4) Územní samosprávný celek a svazek obcí jsou povinny dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok.¹¹⁾ Přezkoumání hospodaření upravuje zvláštní právní předpis.11b)

(5) Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí.

(6) Územní samosprávný celek zveřejní návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření²¹⁾ po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku¹⁰⁾ na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Připomínky k návrhu závěrečného účtu mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.

(7) Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením

a) souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad, nebo

b) souhlasu s výhradami, na základě nichž přijme územní samosprávný celek a svazek obcí opatření potřebná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků; přitom vyvodí závěry vůči osobám, které svým jednáním způsobily územnímu samosprávnému celku nebo svazku obcí škodu.

§ 17a

Zveřejnění návrhu závěrečného účtu Regionální rady regionu soudržnosti

Regionální rada regionu soudržnosti zveřejní návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření²¹⁾ po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání výboru Regionální rady regionu soudržnosti na své informační tabuli a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na informační tabuli může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Připomínky k návrhu závěrečného účtu mohou občané kraje, jehož územím je vymezen region soudržnosti, uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění.

§ 18

Časové použití rozpočtu

(1) Do plnění rozpočtu se zahrnují jen takové příjmy, které byly skutečně přijaty, resp. takové finanční operace, které byly uskutečněny v kalendářním roce.

(2) Do plnění výdajů se zařazuje jen takové čerpání prostředků, které se uskutečnilo v kalendářním roce.

(3) Pro zařazení příjmu nebo výdaje do plnění rozpočtu v kalendářním roce je rozhodující datum připsání anebo odepsání prostředků na bankovních účtech.

(4) Územní samosprávný celek a svazek obcí může přijímat nebo poskytovat zálohy na věcná plnění smluv, která se uskuteční až v následujícím roce.

(5) Územní samosprávný celek a svazek obcí stanoví časovou použitelnost dotací nebo příspěvků ze svého rozpočtu jejich příjemcům, a to zpravidla na období do konce rozpočtového roku nebo i do pozdějšího termínu, jestliže to odpovídá účelu poskytnutých peněžních prostředků.

§ 19

Účelovost rozpočtových prostředků

(1) Účelovost rozpočtových prostředků se určí

- a) individuálně ve vztahu ke konkrétnímu úkolu,
- b) odvětvově ve vztahu k potřebám daného odvětví, nebo
- c) územně ve vztahu k potřebám vymezeného území nebo jeho části anebo místa.

(2) Územní samosprávný celek a svazek obcí je povinen respektovat účel použití rozpočtových prostředků, který vyplývá

a) z účelu přijatých dotací ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu anebo z jiného územního rozpočtu, nebo

b) z uzavřených smluv, podle nichž přijímá účelové rozpočtové prostředky od jiných osob, včetně účelových darů, příspěvků či půjček.

§ 20

Návratnost nepoužitých rozpočtových prostředků

(1) Rozpočtové prostředky územního samosprávného celku nebo svazku obcí nevyužité do konce roku nepropadají, ale převádějí se do dalšího roku. Případná jejich účelovost se přitom zachovává.

(2) Výjimkou z ustanovení odstavce 1 jsou nevyužité účelově a časově vymezené dotace nebo příspěvky, které poskytovatel požaduje po skončení roku vyúčtovat a nespotřebované peněžní prostředky vrátit. Vrácené rozpočtové prostředky jsou výdajem toho roku, kdy se uskuteční.

(3) Územní samosprávný celek i svazek obcí může při poskytování vlastních rozpočtových prostředků jiným osobám požadovat návratnost nepoužitých rozpočtových prostředků podle odstavce 2. Vrácené rozpočtové prostředky jsou v tom případě příjmem jejich rozpočtu v roce, v němž k jejich vrácení došlo.

§ 21

Kompenzační peněžní operace

(1) Kompenzační operací se do údajů o plnění rozpočtu zařazují

a) vrácené přijaté zálohy a vrácené neoprávněně přijaté peněžní prostředky, a to ve stejné výši, ale v záporné hodnotě příjmů téhož rozpočtového roku,

b) vrácené poskytnuté zálohy a vrácené neoprávněně vydané peněžní prostředky, a to ve stejné výši, ale v záporné hodnotě výdajů téhož rozpočtového roku.

(2) Podle odstavce 1 se postupuje také v případě,

a) že v daném rozpočtovém roce dojde ke vzájemné náhradě uskutečněných výdajů mezi osobami řídícími se rozpočtovou skladbou, nebo

b) jestliže rozpočet zprostředkovává vztahy mezi rozpočtem vyššího stupně a rozpočty nižších stupňů.

§ 22

Porušení rozpočtové kázně

(1) Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých jako dotace nebo návratná finanční výpomoc z rozpočtu

- a) územního samosprávného celku,
- b) městské části hlavního města Prahy,
- c) Regionální rady regionu soudržnosti, nebo
- d) svazku obcí.

(2) Neoprávněným použitím peněžních prostředků podle odstavce 1 je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, veřejnoprávní smlouvou nebo při poskytnutí peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu²²⁾. Dnem porušení rozpočtové kázně je den, kdy byly poskytnuté peněžní prostředky neoprávněně použity nebo den jejich připsání na účet příjemce u dotací poskytovaných zpětně. Za neoprávněné použití peněžních prostředků podle odstavce 1 se považuje také

- a) porušení povinnosti, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, veřejnoprávní smlouvou nebo při poskytnutí peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu²²⁾, ke kterému došlo po připsání peněžních prostředků na účet příjemce,
- b) porušení povinnosti stanovené v písmeni a), ke kterému došlo před připsáním peněžních prostředků na účet příjemce a které ke dni připsání trvá; den připsání peněžních prostředků na účet příjemce se považuje za den porušení rozpočtové kázně,
- c) neprokáže-li příjemce peněžních prostředků, jak byly tyto prostředky použity.

(3) Zadržetím peněžních prostředků podle odstavce 1 je porušení povinnosti vrácení poskytnutých prostředků ve stanoveném termínu; dnem porušení rozpočtové kázně je v tomto případě den následující po dni, v němž marně uplynul termín stanovený pro vrácení poskytnutých prostředků.

(4) Fyzická nebo právnická osoba, která porušila rozpočtovou kázeň, je povinna provést odvod za porušení rozpočtové kázně do rozpočtu, z něhož jí byly peněžní prostředky poskytnuty.

(5) Při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 věty první nebo podle odstavce 2 písm. c) anebo při zadržetí peněžních prostředků podle odstavce 3 odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši neoprávněně použitých nebo zadržetých prostředků. Odvody za porušení rozpočtové kázně při použití téže dotace nebo návratné finanční výpomoci se sčítají, s výjimkou odvodů za porušení rozpočtové kázně porušením pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Za porušení pravidel pro

zadávaní veřejných zakázek se uloží odvod ve výši nejzávažnějšího porušení těchto pravidel u stejné zakázky, nestanoví-li veřejnoprávní smlouva o poskytnutí peněžních prostředků jinak. Při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 písm. a) nebo b) odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši poskytnutých prostředků, ledaže se podle veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí peněžních prostředků za porušení méně závažné povinnosti uloží podle § 10a odst. 6 odvod nižší. Při porušení několika méně závažných povinností se odvody za porušení rozpočtové kázně sčítají, nestanoví-li veřejnoprávní smlouva jinak. Odvody za porušení rozpočtové kázně lze uložit pouze do výše peněžních prostředků poskytnutých ke dni porušení rozpočtové kázně. Při podezření na porušení rozpočtové kázně může poskytovatel peněžních prostředků pozastavit jejich poskytnutí, a to až do výše předpokládaného odvodu. Pokud orgán příslušný podle odstavce 9 nebo 11 uloží odvod za porušení rozpočtové kázně, v rozhodnutí uvede, že z uloženého odvodu bude odvedena pouze částka ve výši rozdílu mezi uloženým odvodem a peněžními prostředky neposkytnutými z důvodu podezření na porušení rozpočtové kázně. Pokud orgán příslušný podle odstavce 9 nebo 11 odvod neuloží, poskytovatel peněžních prostředků poskytne pozastavené peněžní prostředky příjemci.

(6) Poskytovatel písemně vyzve příjemce dotace k provedení opatření k nápravě^{10a)} v jím stanovené lhůtě, domnívá-li se na základě kontrolního zjištění^{10a)}, že příjemce dotace porušil méně závažnou podmínku podle § 10a odst. 6, za níž byla dotace poskytnuta a u níž poskytovatel stanovil, že její nesplnění bude postiženo nižším odvodem, než kolik činí celková částka dotace a jejíž povaha umožňuje nápravu v náhradní lhůtě. V rozsahu, v jakém příjemce dotace provedl opatření k nápravě, platí, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně. Poskytovatel písemně vyzve příjemce dotace k vrácení dotace nebo její části ve stanovené lhůtě, zjistí-li na základě kontroly, že příjemce dotace porušil povinnost stanovenou právním předpisem, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, nedodržel účel dotace nebo podmínku, za které byla dotace poskytnuta, u níž nelze vyzvat k provedení opatření k nápravě. V rozsahu, v jakém příjemce dotace vrátil dotaci nebo její část, platí, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně. Výzva k provedení opatření k nápravě a výzva k vrácení dotace nebo její části není pro příjemce dotace závazná. Poskytovatel vhodným způsobem bez zbytečného odkladu informuje o vydání výzvy k provedení opatření k nápravě, o vydání výzvy k vrácení dotace a o tom, zda příjemce dotace výzvě vyhověl, orgán příslušný podle odstavce 9 nebo 11 k rozhodnutí o uložení odvodu.

(7) Odvod za porušení rozpočtové kázně se neuloží, pokud jeho celková výše za všechna porušení rozpočtové kázně při použití téže dotace nebo návratné finanční výpomoci nepřesáhne 1 000 Kč.

(8) Za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně je ten, kdo rozpočtovou kázeň porušil, povinen zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Penále se počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, připsání peněžních prostředků na účet poskytovatele. Pokud poskytovatel rozhodl podle odstavce 5 věty sedmé, penále se počítá z částky, kterou je příjemce povinen odvést. Penále za porušení rozpočtové kázně podle odstavce 2 písm. b) se počítá ode dne následujícího po dni, do kterého měl příjemce odvod na základě platebního výměru uhradit. Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 1 000 Kč, se neuloží.

(9) O uložení odvodu a penále podle odstavců 4 až 8 za porušení rozpočtové kázně rozhoduje v samostatné působnosti

- a) u obce obecní úřad,
- b) u městské části hlavního města Prahy úřad městské části,
- c) u hlavního města Prahy Magistrát hlavního města Prahy,
- d) u kraje krajský úřad.

(10) Rozhodnutí podle odstavce 9 písm. a) přezkoumává v přenesené působnosti krajský úřad podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, rozhodnutí podle odstavce 9 písm. b) přezkoumává v přenesené působnosti Magistrát hlavního města Prahy podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾. Rozhodnutí podle odstavce 9 písm. c) a d) přezkoumává Ministerstvo financí. Správní orgán v řízení o odvolání přezkoumává rozhodnutí podle odstavce 9 z hlediska souladu s právními předpisy; rozhodnutí může pouze zrušit a řízení zastavit, nebo zrušit a věc vrátit k novému projednání úřadu, který rozhodnutí vydal, nebo odvolání zamítnout a rozhodnutí potvrdit.

(11) O uložení odvodu a penále podle odstavců 4 až 8 za porušení rozpočtové kázně rozhoduje

- a) u svazku obcí orgán určený k tomu stanovami, jinak orgán, který jedná jménem svazku obcí navenek,
- b) u Regionální rady regionu soudržnosti úřad Regionální rady regionu soudržnosti.

(12) Odvolacím orgánem proti rozhodnutí podle odstavce 11 písm. a) je krajský úřad v přenesené působnosti, příslušný podle sídla svazku obcí. Odvolacím orgánem proti rozhodnutí podle odstavce 11 písm. b) je Ministerstvo financí.

(13) Odvod a penále podle odstavců 4 až 8 lze uložit do 10 let počítaných od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně.

(14) Prominutí nebo částečné prominutí povinnosti odvodu a penále podle odstavců 4 až 8 může z důvodů hodných zvláštního zřetele povolit orgán, který o poskytnutí peněžních prostředků rozhodl, na základě písemné žádosti toho, kdo porušil rozpočtovou kázeň; o prominutí nebo částečném prominutí rozhoduje poskytovatel stejným postupem, jakým rozhodl o poskytnutí peněžních prostředků²⁵⁾. Žádost o prominutí nebo částečné prominutí lze podat nejpozději do 1 roku ode dne nabytí právní moci platebního výměru, kterým byl odvod nebo penále, o jehož prominutí je žádáno, vyměřen. Lhůta 1 roku neběží ode dne

- a) podání návrhu na obnovu řízení podle daňového řádu do dne pravomocného skončení obnoveného řízení nebo do dne pravomocného zamítnutí návrhu na obnovu řízení,
- b) zahájení přezkumného řízení podle daňového řádu do dne pravomocného skončení

tohoto řízení,

c) zahájení řízení podle soudního řádu správního o žalobě proti rozhodnutí správce daně do dne pravomocného skončení tohoto řízení nebo do dne pravomocného skončení řízení o kasační stížnosti.

(15) Při správě odvodů a penále podle odstavců 9 a 11 se postupuje podle daňového řádu. Porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu.

(16) Územní samosprávný celek poskytuje na vyžádání informace získané při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně orgánu oprávněnému ke kontrole těchto poskytnutých prostředků.

§ 22a

Správní delikty

(1) Územní samosprávný celek, svazek obcí, městská část hlavního města Prahy nebo Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 2 odst. 1 nezpracuje rozpočtový výhled,
- b) v rozporu s § 10c odst. 1 nezveřejní program,
- c) v rozporu s § 10d odst. 1 a 2 nezveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci včetně dodatků,
- d) v rozporu s § 13 odst. 1 nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
- e) neprovede změny schváleného rozpočtu podle § 16 odst. 2,
- f) zpracuje rozpočet v rozporu s § 12 odst. 1,
- g) v rozporu s § 14 neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
- h) v rozporu s § 15 odst. 1 nevykonává kontrolu svého hospodaření, nebo
- i) v rozporu s § 17 odst. 4 nezajistí přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok.

(2) Územní samosprávný celek nebo městská část hlavního města Prahy se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s

- a) § 11 odst. 2 zpracuje a schválí rozpočet,
- b) § 11 odst. 3 nezveřejní návrh rozpočtu, nebo
- c) § 17 odst. 6 nezveřejní návrh závěrečného účtu.

(3) Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s

a) § 11 odst. 2 zpracuje a schválí rozpočet,

b) § 11a nezveřejní návrh rozpočtu, nebo

c) § 17a nezveřejní návrh závěrečného účtu.

(4) Svazek obcí se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s

a) § 39 odst. 3 zpracuje a schválí rozpočet,

b) § 39 odst. 4 nezveřejní návrh rozpočtu, nebo

c) § 39 odst. 6 nezveřejní návrh závěrečného účtu.

(5) Za správní delikt podle odstavců 1 až 4 se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.

§ 22b

Společná ustanovení

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona, kterých se dopustila obec nebo dobrovolný svazek obcí, jehož členem není hlavní město Praha, v prvním stupni projednává v přenesené působnosti krajský úřad, v jehož správním obvodu se obec nachází nebo v jehož správním obvodu má dobrovolný svazek obcí sídlo. Správní delikty podle tohoto zákona, kterých se dopustila městská část hlavního města Prahy, v prvním stupni projednává v přenesené působnosti Magistrát hlavního města Prahy.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona, kterých se dopustil kraj, Regionální rada regionu soudržnosti, hlavní město Praha nebo dobrovolný svazek obcí, jehož členem je hlavní město Praha, v prvním stupni projednává Ministerstvo financí.

(6) Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správního orgánu, který pokutu uložil.

ČÁST ČTVRTÁ

ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

§ 23

Druhy organizací územních samosprávných celků

(1) Územní samosprávný celek může ve své pravomoci k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností

- a) zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- b) zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,
- c) zakládat obchodní společnosti,¹⁵⁾ a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným,
- d) zakládat ústavy podle zvláštního zákona¹⁶⁾,
- e) zřizovat školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu, 16a)
- f) zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zvláštního zákona^{16b)}.

(2) Územní samosprávný celek se může spolu s jinými osobami stát účastníkem (společníkem) na činnostech jiných osob, zejména obchodních společností nebo obecně prospěšných společností, na jejichž činnosti se podílí svým majetkem včetně peněžních prostředků.

Organizační složky územního samosprávného celku

§ 24

Vznik organizačních složek územního samosprávného celku

(1) Organizační složka územního samosprávného celku (dále jen "organizační složka") vzniká rozhodnutím zastupitelstva územního samosprávného celku. Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. Tuto formu svého hospodaření volí územní samosprávný celek pro takové činnosti, které

- a) nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- b) nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- c) nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- d) nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.

(2) Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(3) Zřizovatel jmenuje vedoucího organizační složky a určí jeho práva a povinnosti.

§ 25

Hospodaření organizačních složek

(1) Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem.

(2) Územní samosprávný celek dává oprávnění k dispozicím s rozpočtem organizační složky jednak svému úřadu, jednak také podle potřeby odpovědnému vedoucímu organizační složky. Při dělbě těchto oprávnění vychází z místních podmínek činnosti organizační složky, s přihlédnutím k povaze úkolů, které prostřednictvím své organizační složky zabezpečuje.

(3) Na organizační složku přenáší zřizovatel oprávnění disponovat jen s takovými peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, pravidelnou činností, již je nutné zabezpečovat operativně. Tyto prostředky poskytuje zřizovatel organizační složce formou provozní zálohy v hotovosti nebo zřízením běžného účtu u banky.

(4) Pokud zřizovatel přenesl na organizační složku oprávnění disponovat s peněžními prostředky, vedoucí této organizační složky odpovídá za hospodaření, vedení pokladní služby a úplnost podkladů pro účetní záznamy zřizovatele.

(5) Organizační složka je povinna vyúčtovat provozní zálohu po ukončení období, na něž byla poskytnuta, nejpozději však do 31. prosince rozpočtového roku.

(6) Zřizovatel může pověřit svou organizační složku vybíráním některých rozpočtových příjmů z její činnosti. Organizační složka tyto příjmy vybírá buď v hotovosti nebo pomocí svého běžného účtu. Z vybraných příjmů nesmí organizační složka hradit výdaje.

(7) Rozpočtové příjmy je organizační složka povinna odvést na účet svého zřizovatele nejpozději koncem každého měsíce.

(8) Peněžní průběh svého hospodaření vede organizační složka v peněžním deníku v plném členění podle rozpočtové skladby. Údaje z peněžního deníku se převádějí do rozpočtu příjmů a výdajů zřizovatele, a to v jím stanoveném termínu, nejméně však měsíčně a nejpozději před koncem roku.

(9) Nevyčerpanou zálohu je organizační složka povinna vrátit zřizovateli v jím stanoveném termínu, nejpozději před koncem roku.

(10) Zřizovatel kontroluje hospodaření se svěřeným majetkem a s peněžními prostředky organizační složky.

§ 26

Zřizovací listina organizačních složek

O vzniku organizační složky vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat

- a) úplný název zřizovatele; je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu,
- b) název a sídlo organizační složky; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných organizačních složek zřizovatele,
- c) vymezení účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- d) označení osob oprávněných jednat za organizační složku,
- e) vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, pokud se organizační složce předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití,
- f) vymezení takových majetkových práv, které organizační složce umožní, aby majetek svěřený podle písmena e) mohla řádně využívat pro účely, pro něž byla zřízena, a v rámci vymezené pravomoci o něj pečovat,
- g) okruh příjmů a výdajů rozpočtu zřizovatele souvisejících s její činností, které zřizovatel svěřuje do její působnosti, a způsob jejich použití, a to na rozdíl od zbývajících příjmů a výdajů organizační složky, které zřizovatel o jejím hospodaření sleduje podle rozpočtové skladby a zabezpečuje je ve svém rozpočtu,
- h) způsob vedení odděleného účetnictví o příjmech a výdajích organizační složky svěřených jí do její působnosti podle písmena g), včetně případného zřízení a využívání samostatného bankovního účtu, a způsob vyúčtování prostředků sledovaných na tomto účtu a popř. také způsob stanovení a vyúčtování zúčtovatelných záloh poskytovaných na její provozní výdaje,
- i) vymezení doby, na kterou je organizační složka zřízena.

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

§ 27

Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací

(1) Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

(2) Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat

- a) úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu,
- b) název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- c) vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- d) označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- e) vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření (dále jen „svěřený majetek“),
- f) vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně,
- g) okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
- h) vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

(3) Příspěvková organizace hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou.

(4) Příspěvková organizace nabyvá majetek pro svého zřizovatele, nestanoví-li tento zákon jinak. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas.

(5) Do svého vlastnictví může příspěvková organizace nabyt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to

- a) bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- b) darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- c) děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout, nebo
- d) jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

(6) Pokud se stane majetek, který příspěvková organizace nabyla do svého vlastnictví podle odstavce 5 písm. a), pro ni trvale nepotřebný, nabídne ho přednostně bezúplatně zřizovateli. Neprijme-li zřizovatel písemnou nabídku, může příspěvková organizace po jeho předchozím písemném souhlasu majetek převést do vlastnictví jiné osoby za podmínek stanovených zřizovatelem.

(7) Ke vzniku, k rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, jímž též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele.

(8) Údaje podle odstavce 2 a skutečnosti podle odstavce 7 se zveřejňují v Ústředním věstníku České republiky. Zřizovatel je povinen oznámit je Ústřednímu věstníku České republiky do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo.

(9) Zřizovatel provádí kontrolu hospodaření příspěvkové organizace.

(10) Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku; návrh na zápis podává zřizovatel.

§ 28

Finanční hospodaření příspěvkových organizací

(1) Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

(2) Příspěvková organizace dále hospodaří

a) s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů,

b) s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.

(3) Pokud se prostředky poskytnuté podle odstavce 2 nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta.

(4) Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb.

(5) Pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti; zřizovatel může organizaci povolit jiné využití tohoto zdroje.

(6) Příspěvkové organizaci může její zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže

a) její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo

b) její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele.

(7) Příspěvková organizace se dopustí porušení rozpočtové kázně tím, že

a) použije finanční prostředky, které obdrží z rozpočtu svého zřizovatele, v rozporu se stanoveným účelem,

b) převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví tento zákon nebo než rozhodl zřizovatel,

c) použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel nebo v jiné výši, než stanoví tento zákon nebo jiný právní předpis,

d) použije své provozní prostředky na účel, na který měly být použity prostředky jejího peněžního fondu podle tohoto zákona,

e) překročí stanovený nebo přípustný objem prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. prosince nekryla ze svého fondu odměn, nebo

f) neprovede odvod podle odstavce 6 ve lhůtě stanovené zřizovatelem.

(8) Za porušení rozpočtové kázně uloží zřizovatel příspěvkové organizaci odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků, a to nejpozději do 1 roku ode dne, kdy porušení rozpočtové kázně zjistil, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k porušení rozpočtové kázně došlo.

(9) Zřizovatel může z důvodu zamezení tvrdosti snížit nebo prominout odvod za porušení rozpočtové kázně na základě písemné žádosti příspěvkové organizace podané do 1 roku od uložení odvodu.

(10) Ustanovení odstavců 7 až 9 se nevztahují na porušení rozpočtové kázně při nakládání s prostředky poskytnutými příspěvkové organizaci z rozpočtu zřizovatele, které zřizovatel obdržel ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu, z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti nebo z Národního fondu za účelem, aby je na

základě svého rozhodnutí poskytnul právnické nebo fyzické osobě. V takovém případě se postupuje podle § 22.

(11) Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin.

(12) Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti a k Národnímu fondu; jde-li o příspěvkovou organizaci zřízenou obcí, též k rozpočtu kraje.

§ 29

Peněžní fondy příspěvkových organizací

(1) Příspěvková organizace tvoří tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond investic,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

(2) Zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku.

§ 30

Rezervní fond

(1) Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a do fondu odměn schvaluje zřizovatel. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary a prostředky převedené podle § 28 odst. 3.

(2) Rezervní fond, s výjimkou účelově určených peněžních darů a prostředků převedených podle § 28 odst. 3, používá příspěvková organizace

- a) k dalšímu rozvoji své činnosti,
- b) k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady,

- c) k úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně,
- d) k úhradě své ztráty za předchozí léta.

(3) Účelově určené peněžní dary se použijí v souladu s jejich určením.

(4) Zřizovatel může dát příspěvkové organizaci souhlas k tomu, aby část svého rezervního fondu, s výjimkou účelově určených peněžních darů a prostředků převedených podle § 28 odst. 3, použila k posílení svého fondu investic.

§ 31

Fond investic

(1) Fond investic vytváří příspěvková organizace k financování svých investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou

- a) peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku⁴⁾ prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu,
- b) investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele,
- c) investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů,
- d) příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí,
- e) peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům,
- f) příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace,
- g) převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

(2) Fond investic příspěvkové organizace se používá

- a) na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- b) k úhradě investičních úvěrů nebo půjček,
- c) k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil,
- d) k navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku, který příspěvková organizace používá pro svou činnost.

(3) Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít též investičních úvěrů nebo půjček.

§ 32

Fond odměn

(1) Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % objemu prostředků na platy stanoveného zřizovatelem nebo zvláštním právním předpisem, a peněžními dary účelově určenými na platy.

(2) Převod peněžních prostředků do fondu odměn schvaluje zřizovatel.

(3) Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům. Přednostně se z fondu odměn hradí případné překročení stanoveného objemu prostředků na platy.

§ 33

Fond kulturních a sociálních potřeb

(1) Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci.

(2) Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provede v rámci účetní závěrky.

(3) Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo i právnickým osobám.

(4) Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

§ 33a

zrušen

§ 33b

Stravování a stravovací služby

Závodní stravování zabezpečuje příspěvková organizace ve vlastních zařízeních závodního stravování nebo prostřednictvím jiné právnické osoby, fyzické osoby nebo

organizační složky státu pro své zaměstnance, žáky středních odborných učilišť nebo speciálních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů, žákům, studentům a vědeckým aspirantům po dobu jejich činnosti v příspěvkové organizaci, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů. Příspěvková organizace může v souladu s kolektivní smlouvou zabezpečit závodní stravování ve vlastních stravovacích zařízeních též důchodcům, kteří v ní pracovali při odchodu do důchodu, a zaměstnancům činným u příspěvkové organizace na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Příspěvková organizace může poskytnout závodní stravování též občanům, k jejichž stravování se zavázala smlouvou o závodním stravování s jinou právnickou osobou, fyzickou osobou nebo organizační složkou státu, a zaměstnancům jiných zaměstnavatelů, kteří jsou u ní na pracovní cestě nebo pro ni jinak činní. Náklady na závodní stravování a jejich úhradu upraví Ministerstvo financí vyhláškou.

§ 34

Úvěry, půjčky a ručení příspěvkové organizace

(1) Příspěvková organizace je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce⁵⁾ nebo o úvěru⁶⁾ jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Tento souhlas se nevyžaduje v případě půjček zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb. K dočasnému krytí svých potřeb může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc, jestliže je její vrácení zabezpečeno jejími výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku, nestanoví-li zřizovatel lhůtu delší.

(2) Příspěvková organizace není oprávněna ručit za závazky třetích osob, ani jinak je zajišťovat.

§ 35

Nákup na splátky příspěvkovými organizacemi

Příspěvková organizace může pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.

§ 36

Nakládání s cennými papíry příspěvkovými organizacemi

Příspěvková organizace není oprávněna nakupovat akcie či jiné cenné papíry. Přijímat je jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům je oprávněna jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Příspěvková organizace nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, ani být směnečným ručitelem.

§ 37

Poskytování darů příspěvkovými organizacemi

Příspěvková organizace není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s

výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb a s výjimkou postupu podle § 27 odst. 6.

§ 37a

Zřizování a zakládání právnických osob

Příspěvková organizace nesmí

- a) zřizovat nebo zakládat právnické osoby,
- b) mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.

§ 37b

Předchozí souhlas

(1) Předchozí souhlas zřizovatele podle tohoto zákona, nebo stanoví-li tak zřizovatel podle § 27 odst. 4, se uděluje vždy pouze pro jedno právní jednání a je jeho součástí, s výjimkou peněžitého daru účelově neurčeného, k jehož přijetí může zřizovatel udělit předchozí souhlas společný pro více právních jednání. Není-li předchozí souhlas udělen, k právnímu jednání se nepřihlíží.

(2) Do doby, než právní jednání nabude účinnosti, lze předchozí souhlas dodatečně odvolat, jestliže po jeho udělení vyjdou najevo podstatné skutečnosti pro rozhodnutí o udělení předchozího souhlasu, které nebyly známy v době rozhodování a měly by na výsledek rozhodnutí podstatný vliv.

(3) Pokud si zřizovatel příspěvkové organizace vyhradí udělení předchozího souhlasu k nabytí majetku podle § 27 odst. 4, je povinen oznámit tuto skutečnost v Ústředním věstníku České republiky.

ČÁST PÁTÁ

HOSPODAŘENÍ SVAZKU OBCÍ

§ 38

Majetek svazku obcí

(1) Svazek obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí,¹⁸⁾ a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností.

(2) Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, která na ně členská obec přenesla podle stanov svazku obcí. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu,¹⁹⁾ nelze převést

na orgány svazku obcí.

§ 39

Finanční hospodaření svazku obcí

(1) Svazek obcí hospodaří podle svého rozpočtu (§ 4).

(2) Obsahem rozpočtu svazku obcí jsou jeho příjmy a výdaje vyplývající z jeho činností v souladu s jeho stanovami.

(3) V případě, že se svazek obcí podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

(4) Svazek obcí zveřejní návrh svého rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí na úředních deskách členských obcí a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úředních deskách může být návrh rozpočtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu rozpočtu. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané členských obcí uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně při jeho projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí.

(5) Kontrolu hospodaření s majetkem svazku obcí a s jeho finančními prostředky provádí orgán určený k tomu stanovami svazku obcí. Zprávy o výsledcích této kontroly předkládá svazek obcí zastupitelstvům členských obcí.

(6) Svazek obcí zveřejní návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření²¹⁾ po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí na úředních deskách členských obcí a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úředních deskách může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Připomínky k návrhu závěrečného účtu mohou občané členských obcí uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně při jeho projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí.

(7) Závěrečný účet svazku obcí se předkládá zastupitelstvům členských obcí, a to neprodleně po jeho schválení v orgánu svazku obcí.

§ 39a

Druhy organizací svazku obcí

(1) Svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, může zřizovat příspěvkové organizace a školské právnické osoby, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení, a to za podmínek stanovených zvláštním zákonem.19a)

(2) O zřízení, změně a zrušení příspěvkové organizace podle odstavce 1 rozhoduje nejvyšší orgán svazku obcí, vymezený stanovami;^{19b)} tento orgán také schvaluje zřizovací listinu příspěvkové organizace.

(3) Ostatní úkoly zřizovatele, pokud nejsou stanovami vyhrazeny nejvyššímu orgánu svazku obcí, plní vůči příspěvkovým organizacím podle odstavce 1 výkonný orgán svazku obcí, vymezený stanovami.19b)

(4) Pokud není stanoveno jinak, vztahují se na příspěvkové organizace podle odstavce 1 ustanovení § 27 až 37a obdobně.

§ 39b

zrušen

ČÁST ŠESTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 40

Plnění závazků z Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé

Poskytování finančních prostředků z rozpočtů krajů, obcí nebo svazků obcí podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů musí být v souladu se zvláštním zákonem upravujícím postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.20)

§ 41

Přechodná ustanovení

(1) Dosavadní rozpočtové organizace, k nimž funkce zřizovatele má před účinností tohoto zákona obec, se s účinností tohoto zákona stávají organizační složkou obce. Obec k tomu účelu rozhodnutím zastupitelstva vydá zřizovací listinu organizační složky, a to nejpozději do 6 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona. Při této organizační změně přecházejí veškerá práva a povinnosti rozpočtové organizace na obec.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije v případě, že obec dosavadní rozpočtovou organizaci přemění do 6 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona na

příspěvkovou organizaci. V tom případě se postupuje podle § 27. Touto změnou přecházejí všechna práva a povinnosti z dosavadní rozpočtové organizace na příspěvkovou organizaci jako jejího právního nástupce.

§ 42

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl. II zákona č. 557/2004 Sb.

Přechodné ustanovení

Ustanovení čl. I bodů 1 až 11 a 13 tohoto zákona se použijí poprvé pro rozpočtový rok 2005.

Čl. II zákona č. 477/2008 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Majetek ve vlastnictví příspěvkové organizace ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona není ustanoveními tohoto zákona dotčen s výjimkou majetku převedeného na ni bezúplatně zřizovatelem. S tímto majetkem příspěvková organizace naloží podle § 27 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Zřizovatel přizpůsobí zřizovací listinu zákonu č. 250/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 7 měsíců ode dne nabytí jeho účinnosti.

3. Porušení rozpočtové kázně, ke kterému došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje a odvod, penále a pokuta se uloží podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Řízení o uložení odvodu a penále nebo pokuty za porušení rozpočtové kázně zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. IV zákona č. 465/2011 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Pokud platební výměr, kterým se stanoví odvod za porušení rozpočtové kázně nebo penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně, nabyl právní moci do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká právo podat žádost o prominutí nebo částečné prominutí tohoto odvodu nebo penále uplynutím 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Lhůta 1 roku neběží ode dne podání návrhu na obnovu řízení do dne pravomocného skončení obnoveného řízení nebo do dne pravomocného zamítnutí obnovy řízení, ode dne zahájení přezkumného řízení podle daňového řádu do dne pravomocného skončení tohoto řízení a ode dne zahájení řízení podle soudního řádu správního o žalobě proti rozhodnutí správce daně do dne pravomocného skončení tohoto řízení nebo do dne pravomocného skončení řízení o kasační stížnosti.

2. Pokud přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona příspěvková organizace porušila rozpočtovou kázeň při nakládání s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtu zřizovatele, které zřizovatel obdržel ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu, z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti nebo z Národního fondu za účelem jejich poskytnutí právnické nebo fyzické osobě na základě svého rozhodnutí, a do dne nabytí účinnosti tohoto zákona nebyl odvod uložen, uloží se podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Žádost podle § 28 odst. 9 zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, o snížení nebo prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně uloženého do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je možno podat do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 24/2015 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Porušení rozpočtové kázně, ke kterému došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje a odvod a penále se uloží podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Řízení o uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Postup podle § 10d odst. 1 a 2 zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, u nichž byla žádost o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

- 1) Čl. 99 a násl. ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb.
- 2) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- 2a) § 16 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.
- 3) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
- 4) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) § 657 a násl. občanského zákoníku.
- 6) § 497 a násl. obchodního zákoníku.
- 7) Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).
- 9) § 37 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
- 10) § 84 zákona č. 128/2000 Sb.
§ 35 zákona č. 129/2000 Sb.
§ 59 zákona č. 131/2000 Sb.
- 10a) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.
- 11) § 42 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 20 zákona č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 38 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 11b) Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.
- 13) § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- 14) § 81 odst. 3 písm. a) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.
- 15) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

16) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

16a) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

16b) Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

18) § 50 zákona č. 128/2000 Sb.

19) § 85 zákona č. 128/2000 Sb.

19a) Zákon č. 561/2004 Sb.

19b) § 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

20) Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře.

21) § 10 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

22) Například § 160 až 163 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 42/2009 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb., nebo zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

23) Například zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

24) Například čl. 111 a 112 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, čl. 3 odst. 4 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 184/2014 ze dne 25. února 2014, kterým se podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu stanoví podmínky týkající se systému pro elektronickou výměnu dat mezi členskými státy a Komisí a kterým se podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce přijímá nomenklatura kategorií zásahů pro podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci cíle Evropská územní spolupráce, čl. 26 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014 ze dne 3. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu a o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu

soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu.

25) § 87 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění zákona č. 22/2004 Sb.

§ 101 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění zákona č. 311/2002 Sb. a zákona č. 313/2002 Sb.

§ 40 odst. 2 a § 58 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb.

§ 62 a 90 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění zákona č. 22/2004 Sb.

§ 70 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb.

§ 94 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění zákona č. 145/2001 Sb.

§ 16d odst. 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb. a zákona

Příloha D:

Vyhláška č. 107/2005 Sb. Vyhláška o školním stravování
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-107>

Aktuální znění 01.02.2015

107

VYHLÁŠKA

ze dne 25. února 2005

o školním stravování

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle § 35 odst. 2, § 121 odst. 1 a § 123 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví podle § 121 odst. 2 školského zákona:

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Školním stravováním se rozumí stravovací služby pro děti, žáky, studenty a další osoby, jimž je poskytováno stravování v rámci hmotného zabezpečení¹⁾, plného přímého zaopatření²⁾, nebo v rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb³⁾ (dále jen "strávníci").

(2) Školní stravování se řídí výživovými normami stanovenými v příloze č. 1 k této vyhlášce a rozpětím finančních limitů na nákup potravin stanovených v příloze č. 2 k této vyhlášce.

§ 2

Organizace školního stravování

(1) Školní stravování zabezpečuje

a) zařízení školního stravování⁴⁾ a

b) jiná osoba poskytující stravovací služby⁵⁾,

(dále jen "provozovatel stravovacích služeb").

(2) Školní stravování je zabezpečováno jinou osobou poskytující stravovací služby pouze ve výjimečných případech, kdy tyto služby není možné zajistit v zařízeních školního stravování.

(3) Právnícká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení zajistí pro své strávnicky podle místních podmínek ekonomicky a organizačně nejvhodnější způsob školního stravování a podmínky jeho poskytování vymezení ve školním nebo vnitřním řádu.⁶⁾

(4) Strávníkům, jejichž zdravotní stav podle potvrzení registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost⁸⁾ vyžaduje stravovat se s omezeními podle dietního režimu, může provozovatel stravovacích služeb poskytovat školní stravování v dietním režimu (dále jen „dietní stravování“), a to v případě zařízení školního stravování za podmínek stanovených jeho vnitřním řádem a v případě jiné osoby poskytující stravovací služby v souladu s ujednáním o zajištění školního stravování.

(5) Výběr potravin, receptur, sestavení jídelního lístku a způsob přípravy jídel vydávaných v rámci dietního stravování provádí nutriční terapeut⁹⁾.

(6) Provozovatel stravovacích služeb stanoví podle povahy poskytovaných služeb výši finančních normativů na nákup potravin (dále jen "finanční normativ") podle § 5 odst. 2 a další podmínky poskytování školního stravování, zejména podmínky přihlašování a odhlašování strávníků a jídel, organizaci výdeje jídel a způsob hrazení úplaty za školní stravování.

(7) V ujednání o zajištění školního stravování mezi právníckou osobou vykonávající činnost školy nebo školského zařízení a provozovatelem stravovacích služeb je podle povahy zajišťovaných služeb obsaženo zejména

a) vymezení rozsahu poskytovaných služeb podle § 4,

b) výše finančních normativů podle § 5 odst. 2,

c) organizace rozvozu nebo přepravy jídel⁷⁾,

d) způsob zabezpečení dohledu nad nezletilými strávnickými.

(8) Poskytuje-li provozovatel stravovacích služeb více druhů jídel na výběr, musí být zachováno plnění výživových norem. To neplatí pro poskytování dietního stravování.

(9) Jídla podávaná v rámci školního stravování konzumují strávnicki v provozovnách školního stravování (dále jen "provozovna") uvedených v § 3 odst. 2, nebo v provozovnách jiné osoby poskytující stravovací služby, s výjimkou případu uvedeného v § 4 odst. 9. Zařízení školního stravování může ve výjimečných případech, při splnění požadavků v oblasti ochrany veřejného zdraví stanovených zvláštními právními předpisy, zabezpečovat školní stravování mimo prostory uvedené v § 3 odst. 2.

(10) Provozovatelé stravovacích služeb uchovávají údaje o plnění výživových norem nejméně po dobu jednoho kalendářního roku.

§ 3

Zařízení školního stravování a jejich provoz

(1) Typy zařízení školního stravování jsou

- a) školní jídelna,
- b) školní jídelna – vývařovna (dále jen "vývařovna"),
- c) školní jídelna – výdejna (dále jen "výdejna").

(2) Zařízení školního stravování provádí svou činnost v provozovnách. Provozovnou se rozumí každý samostatný soubor místností a prostor, v němž jsou uskutečňovány stravovací služby podle odstavce 3, 4 nebo 5, během nichž nedochází k rozvozu nebo přepravě jídel.

(3) Školní jídelna v rámci školního stravování vydává jídla, která sama připravuje, a může připravovat jídla, která vydává výdejna. V rámci dietního stravování může školní jídelna vydávat i jídla připravená jiným provozovatelem stravovacích služeb, pokud tento provozovatel stravovacích služeb zajistí dodržení podmínek podle § 2 odst. 5.

(4) Vývařovna v rámci školního stravování připravuje jídla, která vydává výdejna.

(5) Výdejna v rámci školního stravování vydává jídla, která připravuje jiný provozovatel stravovacích služeb. Pro jednu provozovnu daného typu zařízení školního stravování připravuje jídla vždy jeden provozovatel stravovacích služeb; jídla v rámci dietního stravování může připravovat i další provozovatel stravovacích služeb, pokud zajistí dodržení podmínek podle § 2 odst. 5. Na základě dohody s provozovatelem stravovacích služeb, který jídla připravuje, může výdejna v rámci školního stravování připravovat doplňková jídla podle § 4 odst. 1.

(6) Stravovací služby nad rámec § 4 (dále jen "jiné stravovací služby") poskytované strávníkům musí odpovídat zásadám zdravé výživy a prodávaný sortiment nesmí obsahovat alkoholické nápoje a tabákové výrobky.

(7) Výdej jídel v rámci jiných stravovacích služeb, s výjimkou podávání stejných jídel zaměstnancům právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, může zařízení školního stravování uskutečňovat pouze časově, nebo prostorově odděleně od školního stravování

§ 4

Rozsah služeb školního stravování

(1) Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) hlavními jídly oběd a večeře,
- b) doplňkovými jídly snídaně, přesnídávka, svačina a druhá večeře,
- c) obědem polévka nebo předkrm, hlavní chod, nápoj a případně doplněk (salát, dezert, ovoce),
- d) večeří hlavní chod, nápoj a případně doplněk (salát, dezert, ovoce).

(2) Každé z jídel podle odstavce 1 je strávníkům poskytováno nejvýše jednou denně.

(3) Dítě v mateřské škole má právo denně odebrat

- a) oběd, jedno předcházející a jedno navazující doplňkové jídlo, je-li vzděláváno ve třídě s celodenním provozem,
- b) oběd a jedno předcházející doplňkové jídlo, nebo oběd a jedno navazující doplňkové jídlo, je-li vzděláváno ve třídě s polodenním provozem,
- c) hlavní a doplňková jídla podle odstavce 1 s výjimkou druhé večeře, je-li vzděláváno ve třídě s internátním provozem,

včetně tekutin v rámci dodržení pitného režimu.

(4) Žák základní školy a nezletilý žák střední školy a konzervatoře má právo denně odebrat oběd.

(5) Zletilému žákovi střední školy, konzervatoře a studentovi vyšší odborné školy lze poskytovat školní stravování v rozsahu uvedeném v odstavci 4.

(6) Nezletilý žák ubytovaný ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, osoba v plném přímém zaopatření, nebo osoba, které je poskytována preventivně výchovná péče formou celodenních nebo internátních služeb, má právo denně odebrat

a) hlavní a doplňková jídla podle odstavce 1 s výjimkou druhých večeří, jde-li o nezletilého žáka nebo osobu mladší 15 let, nebo

b) hlavní a doplňková jídla podle odstavce 1, jde-li o nezletilého žáka nebo osobu od dovršení 15 let.

(7) Zletilému žákovi a studentovi vyšší odborné školy ubytovanému ve školském výchovném a ubytovacím zařízení lze poskytovat školní stravování v rozsahu uvedeném v odstavci 6 písm. b).

(8) Souhlasí-li nadpoloviční většina zletilých strávníků a zákonných zástupců nezletilých strávníků, mohou strávníci uvedení v odstavci 6 nebo 7 denně odebrat pouze snídani a hlavní jídla, a to v hodnotě nákladů na potraviny ve výši součtu finančních normativů určených pro všechna jim náležející jídla podle odstavce 6 nebo 7.

(9) První den neplánované nepřítomnosti strávnicka ve škole nebo školském zařízení se pro účely této vyhlášky považuje za pobyt ve škole nebo školském zařízení.

§ 5

Úplata za školní stravování v zařízeních školního stravování zřízených státem, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

(1) Úplata za školní stravování je určena výší finančního normativu.

(2) Výše finančního normativu se určí v rámci rozpětí finančních limitů stanovených v příloze č. 2 k této vyhlášce podle cen potravin v místě obvyklých.

(3) Pro jídla poskytovaná v rámci dietního stravování se finanční normativ podle odstavce 1 stanoví podle cen potravin, které daná dieta vyžaduje.

(4) Při významných osobních příležitostech strávnicka, kterému je poskytováno stravování v rámci plného přímého zaopatření nebo v rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb, se náklady na nákup potravin v kalendářním roce zvyšují na jednoho strávnicka celkově o 300 Kč.

§ 6

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/1993 Sb., o školním stravování.

2. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 276/1993 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/1993 Sb., o školním stravování.

3. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 20/1995 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

4. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 313/1997 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

5. Vyhláška č. 69/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

§ 7

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

§ 7

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministryně:
JUDr. Buzková v. r.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 107/2005 Sb.

Výživové normy pro školní stravování

Průměrná měsíční spotřeba vybraných druhů potravin na strávnicka a den v gramech, uvedeno v hodnotách "jak nakoupeno".

Druh a množství vybraných potravin v g na strávnik a den												
hlavní a doplňková jídla	Maso	Ryby	Mléko tekuté	Mléčné vyr.	Tuky volné	Tuky volné	Cukr volný	Cukr volný	Zelenina celkem	Ovoce celkem	Brambory	Luštěniny
3-6.r. přesnídávka, oběd, svačina	55	10	300	31	17	20	110	110	90	10		
7-10.r. oběd	64	10	55	19	12	13	85	65	140	10		
11-14.r. oběd	70	10	70	17	15	16	90	80	160	10		
15-18.r. oběd	75	10	100	9	17	16	100	90	170	10		
celodenní stravování												
3-6.r.	114	20	450	60	25	40	190	180	150	15		
7-10.r.	149	30	250	70	35	55	215	170	300	30		
11-14.r.	159	30	300	85	36	65	215	210	350	30		
15-18.r.	163	20	300	85	35	50	250	240	300	20		
Druh a množství vybraných druhů potravin v g na strávnik a den pro laktovovegetariánskou výživu												
	Vejece	Mléko tekuté	Mléčné vyr.	Tuky volné	Cukr volný		Zelenina celkem	Ovoce celkem	Brambory	Luštěniny		
3-6.r. přesnídávka, oběd, svačina	15	350	75	12		20	130	115	90	20		
7-10.r. oběd	15	250	45	12	12	92	70	140	15			
11-14.r. oběd	15	250	45	12	15	104	80	160	15			
15-18.r. oběd	15	250	45	12	13	114	90	160	15			
15-18.r. celodenní stravování	25	400	210	35	40	370	290	250	30			

1. Průměrná spotřeba potravin je vypočtena ze základního sortimentu potravin tak, aby bylo zajištěno dosažení příslušných výživových norem. Je uvedena v hodnotách "jak nakoupeno" a je do ní proto zahrnut i přirozený odpad čištěním a dalším zpracováním. Z celkové denní výživové dávky se počítá v průměru 18% na snídani, 15% na přesnídávku, 35% na oběd, 10% na odpolední svačinu a 22% na večeři.

2. Spotřeba potravin odpovídá měsíčnímu průměru s přípustnou tolerancí + - 25 % s výjimkou tuků a cukru, kde množství volných tuků a volného cukru představuje horní hranici, kterou lze snížit. Poměr spotřeby rostlinných a živočišných tuků činí přibližně 1 : 1 s důrazem na zvyšování podílu tuků rostlinného původu.

3. Množství zeleniny, ovoce a luštěnin lze zvýšit nad horní hranici tolerance. Při propočtu průměrné spotřeby se hmotnost sterilované a mražené zeleniny násobí koeficientem 1,42. U sušené zeleniny se hmotnost násobí koeficientem 10 (10 dkg = 1 kg).

4. Součástí jídel je vždy nápoj a k dosažení žádoucích hodnot vitamínu C je nutno zařazovat do jídelníčku nápoje, kompoty a zeleninové saláty s přídavkem vitamínu C.

5. Laktoovovegetariánskou výživu lze uplatnit v případě, že s tím souhlasí všichni zákonní zástupci nezletilých strážníků nebo zletilí strážníci, nebo u provozovatelů stravovacích služeb, kde lze uplatnit podávání jídel na výběr. Průměrnou spotřebu potravin lze doplnit drůbežím a rybím masem.

7. Souhlasí-li zákonný zástupce strážníka nebo zletilý strážník, lze strážníkům ze tříd se sportovním zaměřením, strážníkům vykonávajícím sportovní přípravu a strážníkům v konzervatoři připravujícím se v oboru tanec zvýšit celkovou denní výživovou dávku s přihlédnutím k charakteru tělesné činnosti až o 30 %. Další zvýšení je možné pouze na doporučení lékaře.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 107/2005 Sb.

Finanční limity na nákup potravin

Věkové skupiny strážníků, hlavní a doplňková jídla Finanční limity Kč/den/strážník

1. Strážníci do 6 let

snídaně	7,00 až 13,00
přesnídávka	6,00 až 9,00
oběd	14,00 až 25,00
svačina	6,00 až 9,00
večeře	12,00 až 19,00
Celkem (celodenní)	45,00 až 75,00
na nápoje	3,00 až 5,00

2. Strávníci 7-10 let	
snídaně	9,00 až 15,00
přesnídávka	7,00 až 12,00
oběd	16,00 až 32,00
svačina	6,00 až 10,00
večeře	14,00 až 25,00
Celkem (celodenní)	52,00 až 94,00
3. Strávníci 11-14 let	
snídaně	10,00 až 16,00
přesnídávka	7,00 až 12,00
oběd	19,00 až 34,00
svačina	7,00 až 11,00
večeře	15,00 až 27,00
Celkem (celodenní)	58,00 až 100,00
4. Strávníci 15 a více let	
snídaně	11,00 až 17,00
přesnídávka	7,00 až 12,00
oběd	20,00 až 37,00
svačina	7,00 až 11,00
večeře	17,00 až 34,00
Celkem (celodenní)	62,00 až 111,00
II. večeře	9,00 až 16,00

Strávníkům ze tříd se sportovním zaměřením, strávníkům vykonávajícím sportovní přípravu a strávníkům v konzervatoři připravujícím se v oboru tanec lze zvýšit horní limit na nákup potravin, nejvýše však o 50 %. Výsledná částka se zaokrouhlí na padesátihaléře nahoru.

Do věkových skupin jsou strávníci zařazováni na dobu školního roku, ve kterém dosahují věku podle bodů 1 až 4

Poznámky pod čarou

¹⁾ § 122 školského zákona.

²⁾ § 2 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

§ 7 odst. 4 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 242/1997 Sb.

³⁾ § 16 zákona č. 109/2002 Sb.

⁴⁾ § 119 školského zákona.

⁵⁾ § 122 odst. 4 školského zákona.

§ 23 a 24 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 274/2003Sb.

⁶⁾ § 3 0 školského zákona.

⁷⁾ Například zákon č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

⁸⁾ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ § 15 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních).

Příloha E:

	Height (cm)	Weight (kg)	Sex	Notes
D. Č.	159cm	45kg	♂	✓
K. S.	170cm	70kg		x
B. Č. H.	161cm	58kg		✓
M. C.	175cm	75kg	♂	x
E. R.	171cm	74kg		✓
E. B.	164cm	57kg		✓
M. J.	166cm	75kg		x
M. H.	162cm	53kg		✓
K. Č.	171cm	45kg		✓
L. P.	168cm	50kg		✓
J. D.	176cm	80kg	♂	x
T. T.	183cm	83kg	♂	x
N. K.	163cm	52kg		x
L. B.	167cm	49kg		✓
V. P.	165cm	50kg		✓
A. Z.	172cm	72kg		x
J. W.	164cm	40kg		✓
N. N.	155cm	54kg		x
N. L.	165cm	54kg		✓
T. H.	185cm	55kg		✓
R. S.	165cm	53kg		✓
K. B.	170	60kg		x
I. B.	162cm	57kg		x
B. H.	146cm	54kg		x
N. V.	173cm	57kg		✓
A. O.	163cm	57kg		x
A. F.	175cm	52kg		✓
V. Č.	171cm	55kg		✓
V. V.	170cm	63kg		✓
N. P.	180cm	68kg		x
N. V.	165cm	54kg		x

1 MNR + CZA

B.D.	155cm	55kg	x
S.R.	163cm	56kg	x
E.B.	153cm	43kg	✓
M.R.	179cm	72kg	x
N.S.	174cm	65kg	x
A.T.	169cm	60kg	x
K.H.	160cm	56kg	✓
K.V.	160cm	60kg	x
H.C.	166cm	85kg	✓
L.D.	165cm	54kg	x
P.K.	165cm	63kg	✓
V.S.	183cm	64kg	x
L.Z.	171cm	58kg	x
D.S.	189cm	70kg	x
K.V.	165cm	48kg	✓
M.H.	166cm	58kg	x
I.S.	167cm	60kg	✓
A.N.	160cm	45kg	✓
B.K.	165cm	56kg	x
P.L.	180cm	110kg	x
A.B.	160cm	56kg	✓